

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Sidosryhmäselvitys Suomen Nuorisosirkusliitolle

CircoEstrada kansainvälistä sirkusharrastajafestivaalia varten

www.humak.fi

Kaito Takayama

Kulttuurituottaja (240 op)

11 / 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Kaito Takayama	Sivumäärä 67 ja 7 liitesivua
Työn nimi Sidosryhmäselvitys Suomen Nuorisosirkusliitolle	
Ohjaava(t) opettaja(t) Päivi Ruutiainen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Suomen Nuorisosirkusliitto, toiminnanjohtaja Evianna Lehtipuu	
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tilaaja on Suomen Nuorisosirkusliitto. Suomen Nuorisosirkusliitto toimii kansallisena katto-organisaationa suomalaisille sirkuskouluille ja -harrastajille. Lisäksi Suomen Nuorisosirkusliitto toteuttaa tapahtumia, festivaaleja ja koulutusta. Suomen Nuorisosirkusliitto kehittää sirkusharrastustoimintaa, niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.</p> <p>Opinnäytetyössä toteutettiin sidosryhmäselvitys Suomen Nuorisosirkusliiton sidosryhmistä, sekä Suomen Nuorisosirkusliiton, vuodelle 2021 suunnitteilla olevan, kansainvälisen sirkusharrastajien CircoEstrada festivaalin potentiaalisista sidosryhmistä. Selvityksellä käsittäen jo tunnistettujen sidosryhmien tarkempaa analysointia, toistaiseksi määrittämättömien sidosryhmien tunnistamista sekä näiden sidosryhmien kanssa toteutettavan toiminnan suunnittelua. Pääpainona selvityksessä olivat Baltian ja Pohjoismaiden sirkusharrastajat.</p> <p>Opinnäytetyössä aihetta lähestyttiin laadullisin menetelmin. Pääroolissa on sidosryhmäselvitys, pitäen sisällään sidosryhmien avainhenkilöiden tai maakohtaisten asiantuntijoiden haastatteluja, tutustumista kansainvälisiin sirkusharrastajien festivaaleihin ja benchmarkkauksen. Lisäksi opinnäytetyössä käytettiin yhteisöllisiä ideointimenetelmiä sidosryhmien kanssa. Selvityksen pohjalta syntyi toimenpide-ehdotus Suomen Nuorisosirkusliiton kansainvälisen toiminnan kehittämiseen, sekä toimintaan kansainvälistä CircoEstrada – sirkusfestivaalia varten.</p>	
Asiasanat Sirkus, festivaali, sidosryhmä, selvitys, kansainvälistyminen, nuorisosirkus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Kaito Takayama	Number of Pages 67 / 7
Title Stakeholder survey for Finnish Youth Circus Association	
Supervisor(s) Päivi Ruutinen	
Subscriber and/or Mentor Finnish Youth Circus Association, Executive Director Evianna Lehtipuu	
Abstract <p>The thesis is ordered by Finnish Youth Circus Association. The Finnish Youth Circus Association is a national umbrella organization for Finnish Youth circus schools. Finnish Youth Circus Association organizes camps, festivals and education in courses and workshops for its members. The Finnish Youth Circus Associations mission is to develop Youth circus both nationally and internationally.</p> <p>The thesis involved a stakeholder survey on the stakeholders of the Finnish Youth Circus Association. It also involved a potential stakeholders survey for Finnish Youth Circus Associations, international Youth circus festival CircoEstrada that is scheduled to held in 2021.</p> <p>This study includes a more detailed analysis of already identified stakeholders, the identification of unidentified stakeholder groups and the planning of actions with these stakeholders. The main focus of the study is the Youth circuses of the Baltic and Nordic countries.</p> <p>In the thesis the subject was approached by qualitative methods. The main rollout is a stakeholder survey, including interviews with key stakeholders or country experts, exploring international circus festivals and benchmarking. In addition, the thesis involved community-based ideas for interaction with stakeholders. On the basis of the survey, a draft proposal for the development of the international actions and planning of the Finnish Youth Circus Association was established, as well as the activities of the CircoEstrada Circus Festival stakeholder actions.</p>	
Keywords Circus, festival, stakeholder, survey, internationalization, youth, circus	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA NÄKÖKULMAT	7
2.1 Suomen Nuorisosirkusliitto ja CircoEstrada festivaali	7
2.2 Suomalainen sirkuskenttä ja sen toimijat	10
2.3 Verkostot ja verkostotoiminnan merkitys sirkustoiminnalle ja festivaaleille kansallisesti, sekä kansainvälisesti	13
2.4 Yhteisö- ja sidosryhmäviestintä osana strategiaa	18
3 SIDOSRYHMÄSELVITYKSEEN KÄYTETYT MENETELMÄT	21
3.1 Sidosryhmä- ja verkostotutkimus	21
3.2 Haastattelut	25
3.3 Benchmarking ja havainnointi	26
3.4 Yhteisöllinen ideointi	28
4 FESTIVAALIT SIDOSRYHMIÄ YHDISTÄVÄNÄ TEKIJÄNÄ	28
4.1 Nurtsi-Festivaalit	30
4.2 Muut Pohjoismaiset festivaalit	32
4.3 Baltian maiden festivaalit	33
5 SIDOSRYHMÄSELVITYKSEN TULOKSIA	34
5.1 Huomioita festivaalitoiminnasta	34
5.2 Haastattelutulokset	35
5.3 Benchmark, havainnointi ja dokumenttianalyysit	42
5.4 Yhteisöllisten ideointimenetelmien tulokset	49
5.4 Sidosryhmäselvitys loppuluku	52
6 HUOMIOITA PROSESSISTA, SEKÄ SUUNNITELMIA TULEVAA VARTEN	59
6.1 Suomen Nuorisosirkusliiton ja CircoEstrada festivaalien sidosryhmät ja niiden tarpeet	59
6.2 Toimenpide-ehdotukset Suomen Nuorisosirkusliiton ja CircoEstrada festivaalin sidosryhmien tavoittamiseen ja osallistamiseen	62
6.3 Toimenpide-ehdotukset kansainvälisen toiminnan kehittämiseen	63
LÄHTEET	65
LIITTEET	68

1 JOHDANTO

Suomalainen sirkusharrastustoiminta on luonut vahvat juuret tämänhetkiselle sirkuskentän toiminnalle Suomessa. Hyvin moni tämän päivän sirkusammattilaisista on aloittanut oman uransa juurikin nuorisosirkuksesta tai sirkuskerhosta käsin. Tehdessäni taustatutkimusta ja etsiessäni Suomen Nuorisosirkusliiton arkistoista dokumentteja opinnäytetyöhöni, löytyi arkistojen kätköistä vanhoja Nuorisosirkusliiton festivaaliosallistujien ilmoittautumislomakkeita ja esitysjärjestyslistoja. Näissä papereissa nousi esiin nimiä, joita voi nykyään bongata myös tämän päivän kansainvälisiltä sirkuskentiltä.

Suomen Nuorisosirkusliitto järjestää vuonna 2021 kansainvälisen sirkusharrastajien ja -toimijoiden festivaalin, CircoEstradan. CircoEstrada festivaalin pyrkimyksenä on tuoda yhteen sirkuskentän harrastajia, ammattilaisia, opiskelijoita ja organisaatioita, luoden festivaalin Suomessa, jossa sirkuksen eri sukupolvet ja toimivat voivat kohdata uudella tavalla. Suomen Nuorisosirkusliiton (myöhemmin myös termillä Nuorisosirkusliitto, liitto, tilaaja, tai SNSL) tavoitteena on ulottaa sirkusfestivaali myös Suomen rajojen ulkopuolelle, pyrkien tuomaan yhteen pohjoismaalaisia ja baltianmaalaisia, kuin myös muiden Euroopan maiden sirkusharrastajia. CircoEstrada on jatkumoa Nuorisosirkusliiton järjestämille kansallisille Nurtsi-Sirkusfestivaaleille, jotka järjestetään joka toinen vuosi vaihtuvasti eri nuorisirkuksen tai sirkuskoulun kanssa yhteistuotantona. Liiton järjestämät festivaalit ovat toimineet Suomessa sirkusharrastajien kansallisena kokoontumispaikkana vuodesta 1994 lähtien.

Nuorisosirkusliiton uuden strategisen suunnittelun pohjalta on festivaaleja suunniteltu avattavan enemmän monitasoiseen, sirkuskentän eri tason toimijoita yhdistävään ja kansainvälisempään suuntaan. SNSL piti syksyllä 2016 strategisen toiminnan kehitystapaamisen liiton toimintaa varten. Tapaamisessa SNSL:n hallitus rakensi uudet strategiset tavoitteet 5-vuotissuunnitelmansa pohjaksi. Nämä uudet strategiset tavoitteet ovat, että liitto koetaan hyvänä yhteistyökumppanina, liitto olisi sirkustaideopetuksen asiantuntija, liitolla olisi 5 työntekijää, ja että se toteuttaa CircoEstrada sirkusharrastajien festivaali vuonna 2021.

Suomen Nuorisosirkusliitto on tilannut opinnäytetyön tämän strategisen suunnittelutyön pohjalta. Opinnäytetyön puitteissa toteutan laadullisin menetelmin sidosryhmäselvityksen Nuorisosirkusliiton ja tulevan CircoEstrada – festivaalin sidosryhmistä. Jotta liitto voi toteuttaa CircoEstrada festivaalin mahdollisimman hyvin ja odotetuin tavoittein, tarvitsee se työkalukseen tuotantoa varten muun muassa sidosryhmäselvityksen, jonka pohjalta voidaan analysoida, minkä asteinen on sidosryhmätoimijoiden kiinnostus CircoEstrada festivaalin, missä määrin sidosryhmät haluavat olla mukana festivaalin suunnittelussa, tuottamisessa ja toteutuksessa. Lisäksi liitto haluaa selvittää, kuinka paljon kohdemaissa on sirkuskouluja, harrastajia ja mahdollisia osallistujia festivaaleille. Lisäksi selvityksessä pyritään selvittämään, minkälaisia toiveita ja tarpeita sidosryhmillä on Suomen Nuorisosirkusliittoa ja sirkusfestivaaleja kohtaan.

Tämän tyyppistä sidosryhmäselvitystä ei olla liiton puolesta aikaisemmin tehty, joten tarve selvitykselle on paikallaan monella liiton toiminnan tasolla. Selvityksen pohjalta tuotetaan vuonna 2021 järjestettävän CircoEstrada festivaalien kansallisten ja kansainvälisten sirkustoimijoiden sidosryhmätoiminnan ja verkostotoiminnan toimintasuunnitelmaehdotuksen. Ehdotus tulee Suomen Nuorisosirkusliiton käytettäväksi CircoEstrada festivaalin suunnittelu-, toteutus- ja tuotantotyöhön. Lisäksi sidosryhmäselvitys toimii työkaluna Suomen Nuorisosirkusliiton muussa toiminnassa.

Sidosryhmäselvityksen toisena tavoitteena on toteuttaa alustavaa sidosryhmätyöskentelyä ja viestintää festivaalin potentiaalisten sidosryhmien kanssa. Alustavalla sidosryhmätyöskentelyllä pyritään huomioimaan hyvissä ajoin sirkusalan kansalliset ja kansainväliset sidosryhmät osana festivaalin suunnittelua ja toteutusta. Liitto haluaa luoda kestäväää pohjaa tuleville verkostoille ja yhteistyölle festivaalin toteuttamista varten. Lisäksi ottamalla sidosryhmät huomioon ja mukaan heti festivaalin suunnittelun alkuvaiheessa, saadaan sidosryhmille erilainen, vahvempi kokemus osallisuudesta ja festivaalista saadaan näin sidosryhmille merkityksellisempi.

Sidosryhmäselvityksen tiedonkeruuta varten käytössäni on haastattelut, benchmarkkaus, dokumenttianalyysi ja yhteisölliset ideointimenetelmät. Aiempia sidosryhmätutkimuksia, selvityksiä ja kartoituksia ei olla siis liiton toimesta tehty, joten

asiaan paneutuminen vie liittoa eteenpäin myös sen muilla toiminnan osa-alueilla, kuin vain CircoEstrada festivaalin suunnittelutyössä. Tarkoituksena on siis selkeyttää Nuorisosirkusliiton sidosryhmiä ja löytää Nuorisosirkusliitolle sopivia yhteistyö- ja verkostoitumisen muotoja tunnistettujen ja löydettyjen sirkusalan sidosryhmien kanssa (Takayama 2017.)

Avaan opinnäytetyössäni suomalaista sirkuskenttää myös Suomen Nuorisosirkusliiton toiminnan ja sirkusharrastustoiminnan kuvauksen lisäksi hieman laajemmin, jotta sirkukseen vihkiytymättömätkin lukijat pystyvät hahmottamaan paremmin käsiteltävää aihetta. Lisäksi suomalaisen sirkuskentän toiminnan kokonaiskuvan edes kevyt esittely on tarpeellista, jotta voidaan ymmärtää miksi kansainvälisyys, kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen, on suomalaiselle sirkukselle tärkeää.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA NÄKÖKULMAT

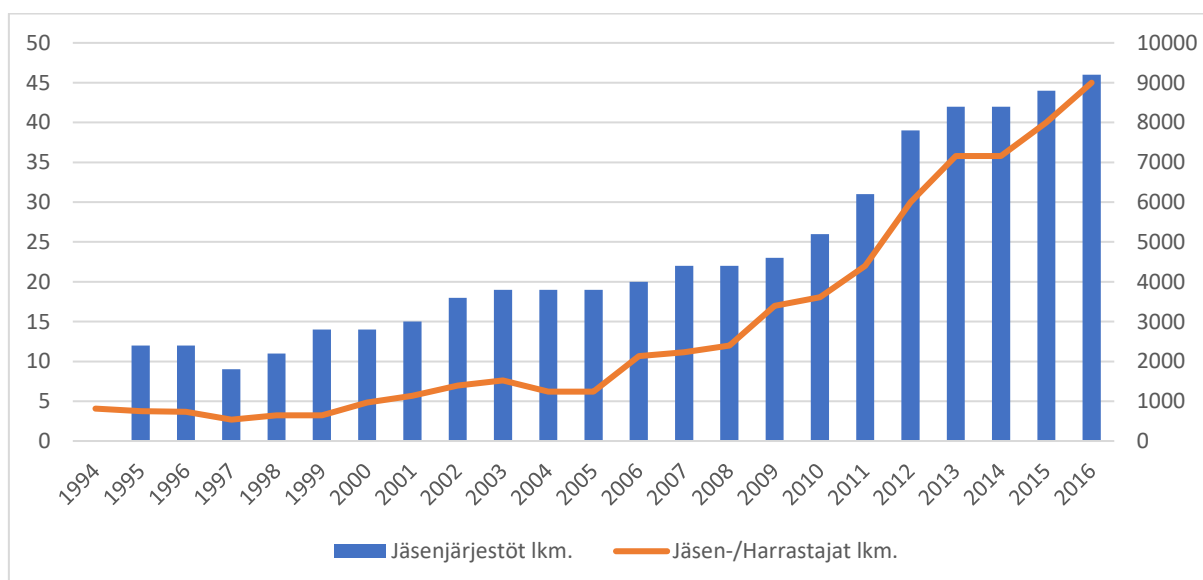
2.1 Suomen Nuorisosirkusliitto ja CircoEstrada festivaali

Suomen Nuorisosirkusliitto perustettiin vuonna 1991 Latuskan Sirkuksen kannatusyhdistyksen aloitteesta. Liiton perustamisen aikaan Suomessa oli lukuisia sirkuskerhoja ja erilaisia yhdistyksiä, joiden sirkustoiminta oli käynnistynyt jo 1980-luvulla. Aktiivisimmat näistä toimivat aloitteentekijöinä yhteisen liiton perustamiseksi. Yhteistyö nähtiin tärkeänä alalla, joka oli uusi, ja jonka harrastajamäärät olivat vähäiset. Liiton toiminnan tavoitteeksi määriteltiin tuolloin koota nuorisosirkustoimintaa harjoittavia yhteisöjä järjestettyyn yhteistoimintaan, sirkusharrastuksen edistäminen ja kehittäminen taiteellisesti korkeatasoiseksi, edistää nuorisosirkusten taloudellisen tason kohoamista sekä valvoa niiden yleisiä ja yhteisiä etuja (Suomen Nuorisosirkusliitto 2017.) Jo tällöin tunnistettiin siis tarve verkostoitumiselle ja yhteistyö nähtiin voimavarana sirkustoiminnan kehittämiseksi Suomessa.

Sirkuksen harrastajia Suomessa on Suomen Nuorisosirkusliiton laskujen mukaan tällä hetkellä noin 9000 lasta, nuorta ja nuorta aikuista. Sirkuskouluja tai

sirkusharrastustoimintaa toteuttavia yhteisöjä Nuorisosirkusliitossa on jäsenenä 45 (Suomen Nuorisosirkusliitto, 2017.) Lisäksi sirkusta harrastetaan tai sen opetusta tarjotaan tankotanssikouluissa, nuorisoseuroissa, sekä joissain liikuntaseuroissa ja kansalaisopistoissa. Suomen Nuorisosirkusliitto on valtakunnallinen järjestö, jonka missiona on edistää sirkusharrastusta ja toimia sirkustaideopetuksen asiantuntijana. Liiton tarkoituksena on edistää sirkusharrastajien ja -ohjaajien asemaa Suomessa. Suomen Nuorisosirkusliiton toimintaan kuuluu myös tapahtumien, leirien ja koulutusten järjestäminen, kansainvälinen toiminta, sekä erilaiset projektit yhteistyössä monien tahojen kanssa (Suomen Nuorisosirkusliitto, 2017.)

Kaavio 1. Suomen Nuorisosirkusliiton jäsenjärjestöt ja harrastajat lukumäärä 1995-2017

Vuosilta 1991-94, ei ollut mahdollista löytää kattavia määrällisiä tietoja, joten kyseiset tiedot puuttuvat kaaviosta.

Suomen Nuorisosirkusliitto tekee yhteistyötä eri sirkusalan toimijoiden kanssa. Yhtenä sisarorganisaatio yhteistyönä voidaan todeta toiminta Sirkuksen Tiedotuskeskuksen – Sirkusinfon kanssa. Sirkuksen Tiedotuskeskus on Suomessa toimiva asiantuntijaorganisaatio, jonka toimenkuvaan kuuluu koota ja välittää suomalaista sirkustaidetta koskevaa tietoa sekä edistää sirkuksen taiteellista kehitystä ja yhteiskunnallista asemaa Suomessa ja ulkomailla. Sirkusinfo kerää myös vuosittain

suomalaisen sirkuksen tilastot kulttuuripoliittisen vaikuttamisen ja päätöksenteon tueksi (Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017.)

Suomalaisten sirkusharrastajien ja sirkuskoulujen määrä on ollut nousujohteinen vuodesta 1991 lähtien, kun Nuorisosirkusliiton perustettiin. (kaavio 1) Monet koulutuksen saaneet sirkusartistit työskentelevät taiteellisen työn ohessa myös opettajina tai ohjaajina nuorisosirkuksissa ja sirkuskouluissa. Sirkusharrastuksen suosio on kasvanut nopeasti, ja ammattitaitoisille opettajille on kysyntää. Sirkuskouluissa opettaminen on yksi merkittävä suomalainen sirkusartistien työllistymisen muoto. Usea sirkusalan ammattilainen on myös saanut inspiraation ammattiin sirkusharrastuksen kautta. Sirkuksen Tiedotuskeskuksen mukaan Suomessa toimii tällä hetkellä noin 20 vakituisesti toimivaa nykysirkusryhmää ja lähes 20 työryhmää, jotka esiintyvät aktiivisesti niin kansallisesti-, kuin myös kansainvälisesti - sirkuskentän arvostetuilla alustoilla, kuten tunnetuilla festivaaleilla tai esitystiloissa. Suomessa arvioidaan olevan tällä hetkellä yli 200 sirkuksen ammattilaista, jotka ovat kouluttautuneet Suomessa ja / tai ulkomailla. Lisäksi yksittäisiä henkilöitä toimii alalla ilman virallista koulutusta. (Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017.)

CircoEstrada festivaali on Suomen Nuorisosirkusliiton suunnitteilla oleva, kansainvälinen nuorisosirkusten ja sirkusharrastajien festivaali Suomessa. Festivaali on suunniteltu olevan kesällä 2021 Lahdessa. Festivaalin missiona on saattaa yhteen 2000 eurooppalaista sirkusharrastajaa tekemään, kokemaan ja jakamaan kansainvälistä sirkustunnelmaa laadukkaasti toteutetuilla festivaaleilla. Lisäksi pyrkimys on mahdollistaa sirkuslaisten uusien ystävyyksien ja kumppanuuksien luominen ja antaa alkukipinä uusille mahdollisuuksille ja yhteistyölle. Visiona liitolla on laadukas, kansainvälinen nuorisosirkusfestivaali, johon jokaisella sirkusharrastajalla on mahdollisuus osallistua, niin esiintymällä, näkemällä ja kokemalla, sekä jakamalla.

CircoEstrada festivaalin alustavia sidosryhmiä on määritelty CircoEstrada esituotannon suunnitelmassa olevan festivaaliosallistujat, festivaalikaupungin asukkaat, eli kaupunkilaiset. Ulkopuoliset katsojat, eli henkilöt joilla ei ole suoranaista sidosta sirkukseen muutoin kuin yleisönä olemisen muodossa. Yhteistyökumppanit, joita voivat olla niin alueelliset kuin kansainväliset yritykset ja toimijat. CircoEstrada

festivaaleille yhteistyökumppaneiksi on alustavasti lupautunut esimerkiksi Sirkuksen tiedotuskeskus, sekä Salpauksen sirkusartistikoulutus SaSak. Lisäksi sidosryhmiin luetaan media, kun tavoitteena on saada suuri ja laaja näkyvyys tapahtumalle. Yleisille medioille pyritään luomaan hyvät toimintamahdollisuudet tapahtumassa, niin ikään festivaalista tiedotetaan sirkuskentän omien tiedotuskanavien kautta. Sidosryhmiin kuuluvat myös sirkuksen toimijat, eli muut kuin harrastajasirkuskoulut. Festivaalien toteutuksessa ja festivaaleilla huomioidaan myös muut sidos- ja intressiryhmät, joita ei ole ennalta pystytty määrittelemään tai huomioimaan ennen varsinaista tuotannollista työtä.

Tässä Suomen Nuorisosirkusliiton tilaamassa opinnäytetyön sidosryhmäselvityksessä keskitytään kansallisiin ja kansainvälisiin festivaaliosallistujiin. Festivaaliosallistujilla tarkoitetaan tämän selvityksen puitteissa sirkuskouluja, sosiaalisen sirkuksen toimijoita, sekä 14- vuotiaista ylöspäin olevia sirkuskoulujen oppilaita, opettajia, ohjaajia ja sirkusharrastajia.

2.2 Suomalainen sirkuskenttä ja sen toimijat

Nykyään Suomen Nuorisosirkusliitto toimii usealla eri toiminnan tasolla. Liitto osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen nuorisotyöhön, se tiedottaa, järjestää tapahtumia, koulutusta, sirkusleirejä ja festivaaleja jäsenjärjestöilleen. Festivaaleja on järjestetty vuodesta 1994 lähtien. Festivaalit, ja viikon mittainen SirkusSoppa-sirkusleiri järjestetään vuorovuosittain. Lisäksi SNSL on mukana järjestämässä Pidetään Kivaa-leirejä, jotka ovat viikonlopun mittaisista leirejä, joita järjestetään eri puolilla Suomea noin 4-5 kertaa vuodessa. Liitto järjestää aktiivisesti koulutusta sirkusohjaajille, kuten pedagogista koulutusta sirkusohjaajille, apuohjaajakoulutuksia, erilaisia täydentäviä teemakoulutuksia, sekä sirkusohjaajille vuosittain koulutus- ja virkistyspäiviä. Liitto on myös kansainvälisesti aktiivinen toimija, ollen mukana yhtenä perustajajäsenenä European Youth Circus Organizationissa, jonka puitteissa se toimii koordinaattorina sirkusohjaajien koulutushankkeissa. European Youth Circus Organization on kansainvälinen, kansallisten katto-organisaatioiden verkosto. Nuorisosirkusliitto on myös mukana Baltic Nordic Circus Network – verkostossa pedagogisen koulutuksen-

ja nuorisosirkusohjaajuuden asiantuntijana ja viejänä (Suomen Nuorisosirkusliitto, 2017.)

Sirkuksen Tiedotuskeskuksen (2017) mukaan vuonna 2015 suomalaiset sirkusryhmät ja Cirko Uuden sirkuksen keskus järjestivät yhteensä 1027 esitystä, joista Suomessa 493 kappaletta, ja ulkomailla 534 kappaletta. Perinteisen sirkuksen esityksiä Suomessa oli 241 kappaletta. Kaiken kaikkiaan esityksiä oli siis 1268 kappaletta. Sirkusryhmillä ja sirkuskeskuksella katsojia esityksille oli 178 042 henkilöä. Perinteisellä sirkuksella 198 449 katsojaa. Näistä esitystoiminnan luvuista, sirkusryhmien esityksistä siis, yli puolet (53%) tapahtui Suomen ulkopuolella, lisäksi sirkusryhmien yleisömäärästä 69 % saatiin ulkomailta. Kaiken kaikkiaan, Suomen Sirkuksen tiedotuskeskuksen tilastojen keräämisen aloitusvuodesta 2006 lähtien sirkuksen katsojamäärät ovat keskimäärin kasvaneet. Kaikkina vuosina eniten katsojia on tullut sirkusryhmille ulkomailta. Vuoden 2015 tilastossa on mukana 18 sirkusryhmää, yksi sirkuskeskus, viisi työryhmää ja kaksi tuotantoyhteisöä. Näiden tietojen pohjalta voimme todeta, että suomalainen sirkus kansainvälisenä vientituotteena pärjää hyvin ja se tavoittaa yleisöjä kansainvälisesti paremmin, verraten sirkusesitystoimintaan Suomessa. Sirkus tarvitsee siis enemmän näkyvyyttä, teosten esittämiseen tiloja ja näkymisen paikkoja myös Suomessa. Lisäksi suomalaiset sirkuskoulujen harrastajat eivät käy kovin aktiivisesti katsomassa suomalaisia ammattilaisesityksiä. Yhteiset, sirkuskentän ammattilais- ja harrastajakenttää yhdistävät tapahtumat voisivat lisätä harrastajien tuntemusta suomalaisesta sirkuskentästä.

Sirkuskentän harrastajia on Suomessa n. 9000. Tämä on iso potentiaalinen määrä sirkustaiteen esitysten katsojia, sirkustapahtumakävijöitä ja tulevia taiteilijoita. Välillisesti voitaisiin puhua 27 000 potentiaalisesta katsojasta, kun otetaan huomioon myös harrastajien vanhemmat. Tätä sidosryhmää ei olla ajateltu ja otettu huomioon tarpeeksi nykysirkuskentällä. Säännöllinen nykysirkuksen esitystoiminta on keskittynyt Suomessa pääkaupunkiseudulle, tosin esityksiä nähdään myös joissain määrin muiden isojen kaupunkien teattereissa, festivaaleilla tai kulttuuritalojen ohjelmistossa (Sirkuksen tiedotuskeskus, 2017).

Yhteisiä alustoja tai tapahtumia, joissa eri sukupolven sirkustoimijat ja eri tasojen organisaatiot voisivat kohdata, puuttuu (Takayama 2016). Kuten edellisen kappaleen perusteella voidaan sanoa, sirkus myy paremmin kansainvälisesti (Sirkuksen tiedotuskeskus 2017). Suomessa tosin tuntuu olevan ilmiö, että asian, henkilön, ryhmän pitää ensiksi menestyä kansainvälisesti, ennen kuin sen voi tunnustaa toimivaksi kansallisesti. *Jutta Virolainen* kirjoittaa Nordic Circus Surveyssään, että yhteistyö kansallisesti kuin myös kansainvälisesti, hyvien käytäntöjen benchmarkingin ja jakamisen keinoin on tärkeää, jotta sirkustoimintaa voidaan edistää aktiivisesti pohjoismaissa (Virolainen 2011, 43). Suomessa on isompia ja pienempiä organisaatioita, sekä toimijoita, joilla olisi edellytyksiä vahvempaan kansalliseen yhteistyöhön, kansainvälistä yhteistyötä unohtamatta.

Ammatillista koulutusta Suomessa järjestää kaksi oppilaitosta. Koulutuskeskus Salpauksen Sirkusartistikoulutus – Sasak. Nykymuodossaan SaSak on toiminut vuodesta 2006 lähtien. Ammatikseen sirkusta opiskelee tällä hetkellä 2. vuosikurssin sirkuslinjalla 16 opiskelijaa. Koulun tutkintovastaavan, *Petri Heikkilän* (2017) mukaan keväällä 2017 koulusta valmistuu 18 sirkusartistia, joista noin puolet työllistyivät suoraan opinnoistaan. Vuodelle 2018 on opiskelijoiden työllistymisprosentiksi suoraan opintojen jälkeen arvioitu olevan lähes 100%. Keskimäärin SaSakista valmistuu n. 30 sirkusammattilaista kolmen vuoden välein. Turun Ammattikorkeakoulussa voi suorittaa Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK), sirkuspainotetun tutkinnon. Tutkinnossa painottuvat monipuolinen sirkustekninen osaaminen, monitaiteellisuus, sekä pedagogiset opinnot (Turku AMK 2017.) Syksyllä 2016 Tampereella aloitettiin Suomessa ensimmäiset sirkustaidepainotteiset yläkoulu ja lukio. Koulutuksen opetussuunnitelman tekijöinä ja kehittäjinä toimivat yhteistyössä Sorin Sirkus ja Tampereen Normaalikoulu. Sirkustaiteen painotus näkyy sirkustekniikan opiskelun lisäksi muussa opetuksessa, opetusmetodeissa ja koulun arjessa (Sorin Sirkus 2017.)

Soveltavan ja sosiaalisen sirkuksen toimijat toteuttavat yhteiskuntaa kehittäviä hankkeita. Suomen Nuorisosirkusliiton piirissä sosiaalisen sirkuksen edistämisestä vastaa sosiaalisen sirkuksen jaosto, joka on perustettu vuonna 2005. Suomen Nuorisosirkusliiton jäsenjärjestöistä ainakin kuudella on sosiaalisen sirkuksen toimintaa. Tämän lisäksi on useita sosiaalista sirkusta tekeviä toimijoita, joita ei tosin

ole tilastoitu Nuorisosirkusliiton jäsenjärjestöjen toiminnassa. Sirkusohjaajia, -apuohjaajia ja -opettajia Suomessa on yli 200 ohjaajaa, tai nuorta apuohjaajaa (Suomen Nuorisosirkusliitto 2017.)

Vuonna 2016, valtio tuki sirkustoimintaa ja sen edistämistä 588000€. Valtio tukee sirkustaidetta harkinnanvaraisella toiminta-avustuksella, yksittäisille henkilöille myönnetään ½-, 1-, 3-, ja 5-vuotisia taiteilija-apurahoja, lisäksi myönnetään kohde-, liikkuvuus-, ja kehitysrahoitusta. Harkinnanvaraista toiminta-avustusta nauttavia sirkusryhmiä on 11 (Sirkuksen tiedotuskeskus 2017.) Hiljattain on myös päätetty sirkustaiteen kuuluvan VOS-piiriin:

Valtioneuvoston hyväksyi tänään hallituksen esityksen teatteri- ja orkesterilain muuttamisesta. Jatkossa opetus- ja kulttuuriministeriö voi teatteri- ja orkesterilain 1 §:n mukaisesti myöntää sirkusalan toimijoille valtionosuutta toiminnan käyttökustannuksiin. Lakimuutos asettaa sirkustaiteen toimijat samaan asemaan muiden vastaavien taiteenalojen toimijoiden kanssa. (OKM-tiedote 2014)

Suomalaisella sirkuksella on nykyään oma tiedotuskeskuksensa, taiteilijoille ammattiliitto Suomen tanssi ja sirkustaiteilijat STST, esitys ja residenssitoimintaa toteuttava Cirko-Uuden Sirkuksen Keskus ja harrastuskouluilla oma kattoorganisaationsa, Suomen Nuorisosirkusliitto. Lisäksi Suomessa toimii useita itsenäisiä esiintyjiä, sirkusryhmiä ja sirkusalan toimijoita eripuolilla Suomea, jotka toteuttavat residenssi-, esitys-, opetus-, sirkusyhteisö-, ja kehitystoimintaa. Perinteinen sirkus voi hyvin, saaden enemmän katsojia kaudessa, kuin nykysirkusryhmät yhteensä, vaikka se ei saakaan minkäänlaista julkista tukea tällä hetkellä. Toistaiseksi yksikään sirkusorganisaatio ei tosin ole VOS:sin piirissä. Tämän opinnäytetyön kirjoittamisen hetkellä ollaan taidekentällä kuitenkin muutosvaiheessa, jossa määritellään VOS:sin uudenlaista myöntämis- ja jakamisperusteisuutta.

2.3 Verkostot ja verkostotoiminnan merkitys sirkustoiminnalle ja festivaaleille kansallisesti, sekä kansainvälisesti

Kansainvälisyys, kansainväliset verkostot ja kansainvälinen toiminta ovat merkittävä ja olennainen osa suomalaisen sirkuskentän toimintaa. Sirkuksen tiedotuskeskuksella on

oma kansainvälisten asioiden päällikkö, lisäksi Sirkusinfo pyrkii toiminnallaan edistämään suomalaisen sirkuksen kansainvälistä näkyvyyttä. Sirkusinfo järjestää promootio- ja verkostoitumistapaamisia ja tapahtumia kansainvälisyyden edistämiseksi. Sirkusinfo edustaa myös suomalaisia sirkusartisteja kansainvälisillä messuilla, seminaareissa ja tapaamisissa (Sirkuksen tiedotuskeskus 2017.) Panostusta suomalaisen ja kansainvälisen sirkustoiminnan kehittämiseen tarvittaisiin lisää myös nuorisosirkustoiminnan saralla. Suomen Nuorisosirkusliiton suunnittelema CircoEstrada-festivaali on yksi tapa lisätä nuorisosirkusalan kansainvälistä yhteistyötä ja kehittää toimintaa kansainvälisesti.

Olen toiminut sirkusalan ammattilaisena vuodesta 2009 lähtien. Toimin freelancetaiteilijana, taiteilija-tuottajana, sirkuskouluohjaajana ja opettajana, sekä kulttuurituottajaopiskelijana. Seuratessani alan ammattilaisena tätä kentän kehittymistä ja toimintaa, olen huomannut, että ilman verkostoja on lähes mahdoton lähteä toteuttamaan mitään projekteja, tapahtumia, hankkeita tai suunnitelmia. Verkostoja sekä verkkoja ja niiden merkitystä voidaan lähestyä eri näkökulmista ja motiiveista. Riippuen omista, sekä muiden verkostoon kuuluvien toimijoiden intresseistä ja päämääristä, verkostot mahdollistavat resurssien saannin vastavuoroisesti muilta toimijoilta, verkostoissa voidaan oppia, luoda ja vaihtaa tietoa (Takayama 2016.)

Salpauksen Sirkusartistikoulutuksen Kukko-festivaaleilla tuottajana toimiessani, keskustelin usean sirkusalan ammattilaisen, opettajan, esiintyjän ja ohjaajan kanssa. Monet heistä olivat sitä mieltä, että tämän kaltaisia, kohtaamisen paikkoja tulisi olla enemmän. Kun sirkuksen toimijat tai sidosryhmät kohtaavat festivaaleilla, synnyttää se luonnollisia kohtaamisia, uusia tuttavuuksia, ajatuksen vaihtoa ja yhteistä energiaa. Lahden Sirkusartistikeskus ja Kukko-Sirkusfestivaalit ovat siis yksi erittäin potentiaalinen solmukohta suomalaisen sirkuskentän kokoontumispisteeksi. Kukko-Sirkusfestivaaleilla kokoontuvat niin sirkuskentän harrastajia, tämän hetken ammattiin opiskelijoita, kuin myös ammattilaisia ja sirkuksen tuottajia. Mikäli tämänkaltaista toimintaa saataisiin lisää, tai Kukko-Sirkusfestivaaleja vakiinnutettua kansalliseksi sirkuskentän kohtaamispaikaksi, ruokkisi se suomalaisen sirkuskulttuurin

yhtenäistymistä ja vahvistaisi sitä tämän päivän haasteisiin rahoituksen ja tuottamisen suhteen.

Eri sidosryhmät, niin sisäiset kuin ulkoiset, muodostavat festivaalin toteutuksen ja tuotannon puitteissa verkoston tai verkostoja, festivaalien toimiessa yhtenä solmukohtana kokonaisuudelle. *Annukka Jyrämän* (2014, 3) mukaan markkinat nähdään toimijoiden välisistä suhteista rakentuvina verkostoina. Verkostosuhteelle ominaisina piirteinä ovat sitoutuminen, luottamus, yhteinen orientaatio, vastavuoroisuus, kumppanien riippuvuus toinen toisistaan, erilaiset siteet ja investoinnit suhteeseen. Verkostot voivat olla tietyn organisaation sisäisiä, organisaatioiden välisiä, tai yksilöiden välisiä vuorovaikutussuhteita tai näiden erilaisia suhteita. (Airila, Ahola, Nykänen 2016, 4.) Lisäksi verkostot voivat toimia eri tasoilla, alueellisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti. Verkostot voivat olla tiiviitä tai löyhiä. Tässä tapauksessa sirkusfestivaalit ja sirkustoiminta voidaan nähdä markkinana. Sirkusfestivaalit toimivat myös verkostojen solmukohtana. Suomessa vain ei ole juurikaan sellaisia verkostojen solmukohtia, joissa yhteistyötä pääsisi muodostumaan kansallisella ja usean eri tason toimijan kohtaamisen tasolla. Usea sirkuksen toimija kehittää omaa toimintaansa vain itsenäisesti eteenpäin, luoden omia alueellisia tai kansainvälisiä verkostoja, ilman että mietitään, tai että olisi resursseja miettiä, sirkuksen kansallista tilaa tai hyvinvointia.

Airila, Ahola ja Nykänen kirjoittavat verkosto-oppaassa, että verkostoituminen nuorisotyössä on hyödyllistä ja kannattavaa koska sen avulla voidaan saada uusia oivalluksia ja ideoita, yhdistää erilaista osaamista yli organisaatio- ja toimialojen, oppia yhdessä, päästä uuden tiedon äärelle, saavuttaa innovatiivisia ratkaisuja monitasoisin ongelmiin, tehostaa toimintaa, tavoittaa asiakkaita paremmin, parantaa toiminnan/palvelun laatua (Airila, Ahola, Nykänen 2016, 6.)

Opasta varten toteutetussa tutkimuksessa, tutkimuksen vastaajat kertoivat, että toimijoilla ei ole välttämättä selkeää kuvaa tahoista, joiden kanssa yhteistyötä olisi hyvä rakentaa. Toimijoita voi olla paljon, erilaisia yhteistyön muotoja ja mahdollisuuksia ei välttämättä tunnisteta. Eri organisaatioiden hallinnolliset rakenteet voivat olla erilaisia ja verkostoituminen näin hankalaa. Yhteistyö voi olla myös hankekohtaista ja näin se

voi jäädä löyhäksi tai lyhytaikaiseksi (Airila, Ahola, Nykänen 2016, 6.) Voidaan miettiä hetki CircoEstrada festivaalia, kansainvälistä sirkusharrastajien festivaalia. Voidakseen rakentaa festivaalista hyödyllisen, merkittävän ja mielenkiintoisen festivaalin kaikille sen sidosryhmille, on Suomen Nuorisosirkusliiton tunnettava hyvin festivaalin sidosryhmät, niiden tarpeet, sekä rakentaa toimiva verkosto voidakseen tuottaa festivaalin sisällön vastaamaan sidosryhmien tarpeita. *Luonila* (2016) kirjoittaa tutkimuksessaan siitä, kuinka festivaalin missio ja sen tuottama festivaalituotteen luonne vaikuttavat festivaalin toteutukseen ja siihen, minkälaisia yhteistyön muotoja syntyy. Sidosryhmien ja verkostojen tarpeet ja niiden huomiointi suhteessa järjestettävän festivaaliin luova festivaalille sen merkityksellisyyden sidosryhmille. Mitä paremmin festivaali vastaa sidosryhmien tarpeisiin, sen merkityksellisemmäksi festivaali tulee sidosryhmilleen.

Esimerkiksi Sirkuksen Tiedotuskeskus määrittelee omassa kansainvälisen toiminnan suunnitelmassaan, että heidän kansainvälinen toimintansa yksi peruselementeistä ovat vahvat, pitkäjänteisesti rakennetut verkostot, sekä yhteistyömallit. Lisäksi Sirkuksen Tiedotuskeskus avaa samassa suunnitelmassa sitä, että sirkustaide kansainvälistyy entisestään, kun yhteistuotantojen, residenssien ja yhteistyöhankkeiden määrä kasvaa:

Sirkustaiteen kansainvälistä verkostoitumista edistämällä ja tarjoamalla mahdollisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön ja vahvistamalla taiteilijoiden osaamista edistetään innovatiivista toimintaa sirkustaiteen alalla (Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017).

Sirkuksen Tiedotuskeskus tukee suomalaisten sirkusryhmien ja -taiteilijoiden kansainvälistymistä muun muassa kontaktien luomisessa. Sirkusinfo kirjaa kansainvälisen toiminnan tavoitteikseen ja yhdeksi tärkeimmäksi toimenpiteikseen 2016-2018 verkostoyhteistyön, jonka kautta synnytetään uusia kumppanuuksia, jolla mahdollistetaan pienten toimijoiden ja pienten resurssien yhteen tuomisella laajempia hankekokonaisuuksia. (Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017.) Verkostotoiminnassa huomioidaan kuitenkin verkostojen merkitys maantieteellisellä ulottuvuudella ja kansainvälisen toiminnan kannalta merkityksellisyyden perusteella. Lisää uusia

verkostokumppanuuksia ei välttämättä ole tarpeellista luoda, vaan kattava ja riittävän monipuolinen verkosto voi olla tarpeeksi.

Luonila kirjoittaa tutkimuksessaan, että festivaalin tuotannon rakentumista ja siinä olevien sidosryhmäkumppaneiden syytä osallistua ja heidän näkemystä festivaalin merkityksellisyydestä festivaalin tuottamiseen, voi lähteä tutkimaan kyseisten sidosryhmien omien verkostorakenteiden ja toiminnan tavoitteiden lähtökohdista. Miksi ja miten sidosryhmäkumppani haluaa verkottua, mitä visio tai missio heidän toiminnallaan on (*Luonila 2017, 97.*) Kun syytä, merkitystä, verkostorakenteita ja toiminnan tavoitteita tutkitaan ja niihin tutustutaan, voidaan niiden pohjalta määritellä yhteistyötä festivaalin tuotantoverkostoa ja sen rakentamista varten. Festivaalin järjestäjällä on erilaiset tavoitteet verkoston ja festivaalin suhteen kuin siihen verkostoituneella sidosryhmätoimijalla. Tai ehkä sidosryhmäkumppani ei halua olla mukana toiminnassa, tai osallistua festivaaleille? Tämäkin on tärkeää tietoa.

Verkostossa toimijoiden keskinäinen viestintä ja vuorovaikutus tapahtuvat erilaisissa tilanteissa tai tiloissa. Vuorovaikutus voi tapahtua fyysisissä tiloissa tai sähköisen viestinnän muodoin. Verkostoviestintä ei ole siinä mielessä lineaarista, että voitaisiin puhua viestintäkanavasta, vaan enemmänkin tilasta, ilmiöstä, yhteisestä elementistä (*Vanhatalo 2014, 30.*) Tämä asettaa haasteita verkostojen rakentamiselle ja niiden ylläpitämiselle. Verkoston arkkitehtuuria, johtamista ja viestintää onkin hyvä suunnitella, tekemällä esimerkiksi verkostostrategia. Tämä taas on helpompi ja kannattavampaa tehdä vasta taustatyön jälkeen, eli kun ollaan selvitetty missä oman alan parhaat yhteistyökumppanit, kontaktit ja toiminta ovat. Tätä varten on taas puolestaan oleellista toteuttaa selvitys oman organisaation sidosryhmistä.

Opinnäytetyössään *Pohjonen (2014)* selvitti, että useat toimijat käyttävät erilaisia verkostojen hallinnointimenetelmiä. Vähimmäisvaatimuksena rekisterille on, että missä henkilö on tavattu, mistä on puhuttu ja mistä hän oli kiinnostunut keskustelussa. Kaupunki ja maakohtainen rekisteri verkostoista on myös todettu hyödylliseksi.

Yhteiset tapahtumat ja tilaisuudet ovat tärkeitä verkostoitumiselle. Suomalaisen sirkuskentän toimijoiden viimeisin isompi yhteenliittymä oli 24.-25.10.2016 kun

Sirkuksen tiedotuskeskus järjesti yhteistyössä Sirkus Finlandian, Taiteen edistämiskeskuksen ja Museoviraston kanssa kaksipäiväisen seminaarin, jonka aiheena oli sirkuskulttuurin edistäminen Suomessa. Samassa yhteydessä juhlistettiin Sirkuksen tiedotuskeskuksen 10. ja Sirkus Finlandian 40. toimivuotta (Aineeton kulttuuriperintö 2017.) Kyseinen seminaari koettiin tervetulleeksi ja hyväksi avaukseksi perinteisen ja nykysirkuksen välillä. Tämä sirkuskentälle tärkeä seminaari sai paljon positiivista palautetta osallistuneilta. Seminaarissa perinteisen sirkuksen ja nykysirkuksen toimijat ja eri intressit pääsivät kohtaamaan. Seminaari herätti myös mielenkiintoista keskustelua, sekä loi uudenlaisia verkkoja sirkuskentälle. Tämänkaltaiset tapahtumat ovat erittäin tärkeitä koko suomalaisen sirkuskentän synergian nimissä. Tämän seminaarin yhteydessä järjestetyssä työpajapäivässä kirjoitettiin myös sirkuskulttuurin esittely elävän perinnön avoimeen Wikiluetteloon läänintaiteilija *Rauli Katajavuoren* johdolla (Aineeton kulttuuriperintö 2017).

Yksittäiset kenttää kokoavat seminaarit tai keskustelutilaisuudet eivät välttämättä riitä. Näiden lisäksi suomalainen sirkuskenttä tarvitsee myös eri sirkussukupolvien kohtaamisia ja verkostoitumista. Aktiivista, harrastajille suunnattuja hankkeita, joissa he tapaavat toisiaan, sirkusalan opiskelijoita, opettajia- ja ohjaajia, sekä alan ammattilaisia. Niin Suomessa, kuin myös ulkomailla toimivia. Tuottamalla ja toteuttamalla yhteisiä, kentän eri tasojen toimijoita yhdistäviä hankkeita, tapahtumia, festivaaleja ja tilaisuuksia, voi olla mahdollista lisätä katsojamääriä esityksille. Lisäämällä katsojamääriä olisi taas mahdollista lisätä teosten esityskertoja. Harrastajien kiinnostusta sirkukseen lisää taas se, kun he kohtaavat ja näkevät alan ammattilaisia. Toteuttamalla sirkuskentälle yhteisiä tapahtumia olisi myös mahdollista lisätä harrastajien tietoisuutta sirkuskulttuurista ja rakenteista, kun sirkuskentän eri toimijat näkyvät paremmin isommissa tapahtumissa.

2.4 Yhteisö- ja sidosryhmäviestintä osana strategiaa

Sana viestintä, tulee latinan *communicare* sanasta, joka tarkoittaa tehdä yhdessä, yhteydessä olemista jonkun tai joidenkin toimijoiden kanssa. *Juholin* (2014) kirjoittaa, että viestintä on kaiken inhimillisen tekemisen ja vuorovaikutuksen perusta. Sen on välttämättömyys ihmiselolle ja sosiaaliselle järjestykselle. Viestinnän muodoista

Juholin on avannut teoksessaan eri tutkimuksellisia, tai teoreettisia viestinnän koulukuntia. Näissä eri koulukunnissa viestintään liittyvät päätelmät perustuvat erilaisiin, oman aikakautensa tietoteorioihin ja silloin vallinneisiin yhteiskunnallisiin käsityksiin. Prosessikoulukunnassa tutkitaan sanomien ja viestien siirtoa sekä niiden vaikutuksia. Semioottisessa, eli merkityskoulukunnassa tutkitaan puolestaan sanomien ja ihmisten välistä toimintaa. Miten nämä elementit toimivat vuorovaikutuksessa ja miten ne tuottavat uusia merkityksiä viestinnässä. Prosessikoulukunnassa sisällöt eivät ole merkityksellisiä, vaan keskiössä on lähinnä vain viestinnän prosessit. Merkityskoulukunnassa yhdistetään viestinnän prosessiin sisältöjä, tavoitteita ja tarkoitusperiä. Rituaali- ja yhteisöllisyyskoulukunta puolestaan korostaa yhdessä tekemistä ja olemisen merkitystä. Tämä koulukunta on korostunut 2000-luvun viestinnässä. Sanoma saa uuden merkityksen, kun se jaetaan muiden kanssa (Juholin 2014, 45-46.)

Yhteisöllisyys syntyy paitsi fyysisesti yhteisessä paikassa myös virtuaaliyhteisöissä. Pelkkä samaan aikaan oleminen samassa paikassa ei vielä tee yhteisöä, vaan tarvitaan yhteinen asia ja sitoutuminen siihen sekä aikaa kanssakäymiseen (Juholin 2014, 45).

Prosessikoulukunnan teoriaa tarkemmin katsoen teoria pohjaa ajatukseen, että tehokas viestintä johtaa lopulta siihen, että viesti menee vastaanottajalle perille. Vastaanottaja toimii sitten viestin lähettäjän oletusten mukaan. Vastaanottajan reaktio ja toiminta voi kuitenkin poiketa paljonkin lähettäjän oletuksesta. Viesti ei välttämättä saavuta ollenkaan sidosryhmää, se voidaan tulkita eri tavoin kuin lähettäjä toivoo, tai aihe ei kiinnosta vastaanottajaa ollenkaan ja viesti jää lukematta. Esimerkiksi viranomaisviestintä on prosessikoulukunnan tyyppistä viestintää. Tiedotteet ja viestintä, jossa vastaanottajan ei ole mahdollista vastata viestiin lähettäjälle, nähdään prosessiviestintänä. Tällöin on lähettäjän hyvä tietää, missä tilanteissa ja kenelle ollaan viestimässä. Viestinnän tehoa voidaan parantaa tuntemalla vastaanottaja, heidän tai hänen tilanteensa, intressinsä ja tarpeensa. Tällöin viestiä voidaan muotoilla vastaanottajaa ajatellen ja käyttäen tätä sidosryhmän suosimaa viestintäkanavaa. Tai jopa useaa eri viestintäkanavaa. (Juholin 2014 45-50.)

Merkityskoulukunnassa puolestaan viestintä ei ole prosessinomaista, yksisuuntaista viestintää. Se on enemmänkin sattumanvarainen tapahtuma, jossa vastaanottajan

oma tulkinta viestiin syntyy vastaanottajan oman elämäkokemuksen ja käsitysten pohjalta. Näin ollen eri sidosryhmät antavat eri merkityksiä samalle viestille. Voidaan puhua vuorovaikuttamisesta viestinnästä. Lyhyesti prosessikoulukunnassa viesti sisältää sanoman, jonka vastaanottaja joko ymmärtää tai ei. Merkityskoulukunnassa taas vastaanottajat luovat viestille oman käsityksensä tulkintojensa ja muiden kanssa tapahtuneen vuorovaikutuksen pohjalta. Yhtä kaikki, viestintä on yhteisöllistä toimintaa ja yhteiskunnallinen ilmiö. Ilman viestintää ei voi syntyä yhteisöjä (Juholin 2014 45-50.)

Organisaatioiden tai projektien sidosryhmien jaottelu ulkoisiin ja sisäisiin sidosryhmiin on *Juholinin* mukaan perustunut siihen, että viestien vastaanottajat ja vuorovaikutuksen osapuolet on ollut mahdollista jaotella selkeästi omiin piireihinsä (Juholin 2014, 51). Nykyään kuitenkin tämä määrittely ei enää ole järkevää. Joissain tapauksissa 1. tason tai 2. tason sidosryhmillä voi kuitenkin olla joinain hetkinä paljonkin vuorovaikutusta organisaatioon tai projektiin. Lisäksi eri tasojen sidosryhmät ovat vuorovaikutuksessa toisiinsa enemmän ja ne voivat muodostaa verkostoja keskenään. Yhteisö menestyykin sitä paremmin, mitä kattavammin ja onnistuneemmin se pystyy ottamaan sidosryhmänsä huomioon. Yhteisöllä on tunnistettavasti tarve tulla ymmärretyksi, kertomalla ja informoimalla itsestään, lisäksi sen tulee kuunnella sidosryhmiään. Lisäksi sidosryhmillä voi olla tarve vaikuttaa yhteisöön. Nämä toiminnot vaativat viestintää. (Juholin 2014, 53.)

Verkostot vaativat viestintää toimiakseen. Verkoston tai verkostojen luomisen alkupisteitä on kontaktien luominen haluttuihin sidosryhmiin, eli verkostokumppaneihin. Tämä voi tapahtua esimerkiksi alan messuilla, tapahtumissa, kokoontumisissa. Tämänkaltaisissa verkostoitumistilanteissa etukäteistyönä on suositeltavaa lähettää taustamateriaalia ja tapaamispyyntö ennen festivaaleja. Voi olla myös hyödyllistä, että käytössä on suosittelija, joka tutustuttaa sinut haluttuun henkilöön tai toimijaan. Kaikkein tärkeimpiä ovat kuitenkin fyysiset tapaamiset ja asiantuntijavierailut käytettävissä olevan budjetin rajoissa. Tämä on tehokkain tapa luoda pitkäaikaisia henkilökohtaisia kumppanuuksia. Sähköinen viestintä on nykyään kansainvälisten suhteiden ja verkostojen ylläpidon kannalta erittäin relevanttia. Lisäksi yhteistyö eri toimijoiden kanssa lisää verkottumista ja pitkäaikaisia kumppanuussuhteita (Pohjonen 2014, 23-25.)

Sidosryhmäselvityksen yhteydessä liitto onkin yhteydessä jo tunnettuihin, tai uusiin sidosryhmiin CircoEstrada festivaalin puitteissa. Tällä alustavalla yhteydenotolla, avoimella keskustelulla, haastatteluin, yhteisöllisin ideointimenetelmin rakennetaan pohjaa toivottavasti pitkäaikaiselle ja hedelmälliselle yhteistyölle ja yhteistyöverkostolle. Verkostoissa toimiminen vaatii oman työn näkemisen osana isompaa kuvaa. Osana suurempaa kokonaisuutta. Olennaista on myös valmius jakaa omaa osaamista ja tietoa, sekä halua vastaanottaa muiden toimijoiden näkemyksiä ja ideoita. Neuvoksi verkostojen ja sidosryhmien tunnistamiseen oppaassa annetaan toteutettavan työn toimintaympäristön hahmottamisen. On hyvä myös miettiä, miten eri organisaatiot voisivat olla yhteydessä toisiinsa, eri viestintäkanavien tunnistaminen, kohtaamispaikat ja muut yhdistävät tekijät on hyvä tuntee. Näiden pohjalta on hyvä rakentaa verkostoitumissuunnitelma (Airila, Ahola, Nykänen 2016, 8.)

3 SIDOSRYHMÄSELVITYKSEEN KÄYTETYT MENETELMÄT

Menetelminä sidosryhmäselvityksessä (Liite 2) käytän laadullisia menetelmiä. Näitä menetelmiä ovat sidosryhmäanalyysi, dokumenttianalyysi ja kartoittaminen, haastattelut, sekä yhteisölliset ideointimenetelmät. Menetelmät valikoituivat tehtävän luonteen takia. Sirkuskenttä ja sen toiminta, erityisesti kansainvälistä toimintaa ajatellen, rakentuvat osin vahvasti sirkusorganisaatioiden työntekijöiden henkilökohtaisiin kontakteihin ja verkostojen solmukohtiin. Kvantitatiivista tietoa on mahdollista käyttää, esimerkiksi Sirkuksen tiedotuskeskuksen keräämää statistiikkaa, tai muita vastaavia asiantuntijaorganisaatioiden laatimia tilastoja.

3.1 Sidosryhmä- ja verkostotutkimus

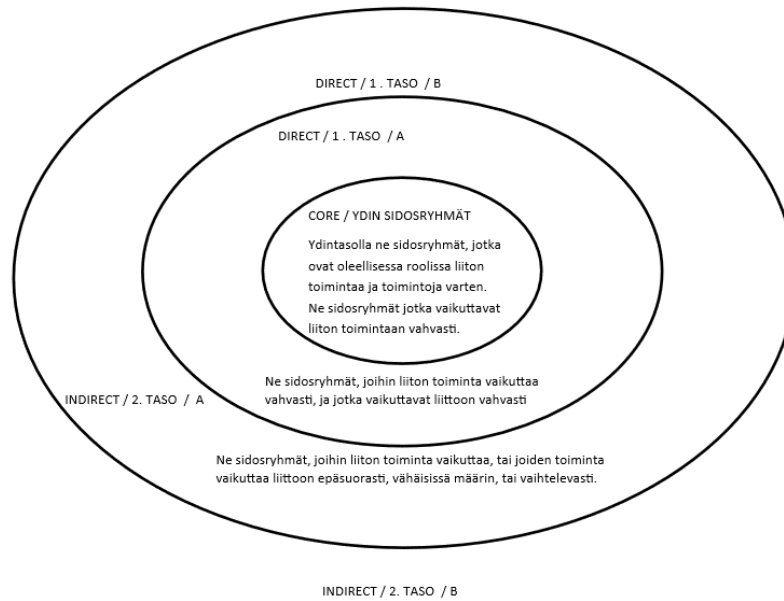
Puhuttaessa projektista tai tuotannosta omana käsitteenään, käsitetään sidosryhmät yleisesti muodostuvan yksilöistä ja organisaatioista. Nämä sidosryhmät, eli toimijat ovat aktiivisesti mukana projektissa, tai niiden positiivinen tai negatiivinen kiinnostus

projektiin voi vaikuttaa projektin toteuttamiseen tai loppuun saattamiseen (Project Management Institute 2000, 16).

Esimerkiksi festivaaleista puhuttaessa, yksi olennainen sidosryhmä on katsojat, tai festivaalin työntekijöihin kuuluvat ääni- ja valoteknikot. Ilman kumpaakin on festivaaleja lähes mahdoton toteuttaa. Nuorisosirkusliitolla oleelliset tunnistetut sidosryhmät muodostuvat esimerkiksi liiton jäsenjärjestöistä, toisin sanoen sirkuskouluista, koulujen oppilaista, kansallisen tason sirkus- ja nuorisotoimijoista tai organisaatioista. Lisäksi sirkuskouluopettaja ja ohjaajat ovat yksilöinä tai koulujensa edustajina oma sidosryhmänsä, toisaalta ne eivät ole vielä kuitenkaan sisäisiä sidosryhmiä. Sidosryhmät voivat olla vaikutusvaltaisia projektiin ja sen lopputuloksiin nähden (Project Management Institute 2000). Tällöin voidaan puhua sisäisistä sidosryhmistä, kuten sirkuskoulujen ohjaajista tai muista hallintohenkilöistä valittu Suomen Nuorisosirkusliiton hallitus, tai Sirkumentti, nuorten vaikuttamiselin SNSL:n hallituksessa.

Projekteissa tai organisaatiossa voi olla siis niin sisäisiä, kuin ulkoisia sidosryhmiä. Sidosryhmiä voidaan määritellä myös ensimmäisen tason tai toisen tason sidosryhmiksi, luokitteluja voi jatkaa toimijan omien intressien mukaan lisää.

SIDOSRYHMÄKARTTA
POHJA

Kuva 1. Sidosryhmäkartta - esimerkki

Sidosryhmiä voi olla esimerkiksi hankkeesta puhuessa sen omistajat, tai sen rahoittajat, hankkeen työntekijöiden perheenjäsenet, alueen toimijat, alueen hallinto, yksityishenkilöt, ryhmät, tai yhteiskunta niin paikallisella, kansallisella tai kansainvälisellä tasolla (Project Management Institute, 2000). Kuva 1 olevassa kartassa sidosryhmät jaotellaan sisäisiin ja ulkoisiin sidosryhmiin. Lisäksi ulkoiset sidosryhmät jaotellaan ensimmäisen ja toisen tason ryhmiin, ja niiden sisällä vielä A tai B tason ryhmiin. Ydintason tai sisäisiin sidosryhmiin luetaan toimijat, joiden toiminta tai joihin organisaation tai projektin toiminta vaikuttaa olennaisesti ja merkittävästi. Voidaan puhua avainsidosryhmistä. Avainsidosryhmiä hankkeesta tai projektista puhuttaessa ovat projektipäällikkö, asiakkaat, hanketta toteuttava organisaatio ja sen työntekijät, projektitiimin jäsenet ja rahoittajat. Ensimmäisen tason sidosryhmät puolestaan ovat toimijoita joihin, tai joiden toiminta vaikuttaa vahvasti. Toisella tasolla on puolestaan sidosryhmät, joihin tai joiden toiminta vaikuttaa vähäisissä määrin. Lisäksi A tai B luokan määrittely tarkoittaa sidosryhmien asemaa näillä tasoilla. Onko sidosryhmä esimerkiksi ensimmäisellä tasolla ja siinä ollessaan lähempänä ydintasoa, tai toista tasoa. Sidosryhmille ja niiden ryhmittelyille voi olla useita eri nimityksiä ja kategorioita.

Suomen Nuorisosirkusliitto on muun yksi European Youth Circus Organizationin (lyhennettynä ja myöhemmin tekstissä myös muodossa EYCO) perustajajäseniä. EYCO:n alaiset organisaatiot liittyvät yhtenä, EYCO:n alaisena, tai yksinä, itsenäisinä sidosryhminä SNSL:n toimintaan. Tällä määrittelyllä Suomen Nuorisosirkusliitolle voidaan määritellä sidosryhmiä sen mukaan, minkälaista toimintaa sidosryhmillä on suhteessa nuorisosirkusliittoon. Esimerkiksi tarvetta on määritellä sirkuksen harrastajasirkuskouluja, asiantuntijaorganisaatioita, harrastajia, sirkusohjaajia, ammattikouluja, kansainvälisten verkostojen kautta muodostuvia sidosryhmiä ja hankkeiden kautta tulevia kumppanuuksia ja sidosryhmiä.

Tällä hetkellä yksittäiset sirkuskentän toimijat keskittyvät pääosin oman yhteisönsä kehittämiseen ja toiminnan parantamiseen, jolloin yhteistyö, yhteisöllisyys ja yhtenäisyys jäävät helposti toissijaisiksi. Sirkusartistit, sirkusryhmät, organisaatiot ja toimijat toteuttavat omia hankkeitaan ja strategioitaan. Nämä toimijat tulisi kuitenkin muistaa huomioida sidosryhminä sirkuskentällä ja miettiä, että miten nämä toimijat olisi mahdollista saada yhteen, tai minkälaista, sidosryhmiä kiinnostavaa yhteistyötä olisi mahdollista tehdä. Esimerkiksi toteuttaa yhteinen sirkusfestivaali.

Sidosryhmätutkimukset ovat erityisesti kaupallisella alalla käytetty työkalu. Useat yritykset seuraavat sidosryhmäteorian mukaisia ajatuksia, ja heillä onkin lähes poikkeuksetta tuotettu sidosryhmäkartoitus. Sidosryhmäkartoitus, tai sidosryhmäkaavio, käsittää perustavanlaatuisen kuvan siitä, keitä ovat ne ryhmät ja ihmiset jotka voivat vaikuttaa organisaatioon tavalla tai toisella. Tai ryhmät joihin organisaation toiminta vaikuttaa tavalla tai toisella. Kaavion tulisi käsittää niin ne, joihin organisaation toiminta vaikuttaa, kuin myös ne toimijat, joilla on mahdollisuus vaikuttaa organisaatioon itseensä. (Freeman 2010, 54.)

Teoksessa *Prioritizing Stakeholders for Public Relations* kiteytetään että, sidosryhmästrategiaa ja sidosryhmäviestintästrategiaa rakennettaessa tulee ensimmäiseksi kartoittaa ja tunnistaa kaikki potentiaaliset sidosryhmät ja niiden suhde organisaatioon. Seuraavaksi sidosryhmät priorisoidaan, toisin sanoen laitetaan tärkeys- tai arvojärjestykseen ominaisuuksiensa pohjalta. Yksinkertaisimmillaan että, onko sidosryhmä riippuvainen organisaatiosta, tai onko organisaatio riippuvainen

sidosryhmästä, onko sidosryhmä luotettava, tai uhka organisaatiolle? Kolmanneksi sidosryhmät priorisoidaan suhteessa vallitsevaan tilanteeseen. Mitkä toimijat sidosryhmistä ovat aktiivisesti kiinnostuneista sen hetkisestä tilanteesta, tai esimerkiksi hankkeesta? Toisin sanoen, mikä on sidosryhmien toimijoiden sitoutumisen taso? Viimeiseksi priorisoidaan sidosryhmistä omatoimisesti aktiivista tai passiivista kiinnostusta ja sitoutumista osoittavat toimijat, ja heidät huomioidaan sen mukaisesti viestintästrategiaan. Tässä priorisoinnissa huomioidaan aktiiviset ja tukea antavat sidosryhmät, passiiviset, mutta tukea antavat, aktiiviset, mutta ei tukea antavat, ja passiiviset, ei tukea antavat. (Rawlins 2011, 3-6,9,11.)

CircoEstrada sidosryhmäselvityksessä tunnistetaan ja tarkastellaan Suomen Nuorisosirkusliiton kansallisia ja kansainvälisiä sidosryhmiä ja niiden intressejä CircoEstrada festivaaleja kohtaan. Samalla voidaan mitata sidosryhmien aktiivisuuden ja sitoutumisen tasoa Nuorisosirkusliittoon. Erityisesti selvityksen kohteena on Baltian maat ja Pohjoismaat. Sen lisäksi keskieurooppalaiset sirkuskoulut ja organisaatiot ovat kiinnostuksen alaisina. Sidosryhmäselvityksellä kartoitetaan myös potentiaalista osallistujamäärää festivaaleille. Selvityksessä käydään läpi myös Suomen Nuorisosirkusliiton kansallisia sidosryhmiä, erityisesti harrastajien ja ohjaajien tarpeita ajatellen, jotta kansainvälisiä tuloksia on mahdollista verrata. Ennen kaikkea tehdään siis taustatyötä verkostostrategian ja sidosryhmätoiminnan suunnitelman rakentamista varten.

3.2 Haastattelut

Haastattelu koetaan hyödylliseksi ja joustavaksi menetelmäksi, koska se sopii moniin erilaisiin tutkimustarkoituksiin. Haastattelussa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa ja näin tilanne luo mahdollisuuden keskittää tiedonhankinta itse tilanteeseen. Haastateltaessa voidaan myös saada lisäselvityksiä ja taustatietoja vastauksiin toisin kuin kyselyissä. Yhtenä perusteluna voidaan nähdä myös vähän tunnettu tai kartoitettu aihealue, jolloin haastatteleamalla alan asiantuntijaa voidaan saada tietoa jota muutoin voi jäädä saamatta. (Hirsijärvi & Hurme 2001, 34-35) Haastattelumenetelmiä on erilaisia. Opinnäytetyössäni käytin teemahaastattelua,

jossa neljän teeman ja niihin kirjoitettujen kysymysten pohjalta hahmotettiin sidosryhmiä ja niiden toimintaa maakohtaisesti tai organisaatiokohtaisesti (Liite 1).

Opinnäytetyössäni haastattelen eri sidosryhmien edustajia. Haastatteluissa keskityn pääosin Baltian maiden ja Pohjoismaiden toimijoihin. Haastattelun tavoitteena on tunnistaa sidosryhmiä, niiden suhdetta Nuorisosirkusliittoon ja CircoEstrada festivaaleihin. Tarkoituksena on myös kartoittaa sidosryhmien taloudellisia resursseja ja mahdollisuuksia osallistua tapahtumaan, kuin myös aikataullisia toiveita. Tai onko sidosryhmillä ylipäätänsä intressejä tapahtumaa ja siihen osallistumista kohtaan. Haastatteluiden yhtenä osatarkoituksena on myös alustaa tulevia yhteistöitä ja vahvistaa kontakteja. Tuottajan ja erityisesti sirkusalan tuotannon töissä kontaktit ja verkostot ovat merkittävässä roolissa toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä. Kontaktit syntyvät pitkälti yksittäisten hankkeiden kautta, jonka jälkeen ne joko jäävät elämään, vahvistuvat, tai purkautuvat, riippuen toiminnasta ja toiminnan tavoitteista. Haastatteluilla ja yhteydenotoilla saadaan myös annettua viestiä siitä, että haastateltavan, sidosryhmän tai maan toiminta on merkityksellistä ja kiinnostavaa. Sidoryhmä halutaan ottaa huomioon ja sen tarpeita kuunnellaan. CircoEstrada on festivaaliprojektin lisäksi hyvä työkalu kumppanuussuhteiden luomiseen, tai muiden strategisten tavoitteiden eteenpäin viemiseen.

3.3 Benchmarking ja havainnointi

Kirjassa Kehittämistyön menetelmät määrittellään, että havainnointi on hyvin suositeltava menetelmä kaikkeen kehittämistyöhön. Hyödyllistä tietoa saa usein paremmin menemällä itse paikalle tarkkailemaan todellisia tapahtumia kuin esimerkiksi kyselyillä tai haastatteluilla (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2011, 114-118) Kirjassa todetaan myös, että usein havainnointi yhdistetään etnografiseen tutkimukseen. Etnografiassa pyritään ymmärtämään kohdetta osallistumalla siihen liittyvien sidosryhmien arkeen. Benchmarkingissa, eli esikuva-arvioinnissa puolestaan verrataan omaa kehittämisen kohdetta johonkin toiseen, paremmin tai parhaaseen toteutettuun käytäntöön.

Opinnäyteyön ja sidosryhmäselvityksen puitteissa toteutin tutustumis- ja opintomatkan Berlin Circus Festivalia, joka järjestettiin elo-syyskuun 2017 vaihteessa Berliinissä ja johon Sirkuksen Tiedotuskeskus järjesti opintomatkan avoimessa haussa valituille. Benchmarkkasin samalla myös opintomatkan järjestäneen Sirkuksen tiedotuskeskuksen toimintaa ja verkostoitumismenetelmiä heidän sidosryhmiensä kanssa.

Lisäksi benchmarkkasin Suomen Nuorisoseuroja Voltti 2017-festivaalien järjestämisen ja tuotannon aikana, jossa Suomen Nuorisoseurat, Suomen Harrastajateatteriliitto ja Suomen Nuorisosirkusliitto toimivat yhteistuottajina kansalliselle poikkitaiteelliselle kulttuurifestivaalille. Benchmarkkauksessa keskityin heidän sisäiseen ja ulkoiseen sidosryhmäviestintäänsä. Suomen Nuorisoseurat on lapsi- ja nuorisotyötä tekevä toimija. Se tukee nuorisoseuratoimintaa paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti järjestävä toimija. Nuorisoseurajärjestö muodostuu 700 paikallisseurasta, sekä valtakunnallisesta liitosta. Suomen Nuorisoseurat toimivat paikallisten nuorisoseurojen tukena ja on mukana kehittämässä paikallisten seurojen toimintaa ja toimintaedellytyksiä.

Nuorisoseurojen toiminta-ajatuksena on edistää lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, sekä aktiivista ja vastuullista osallisuutta yhteiskuntaan ja sen toimintaan. Suomen Nuorisoseurat on perustettu 1881. Sen syntyvaiheeseen liittyvät kansallinen herääminen ja sivistysaatteen nousu. Nuorisoseuraliike syntyi aluksi kansanliikkeenä, josta se on kehittynyt organisoituneeksi piirijärjestöksi ja valtakunnalliseksi liitoksi. Toimintaan kuuluu harrastustoimintaa, kasvatus- ja sivistystyötä. Suomen Nuorisoseurat järjestävät kansallisia ja paikallisia tapahtumia, leirejä ja tilaisuuksia. Yhtenä esimerkkinä Lasten Kalenat, lastenkulttuurifestivaali, joka oli yhtenä osafestivaalina mukana Voltti 2017-festivaaleilla.

3.4 Yhteisöllinen ideointi

CircoEstrada festivaalin sidosryhmien intressien selvittämiseksi festivaalin sisältöjen suhteen toteutan myös sarjan yhteisöllisiä ideointitapaamisia yhdessä tunnistettujen sidosryhmien kanssa. Ideoinnissa käytän erilaisia sidosryhmiä osallistavia innovatiivisia menetelmiä. Ideoiden pohjalta on myös mahdollista tuottaa sisältöä festivaaleille.

Kehittämistyön menetelmät kirjassa avataan yhteisöllistä ideointia ja niiden soveltuvuutta kehittämistyöhön. Erilaisilla luovuutta vaativilla ja normaalista arjesta poikkeavilla ongelmanratkaisutavoilla ja menetelmillä voidaan luoda ja synnyttää uudenlaisia ”outside of the box” ideoita ja ajatuksia. Kirjassa myös viitataan yhteisölliseen ideointiin luovan ongelmanratkaisun prosessina. Kirjoittajat muistuttavat, että uuden keksimisen kannalta ryhmätyöskentelyllä ja verkostoitumisella on tärkeä merkitys. Lisäksi on voitava hyväksyä ja tiedostaa, että ideointimenetelmissä määrä synnyttää laatua (Ojasalo, Moilanen, Ritalahti 2011, 158.)

Yhteisöllinen ideointi sopii myös Nuorisosirkusliiton strategisiin linjauksiin ja haluttuun toimintamalliin CircoEstrada festivaalien toteutusta varten. Opinnäytetyössä, ja Nuorisosirkusliitolle tekemissäni tuottaja- ja kehittämistehtävissäni olen käyttänyt muun muassa 8x8 menetelmää, brainstormingia, mindmap työskentelyä, sekä 6-3-5 menetelmän variaatiota sirkusohjaajien kanssa.

4 FESTIVAALIT SIDOSRYHMIÄ YHDISTÄVÄNÄ TEKIJÄNÄ

Tapahtumatuotannon palapeli – Miksi tarvitsemme tapahtumia – julkaisun mukaan festivaali on käsitteellisesti tapahtumaa vaativampi ja rajatumpi. Tapahtuman tulee muodostaa useita ohjelmaosia, joista syntyy kokonaisuus ja jonka osat liittyvät toisiinsa ajallisesti, temaattisesti ja fyysisesti. Kaikki tapahtumat eivät ole siis festivaaleja, mutta kaikki festivaalit ovat tapahtumia (Iso-Aho 2011, 12.)

Tutkimuksessa *Festivaalituotannon merkitysten verkosto ja johtaminen*, määritellään festivaali väliaikaisena projektina, toimintana, jolla on alku ja loppu. Sille on annettu ennalta määrätyt tavoitteet ja ne toteutetaan kustannus- ja resurssisuunnitelmien mukaisesti. Festivaali toteutuu ajankohtanaan ja toteuttamispaikkakunnallaan ja seuraavan festivaalin valmistelut alkavat (Luonila 2016, 82.) Tuottajan näkökulmasta festivaali tai tapahtuma, voidaan nähdä tuotantona, projektina, jonka sisällä on useampi osaprojekti. Festivaali voidaan tuotannollisesti jakaa eri osakokonaisuuksiin tai osaprojekteihin. Projektit ja osaprojektit jaetaan aina niin pieniin elementteihin ja osioihin, että ne on mahdollista hahmottaa, käsitellä ja toteuttaa olemassa olevilla resursseilla, siihen tarvittavalla työllä ja toiminnalla.

Pienellä paikkakunnalla hyvin toimiva festivaali voi olla vuoden itseoikeutettu kohokohta, joka rakentaa kuntalaisten identiteettiä ja paikkakunnan imagoa enemmän kuin mikään muu yksittäinen tekijä (Iso-Aho 2011, 15).

Luonilan tekemässä tutkimuksessa todetaan, että festivaali on kulttuurielämää täydentävä ja kulttuuri-toimintaa laajentava projekti festivaalipaikkakunnalla kuin myös laajemmin yhteiskunnassa. Hän myös määrittelee, että festivaaliorganisaatio perustoiminnallaan luo sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia merkityksiä sekä yksilöille, organisaatioille, että laajemmin yhteiskunnan eri tasoille (Luonila 2016, 86.) Riippumatta tapahtumasta, tai festivaalin koosta, sillä on aina jonkinlainen vaikutus ympäröivään yhteiskuntaan. Festivaali voi kuormittaa ympäristöään, muun muassa isot kävijämäärät kuluttavat puistojen nurmikot, liikennejärjestelyjä voidaan tarvita tai roskaamista tapahtuu. Festivaali voi kuitenkin tuoda alueen taloudelle positiivisia elementtejä muun muassa uusilla asiakkaila alueen liikkeille. Lisäksi festivaalilla on kulttuurisesti hyvinvointivaikutuksia alueen asukkaille ja se voi tuoda kunnalle kulttuurista lisäarvoa ja merkitystä.

Matkailua aikaan saavia tapahtumia ovat tyypillisesti kansainväliset ja valtakunnalliset kulttuurin, urheilun ja erilaisten yhteisöjen suur tapahtumat, kansainväliset festivaalit ja kongressit sekä eri (taiteen, tieteen, harraste-) alojen erikoistapahtuma (Iso-Aho, 2011).

Toisaalta ympäröivä yhteiskunta vaikuttaa festivaaleihin. Alkoholilaki tai turvallisuussäädökset, festivaalialue, kaupunki, pelto, puisto, tapahtumasarjojen sijoittaminen sisätiloissa tai ulkotiloissa, poliittinen ilmapiiri, paikallisen tai kansallisen

hallinnon kulttuuripoliittiset painopisteet, yleisö ja esiintyjät. Nykyään turvallisuuteen vaikuttaa perinteisten turvallisuuteen liittyvien seikkojen lisäksi myös kansainväliset terrorismiin liittyvät uhkakuvat, joita festivaaliorganisaation tulee ottaa huomioon. Näihin elementteihin, festivaaliin, hankkeeseen, projektiin tai tuotantoon liittyviin, ilmiöissä esiintyviin ja vaikuttaviin ihmisryhmiin, organisaatioihin ja toimijoihin viitataan yleisimmin termillä sidosryhmä, tai sidosryhmät.

Yleisön kiinnostus osallistua taidefestivaaleille on kriittinen menestystekijä festivaalien elinvoimaisuuden ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi (Luonila 2016, 86).

Festivaaliorganisaatio siis tuottaa taidesisältöjä festivaalille oman missionsa mukaisesti, sekä oheispalveluja täydentämään tarjontaa. Tuotanto tapahtuu sidosryhmien, yhteistyökumppaneiden, alihankkijoiden ja yleisön kanssa. Jokaisella sidosryhmällä on oma tarpeensa ja merkitys festivaalille. Luonila puhuu merkitysten verkostosta. Kun festivaali tai sen tuotanto on sidosryhmälleen, yksilö- ja organisaatiotasolla ja niiden vuorovaikutuksessa merkityksellinen, syntyy ”yhteisen asian” kulttuuri (Luonila 2016, 115.) Festivaalin merkityksellisyys sidosryhmille on monitahoista. Sirkusalalle festivaalit antavat mahdollisuuden nähdä uusia teoksia, vaalia ystävyysuhteita, verkottua, synnyttää uusia ideoita ja yhteistyönmuotoja, oppia uutta ja vahvistaa sirkusidentiteettiä.

Festivaali voi siis itsessään olla yksi verkostoitumisen, sidosryhmätyön ja viestinnän työkalu ja muoto. Festivaalit mahdollistavat kohtaamisia eri sidosryhmätasoilla, se luo positiivista ja poikkeuksellista tunnelmaa.

4.1 Nurtsi-Festivaalit

Suomen Nuorisosirkusliitto on järjestänyt lapsille ja nuorille suunnattuja sirkusfestivaaleja vuodesta 1994 lähtien. Alun perin festivaali oli rakennettu kilpailuksi, jossa oli eri sarjat. Festivaalien päätarkoitus oli kuitenkin tuoda harrastajia yhteen. Kilpailuasetelma oli sidosryhmistä siinä mielessä kiinnostava, että festivaaleihin osallistumiseen panostettiin ja niitä varten harjoiteltiin ahkerasti. Toisaalta

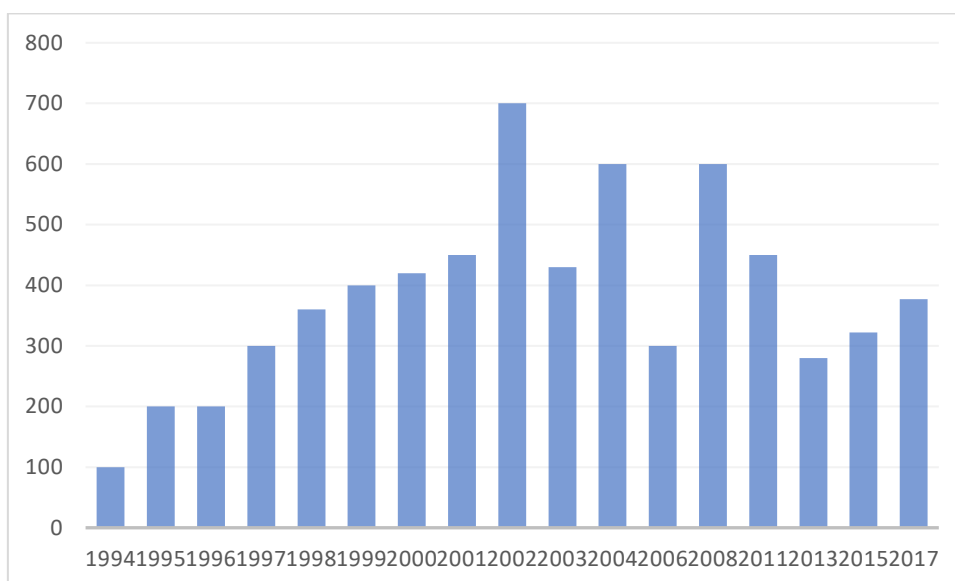
kilpailuasetelma asetti haasteita muun muassa siinä, että ketkä olivat tuomarointiin soveltuvia, lisäksi sirkuskoulujen ohjaajien väliset suhteet olivat välillä koetuksella. Kilpailutoiminta lopetettiin vuonna 2011 festivaaleille ja samalla festivaalien nimi muutettiin Nurtsi-festivaaliksi. Nurtsi-festivaalin myötä festivaalin merkitys sidosryhmille muuttui, kun kilpailua ei enää ollut. Nykyään festivaalin merkitys on enemmän harrastajien esiintymismahdollisuuden saamisessa, uusien ihmisten tapaamisessa, sirkustemppeujen- ja tekniikoiden jakamisessa, sirkustyöpajoissa ja yhdessä olemisessä.

Vuodesta 2004 festivaalien jälkeen festivaalit lakkasivat laajenemasta osallistujamäärissä, koska osallistumiselle asetettiin rajoitus. Tämä johtui teknisten ja tuotannollisten kulujen noustessa suorassa suhteessa osallistujamääriin. Resursseja tai rahoitusta ei saatu riittävästi. Lisäksi suuret osallistujamäärät lisäsivät esitysmääriä, ja näin festivaaleista oli muodostumassa sirkusesitysmaratoneja, jotka olisivat kestäneet useampia päiviä. Osallistujamäärät ovat heilahdelleet eri vuosina, eikä tarkkoja ennusteita olla pystytty aina antamaan. Enimmillään festivaaleilla on ollut osallistujia 700 henkeä, vuonna 2002 kuten kaavio 2 osoittaa seuraavalla sivulla.

Nykyään festivaali kestää noin neljä päivää, osallistujia festivaaleilla on noin 400, esityksiä on noin 10 tuntia. Festivaali järjestetään joka toinen vuosi, sijoittuen yleensä kesäkuulle. Seuraava Nurtsi-festivaali on vuonna 2019. Festivaalin ohjelma koostuu osallistujien sirkusesityksistä, työpajoista ja oheisohjelmasta.

Suomen Nuorisosirkusliiton jäsenjärjestöille Nuorisosirkusfestivaali Nurtsi on kokoontumisen ja yhdessäolon merkittävä mahdollistaja. Vuorossa oleva järjestäjäkoulu voi esimerkiksi juhlistaa omaa juhluvuottaan tai muutoin kehittää toimintaansa ottamalla festivaalin järjestämisen vastuulleen. Festivaalia järjestämällä järjestävä sirkuskoulu ei välttämättä saa taloudellista hyötyä, mutta esimerkiksi alueellisen rahoituksen kannalta tämänkaltainen tapahtuma voi luoda lisämerkitystä tai arvoa koulun toiminnalle ja näin ”nostaa” koulun arvostusta joko rahoittajien tai alueen toimijoiden piirissä.

Kaavio 2. Suomen Nuorisosirkusliiton järjestämät festivaalit, osallistujalukumäärät 1995-2017

4.2 Muut Pohjoismaiset festivaalit

Muita Pohjoismaisia nuorille, tai sirkusharrastajille suunnattuja festivaaleja on jonkin verran. Yksi tällainen festivaali on neljän päivän mittainen Hepp! festivaali Norjassa. Se on ensimmäisen kerran järjestetty vuonna 2014 ja seuraavan kerran se järjestetään vuonna 2018. Festivaalin visiona on olla sirkusammattilaisten ja harrastajien tapaamispaikka, jossa voi esiintyä, harjoitella ja keskustella. Vuoden 2014 ohjelma rakentui neljästä esitysosiosista, joihin oli mahdollista osallistua pienellä esityksellä, tai isommalla 30 minuutin teoksella. Lisäksi ohjelmassa oli työpajoja, sekä vapaata harjoittelua. Osallistumismaksulla sai pääsyn kaikkiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin, esiintymismahdollisuuden, ruokailun ja koulumajoituspaikan. Festivaaleille on osallistunut myös suomalaisia sirkusharrastajia. Norjassa toteutetaan myös Drömmefabrik sirkusleiriä, jossa pääsisältö on nuorten harjoittelussa ja työpajoissa. Lisäksi Norjassa on muutama ammattilaisille suunnattu sirkusfestivaali tai tapahtuma.

Ruotsissa on nykysirkusfestivaaleja 10 kappaletta (Manegen 2015, 14). Näillä festivaaleilla on myös osin ohjelmaa nuorisolle, esitysten, kurssien tai työpajojen muodossa. Nyt on myös tulossa ensimmäistä kertaa lapsille ja nuorille suunnattu sirkus- ja tanssifestivaali vuonna 2018 Tukholmaan festivaali. Festivaalia järjestämässä on UngScenKonst – yhdistys, jonka yhteistyökumppaneina on Suomen

Nuorisosirkusliitto, Dans- och circushögskolan (DOCH) ja norjalainen Sirkunst yhdistys. DOCH on ruotsalainen tanssin ja sirkuksen ammattikorkeakoulu, ja Sirkunst on norjalainen katto-organisaatio norjalaisen sirkustoiminnan edistämiseksi. Nuorisosirkusliitto vastaa tapaamisen yhteydessä järjestettävän nuorten tapaamisen koordinoinnista ja toimii neuvonantajana festivaaliorganisaatiolle (Suomen Nuorisosirkusliitto 2017.)

Suomessa järjestetään myös useita sirkusfestivaaleja (Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017). Muutamia mainiten näitä ovat Cirko-Uuden Sirkuksen keskuksen järjestämä Cirko-festivaali, Hiljaisuus-festivaali Kaukosen kylässä, Kittilässä, Circus Ruska festivaali Tampereella ja muita pienempiä, tai yksittäisiin sirkuslajeihin keskittyviä festivaaleja, kuten 5-3-1 Uuden jongleerauksen festivaali, tai FDC (Finnish Diabolo Convention).

4.3 Baltian maiden festivaalit

Nuorille suunnattuja sirkusfestivaaleja ei juurikaan näytä olevan Baltian maissa. Tallinnassa on ollut jonkin verran sirkusteemaisia festivaaleja tai tapahtumia. Vuonna 2015 järjestettiin kansainvälinen, kuuden päivän mittainen Circus Tree nykysirkus ja katutaide festivaali Tallinnassa. Festivaali oli pääasiallisesti nuorille ja aikuisille, mutta ohjelmaa oli myös lapsille. Ohjelmassa oli esityksiä, työpajoja, kansainvälisiä harjoittelutilaisuuksia ja tapaamisia. Kansainvälisiä vieraita oli yhteensä 10 eri maasta, kävijöitä kaiken kaikkiaan oli 10 000 henkeä. (Circustree, 2017.)

Latviassa ja Liettuassa on järjestetty yksittäisiä nykysirkusfestivaaleja. Latvian Riikassa järjestetään Re! Riga - Contemporary Circus and street art kaupunkifestivaalia. Festivaalia on järjestetty vuodesta 2013 lähtien. Festivaalin tarkoituksena on herättää positiivista kulttuuri-ilmapiirin ja prosessien muutosta elävöittämällä kaupunkikuvaa ja toiseksi sen tarkoituksena on tutustuttaa nykysirkusta latvialaisille. Tapahtumaa organisoivat voitto tavoittelematon "Pievilcīgas pilsētvides biedrība" (Houkuttelevan, urbaanin ympäristön) yhteisö. Toistaiseksi festivaali on

tuonut yli 70 sirkuartistia 14 maasta ja se on tavoittanut yli 25 000 kävijää. Festivaalia järjestetään yleensä syyskuun loppupuolella (Pievilcīgas pilsētvides biedrība 2017.)

Liettuassa puolestaan järjestetään New Circus Weekend nimistä festivaalia. New Circus Weekend on syyskuun alussa järjestettävä, noin 6 päivää kestävä festivaali, jossa esiintyy pääosin kansainvälisiä ryhmiä tai artisteja. New Circus Weekendia tuottaa Arts Printing House (liettuaksi Menų spaustuvė), joka on liettualainen voittoa tavoittelematon, taiteilijoiden hallinnoima tila, tai toimija. Arts Printing Housen ajatuksena on kerätä ja tuoda yhteen eri taiteen alojen itsenäisiä projekteja yhteen ja yleisön saataville. Toimintaan kuuluu esityksien järjestäminen, residenssit ja työpajat. Arts Printing House saa taloudellista tukea Vilniuksen kunnalta, sekä liettuan kulttuuriministeriöltä ja liettuan kulttuurirahastolta. Sillä on myös joitain sponsoreita (Arts Printing House 2017.)

5 SIDOSRYHMÄSELVITYKSEN TULOKSIA

Tutkimustyön kautta sain kerättyä varsin monipuolisesti informaatiota analyysiä ja toimenpidesuosituksia varten. Siltikin osittain jotkin sidosryhmämaat tai sidosryhmät jäivät kuitenkin tässä selvityksessä vähemmälle huomiolle. Esimerkiksi Tanskan sirkuskenttä ja harrastajakenttä jäivät selvittämättä. Lisäksi Liettuan ja Ruotsin kentän toimijoilta en saanut haastattelua.

5.1 Huomioita festivaalitoiminnasta

Sirkusfestivaalitoimintaa on Suomen lähialueiden maissa tunnistetusti. Osallistujia ja kiinnostusta festivaaleihin on todennetusti olemassa. Lähes jokaisessa Baltian maassa ja Pohjoismaissa on ainakin yksi pääasiallisesti nuorille ja harrastajille suunnattu sirkusfestivaali. Osallistujamäärissä Nuorisosirkusliiton Nurtsi-festivaali on selvästi suurin. Muiden maiden festivaaleilla on kuitenkin kansainvälisemmin

osallistujia. Muita kuin nuorisosirkuksille tai harrastajille suunnattuja sirkusfestivaaleja on enemmän. Määrällisesti Ruotsissa on eniten sirkusfestivaaleja.

CircoEstrada festivaalin järjestäjäorganisaation tulee miettiä, että missä määrin sovelletaan näiden olemassa olevien festivaalien toimintaa, ohjelmasisältötuotantoa ja rakenteita CircoEstrada festivaaleihin? Ohjelman tulisi olla riittävän monipuolista ja tasokasta, tavoittaen useita eri tason sidosryhmiä ikään, toiminnan tasoon ja maantieteelliseen sijaintiin perustuen. Verkostoituminen ja verkostokumppanuuksien luominen ja, tai ylläpitäminen sidosryhmämaihin on tärkeää. Sidosryhmämaissa on sellaista festivaalitoimintaa, että kiinnostusta lähteä muihinkin maihin voi olla, sekä osaamista isojen festivaalien järjestämiseen on jo. Millä tavoin, millä merkityksin ja millä resursseilla eri maiden sidosryhmät olisivat siis valmiita lähtemään CircoEstrada festivaalin yhteiseen toteuttamiseen?

5.2 Haastattelutulokset

Terje Bernard, Viro

Ensimmäiseksi haastattelin Virossa ja Tallinnassa vaikuttavaa *Terje Bernardia*, häntä voidaan pitää yhtenä merkittävänä toimijana Viron sirkuskentällä hänen pitkäjännitteisen sirkuksen edistämisen puolesta tekemän työn johdosta. Terje Bernardilla on usean vuoden kokemus ja kattava näkemys virolaisesta nuorisosirkus- ja sirkuskentän toiminnasta. Tällä hetkellä hän vastaa muun muassa Tsirkusestudio Folien toiminnasta, hän on myös Estonian Contemporary Circus Development Centerin (lyhenne EDCCDS) perustajajäsen. Estonian Contemporary Circus Development Center on vapaasti käännettynä Viron nykysirkuksen kehittämiskeskus, tai katto-organisaatio. Organisaatio toimii vapaaehtoisresurssein. Organisaatio on perustettu vuonna 2014 ja siihen kuuluu 9 virolaista sirkusalaan liittyvää organisaatiota tai toimijaa. Näitä ovat muun muassa virolaiset sirkuskoulut, taiteilijat, taikuriseurajat ja muutama muu monitaiteellinen toimija. Sirkusalan ammattilaisia Virossa on noin 11 henkeä, jonka lisäksi maassa on myös jonkin verran taikureita, mikäli heidät lasketaan sirkusalan ammattilaisiksi. Kokonaisuudessaan Virossa on tällä hetkellä noin 500 sirkuksen harrastajaa.

Tsirkusestudio Folie on Tallinnassa toimiva sirkuskoulu. Folie on perustettu vuonna 2000. Kokonaisuudessaan Foliessa harrastaa nyt noin 140 henkeä. Toiminta rahoitetaan osallistumismaksuin sekä yksittäisin opetus sopimuksin alueen liikuntatoimijoiden kanssa. Foliella harrastusryhmät rakentavat esityksen yhdessä, ja ryhmä on yleensä tarkoitus pitää kasassa koko heidän harrastusajan. Virossa toimii Foliensä lisäksi myös Omatsirkus koulu.

Bernardin mukaan Viron sirkuskenttä on muutoksen alla ja kehitystä on tapahtumassa seuraavien 4-5 vuoden aikana. Tässä iso merkitys on ulkomailla opiskelevien sirkusartistien valmistuminen koulutuksista ja palaaminen Viroon. Hän myös kertoi, että seuraavien vuosien aikana on mahdollista, että Viroon ollaan perustamassa uutta sirkuskoulua näiden nuorien toimesta. Virossa on myös muuta liikehdintää paikallisesti ja kansainvälisesti. Virossa julkaistaan myös yksityisen henkilön, Dan Renwickin, toimesta sirkuksen uutiskirjettä. Lisäksi haastattelussa nousi esille Latviassa toimivan tuottajan Mara Pavulan panostuksen merkityksen kansainväliseen yhteistyöhön Viron-Latvian ja Suomen välillä, joka on vienyt Viron sirkuskenttää eteenpäin. Muutoinkin Viron kansainvälinen sirkusyhteistyö on lisääntymään päin. Lisäksi Baltic Nordic Circus Network on edesauttanut ihmisten verkostoitumisessa, kohtaamisessa ja ihmisten lähentämisessä (Bernard 2017.)

Festivaaleille osallistumiseen ja matkustamiseen ulkomaille on kustannuksilla ja rahoituksella iso merkitys osallistumismahdollisuuteen. Verraten esimerkiksi Youth In Action hankkeeseen, jossa Folie oli mukana, maksu oli 100€ henkilö, joka kustansi myös ison osan matka- ja ruokakustannuksista. Virossa on mahdollista hakea rahoitusta matkoihin, mutta millä intressillä halutaan sirkusmatkoja tukea, on vaikea määritellä. Pääosin matkarahoitus kerätään ryhmien esiintymisillä tai vanhemmilta keräten. Latviassa puolestaan Kulttuuriministeriö tukee sirkuskoulutoimintaa. Festivaalin liittyen Terje koki sirkukselle sopivan esiintymistilan tärkeyden. Korkeus, ilmakiinnitykset ja muut esitystekniikan elementit ovat tärkeitä. Sisällöllisesti festivaali on tärkeä nuorille muun muassa oman sirkuksellisen identiteetin kehittämisessä. Sirkustyöpajat ja muut yhteen tuovat sirkustapahtumat ovat tärkeitä nuorison kehityksessä ja motivoitumisessa. Nuoret näkevät, että muitakin sirkusharrastajia ja

tekijöitä on, ja että on ok tehdä sirkusta. He saavat myös lisää motivaatiota ja inspiraatiota nähdessään muita sirkuslaisia (Bernard 2017.)

CircoEstradan aikoihin Terje arvio, että heillä tulee olemaan 2-3 esiintyvää ryhmää. Ryhmässä voi olla 5-16 esiintyjää, riippuen nuorten opiskeluista ja omista intresseistä. Lisäksi ryhmien saapumiseen CircoEstradaan vaikuttaa hinta ja mahdollinen saatava rahoitus. Sirkusohjaajille ja sirkusjohtajille tapaamiset ja pienimuotoiset seminaarit kuulostavat hyvältä. Terje koki myös vapaan keskustelun ja tapaamisen mahdollisuuksien ja tilojen mielekkääksi. Sirkusalan opiskelijoiden ja ammattilaisten esitykset olisivat myös hauska lisä ohjelmistoon. Kysyttäessä mahdollisesta yhteistyöstä CircoEstradan suhteen, Terje oli sitä mieltä, että ainakin Folie olisi mielellään mukana ja lupautuu olemaan mukana CircoEstradassa yhteistyökumppanina. Tämä edesauttaisi esimerkiksi kansainvälisen rahoituksen hankinnassa. Estonian Contemporary Circus development Centre ei vielä ole varmistunut yhteistyötoimija, vaan Terjen pitää varmistaa kyseisen organisaation muilta toimijoilta ensiksi halukkuus olla mukana (Bernard 2017.)

Mara Pavula, Latvia

Latvia on ensimmäinen Baltian maa, jossa esitettiin nykysirkusteos, vuonna 1997. Nykysirkusta on sittemmin nähty teatteriohjelmistojen kautta. Latviassa on järjestetty yksittäisiä ammattiesitys – ja työpajavierailuja, mutta nämä eivät ole onnistuneet juurruttamaan organisoitunutta nykysirkustoimintaa. Tällä hetkellä Latvian sirkuskulttuurikenttä on ison muutoksen alla. Kuten moni muukin entinen Neuvostohallinnon alla ennen ollut maa, on sirkus ennen tarkoittanut, tai symboloinut Latviassa käytännössä Neuvostoliittoa ja Venäjää. Sirkus on ollut vahvasti perinteiseen sirkukseen nojautunutta. Latvian valtio on tukenut perinteistä sirkusta, muun muassa Circus Building tilan ja valtion omistaman Riga Circus organisaation kautta. Tämä tila on siis kaupunginteatteri, tai kaupunginteattereihin rinnastettava toimija ja tila. Nyt valtion kulttuuriministeriö on tehnyt uuden strategisen linjauksen, ja se on uudistanut strategiaansa kyseisen tilan ja yleisesti nykysirkuksen suhteen. Tilasta on suunniteltu monitoimitilaa, jossa järjestettäisiin nykysirkusesityksiä,

residenssejä, ammattilaistyöpajoja ja sirkusharrastustoimintaa. Tämä tila ja uusi valtiomisteinen Riga Circus toiminta saa valtiolta vuosittaista rahoitusta 300 000€ vuodessa. Tämä on paljon, verraten muihin Baltian maiden nykysirkustoimintaan. Muissa maissa tällaisia summia ei nykysirkustoiminnalle ole suunnattu. Latviassa nykysirkus on myös kirjoitettu mukaan kulttuuripolitiikan strategiseen ohjelmaan, että kuinka kansallinen sirkus voisi toimia toisella tavoin Latviassa. Lisäksi opetusministeriö on pyytänyt erityisstrategiasuunnitelmaa sirkuksen käytöstä opetuksessa (Pavula 2017.)

Sirkuksen ammattikoulutusta maassa ei ole, suurin osa artisteista ovat itseoppineita, tai ulkomailla, esimerkiksi Moskovassa opiskelleita. Muutama on lähtöisin nuorisosirkuksista ja muutama latvialainen on opiskellut tai opiskelee tällä hetkellä ulkomailla nykysirkusta. Tällä hetkellä Latviassa on pienimuotoisesti sirkuskoulu – tai sirkusstudio toimintaa. Latviassa on arviolta kolme koulua tällä hetkellä. Voidaan kuitenkin olettaa, että uusia kouluja on tulossa lähitulevaisuudessa. Yhdeksi merkittäväksi sirkuskouluksi Pavula nostaa Beztemata nuorisosirkus ”studion”, joka keskittyy nykysirkus- ja sosiaalisen sirkus toimintaan ja niiden edistämiseen. Sirkuskouluissa opettaa pääosin perinteisen sirkuksen artistit ja opetus on yleensä venäjäksi. Nyt kuitenkin pyritään tuottamaan sellaista sirkuskoulutoimintaa, jossa latvian kieltä ja venäjää puhuvat nuoret voisivat kummatkin harjoitella yhdessä samalla kielellä. Sirkus koetaan kansainväliseksi asiaksi ja tätä koitetaan tuoda sisään latvialaiseen sirkuskulttuuriin.

Nykysirkustoimintaa edistäviä toimijoita on Latviassa siis jonkin verran. Latvialainen tutkija-tuottaja Mara Pavula on tehnyt paljon töitä nykysirkustoiminnan edistämiseksi. Hän on opiskellut Latvian Kulttuuriakatemiassa ja on siitä lähtien muun muassa toteuttanut tutkimuksia nykysirkuksesta Baltian maissa, perustanut Circus Next Door projektin, jonka tehtävänä on verkottaa baltialaisia nykysirkustoimijoita ja opiskelijoita, kerätä resursseja ja informaatiota nykysirkuksesta, opinnäytetöitä, tutkimuksia ja näin luoda tieteellistä ja tutkimuksellista pohjaa nykysirkukselle Baltian maissa. Lisäksi hän on mukana tuottamassa monitaiteellista Re! Riga festivaalia, jossa nyt osafestivaalina on Re! Contemporary Circus and Street festivaali, jota on järjestetty jo kolme vuotta Riikassa. Hän on toiminut festivaaleilla kansainvälisten suhteiden ja verkostoitumisen

saralla, työpajatoiminnan tuottajana ja kehittäjänä, sekä tuonut ohjelmaa festivaaleille. Hän on myös toiminut journalistina Latviassa, kirjoittaen sirkusaiheisia artikkeleita Latviassa ja kansainvälisesti. (Pavula 2017.)

Tulevaisuutta vaikkapa viiden vuoden kaarella Mara Pavulan on vaikea ennustaa, mutta joitain suunnitelmia on esimerkiksi valmistavan sirkuskoulun (preparatory circusschool) perustaminen, joten tarpeita tulee olemaan esimerkiksi siinä, että kuinka muuttaa ja kehittää harrastussirkuskoulutoimintaa enemmän ammattimaisemmaksi. Pavula lisää haastattelun lopussa, että latvialaiset nuorisosirkusharrastajat ovat varmasti kiinnostuneita osallistumaan CircoEstrada festivaaleille. Lisäksi hän pohti tulevaisuuden tarpeita ja toiveita CircoEstradaa ja ylipäättänsä latvialaisen sirkustoiminnan kehittämisen suhteen. Sirkuskouluohjaajille, -opettajille ja hallinnon henkilöille kansainväliset tapaamiset ovat aina olleet inspiroivia, kun voi nähdä, että ei ole ainoa toimija kentällä ja tekemässä töitä sirkuksen eteen yksin. Samalla voi vertaistuellisesti kohdata kollegoja ja vaihtaa kokemuksia mahdollisista samankaltaisista ongelmista mitä muut kollegat ovat kohdanneet omassa työssään. Lisäksi pedagogisten taitojen kehittäminen ja uudet leikit ja työkalut ovat tarpeellisia. Kaikista näistä voisi olla potentiaalia työpajaksi tai seminaariksi ohjaajille, opettajille ja muille hallinnon toimijoille CircoEstrada festivaaleilla. Lisäksi lakiasiat sirkuskoulutoimintaan liittyen, esimerkiksi alaikäisten valokuvaamiseen ja sitten vaikkapa sosiaalisessa mediassa julkaisemiseen liittyen tai harrastusryhmäkokoisiin ja ohjaajamääriin liittyvät seikat. Lopuksi Mara Pavula toteaa, että hän organisaatioineen olisi erittäin mielellään mukana ideoimassa ja kehittämässä festivaalia (Pavula 2017.)

Liettuassa, kuten Latviassa perinteisellä sirkuksella on vahva rooli, mutta sirkus saa paljon vähemmän tukea valtiolta. Ammattilaisryhmiä tai artisteja nykysirkuksen saralla ei ole vielä ollut, mutta taiteilijat ovat tehneet kokeiluja nykysirkuksen suhteen. Vuodesta 2006 lähtien on esimerkiksi järjestetty New Circus Weekend – festivaalia, jossa vuonna 2017 esiintyi useampikin suomalainen nykysirkusartisti. Liettuassa toimii ainakin kolme sirkuskoulua lapsille ja nuorille. Liettualaisen nykysirkuskentän kokemus on, että ulkomaalaisten ammattitaidon ja osaamisen tuominen maahan, sekä yhteistyö muiden maiden nykysirkustoimijoiden kanssa vie eteenpäin Liettuan oman

nykysirkuskentän toimintaa. Sekä perinteisen, että nykysirkuskentän taiteilijat ovat optimistisia sirkuksen kehittymisen suhteen Liettuassa (Pavula 2017.)

Seela Wanvik, Norja

Seela Wanvik on itse entinen sirkusharrastaja ja sittemmin hän toimi opettajana Sorin Sirkuksella Tampereella. Tällä hetkellä Wanvik toimii sirkuskouluohjaajana Trondheimissa, maan suurimmassa kunnallisessa kulttuurikoulussa. Koulussa yhteensä on noin 4000 harrastajaa, sirkuslinjalla harrastajia on noin 140. Hän toimii myös Sirkunstin, Norjan kansallisen sirkusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. Sirkunst perustettiin vuonna 2007 Norjan kulttuurineuvoston tuella. Sirkunstin on norjalaisten sirkustoimijoiden verkosto ja eräänlainen etujärjestö, jonka missiona on kerätä norjalaiset sirkustoimijat yhteen, luoden siltoja kansallisesti ja kansainvälisesti, ammattilaisten, harrastajien sekä amatöörien välille. Sirkunstin toimintaan kuuluu tiedottaminen, verkostoituminen, sekä norjalaista sirkustoimintaa kehittävät hankkeet niin kansallisesti kuin myös kansainvälisesti. Sirkunstin jäsenenä on organisaatioita kuten sirkuskouluja, sirkusryhmiä, kuin myös yksittäisiä henkilöitä, esimerkiksi sirkusharrastajia. Sirkunstissa on myös UngSirkunst jaosto, joka muodostuu norjalaisista nuorista sirkusharrastajista. Tämä on vähän saman tyyppinen ryhmä kuin Suomen Nuorisosirkusliiton Sirkumentti. Tosin UngSirkus ei ole ainakaan tällä hetkellä kovin aktiivinen, nuoret järjestävät kyllä esimerkiksi Drömmefabrik leiriä, mutta muutoin toimintaa ei ole paljoa. Sirkunst toimii myös kansainvälisesti. Sirkunst on mukana Baltic Nordic Circus Networkissa (BNCN), sekä yhteistyökumppanina Tukholmassa 2018 järjestettävässä festivaalissa.

Tällä hetkellä Norjassa on arvion mukaan noin 2000 sirkusharrastajaa, joista noin puolet harrastavat kunnallisesti rahoitetuissa taidekouluissa, toinen puoli harrastaa yksityisissä, yhdistyspohjaisissa tai muulla tavoin hallinnoituissa sirkuskouluissa tai kerhoissa. Norjassa taidekasvatuksella on iso rooli lasten- ja nuorten kasvun ja hyvinvoinnin edistämisessä, Norjan laissa on kirjoitettu, että jokaisen kunnan tulee tarjota kouluajan jälkeen tapahtuvaa, tasokasta kulttuurikasvatustoimintaa, tai kulttuurikoulu toimintaa. Kunnallisella kulturskolen toiminnalla on oma

hallintotoimijansa, ja kunnalliselle sirkusopetukselle on kirjoitettu oma sirkuksen opetussuunnitelma.

Ammattilaisia tai työkseen sirkuksen parissa toimivia henkilöitä on joitain kymmeniä. Sirkusalan ammattikoulutusta ei ole, tosin norjassa on mahdollista suorittaa vuoden mittainen sirkuskoulutus folkhögskolan sisäoppilaitos toiminnan kautta. Folkhögskolaneissa järjestetään yhdeksän kuukautta kestävä koulutus, jossa ei ole luokkia, kokeita tai tiukkoja opetussuunnitelmia. Yleensä folkhögskolaniin menee 18-25 vuotiaat, lukion päättäneet nuoret. Muutoin norjalaiset sirkusalan ammattilaiset hakevat pääosin ulkomaisiin sirkuskouluihin opiskelemaan ammattilaisiksi. Seelan mukaan norjalainen sirkuskenttä on toistaiseksi melko hajanainen, toimijoita on, mutta yhteistä selkeää agendaa tai toimintaa ei ole kovin paljoa. Muutamat ammattitoimijat norjassa pyrkivät myös aktiivisesti kehittämään Norjan ammattilaiskenttää, muun muassa järjestäen sirkustoiminnan tilastojen keräämistä norjasta, esitys- ja residenssitoimintaa.

Wanvik on huomannut, että sirkuskouluja on vaikea aktivoida lähtemään ja osallistumaan yhteisöllisiin sirkustapahtumiin. Tällaisia kansallisia tapahtumia on muutamia. Seela *Wanvik* on mukana muun muassa toteuttamassa ja tekemässä Hepp! nuorisosirkusfestivaalia Trondheimissa. Festivaalia järjestetään joka toinen vuosi toukokuussa. Seuraavan kerran festivaali on toukokuussa 2018. Osallistujia festivaaleihin oli viime kerralla noin 140. Usea harrastaja tuli Suomesta, Hepp! festivaalilla ei ole myöskään määritelty mitään osallistumisikärajaa.

Norjassa järjestetään myös Drömmefabriken sirkusleiriä, jonka pääsisältö on enemmän nuorten harrastajien harjoittelussa ja työpajoissa. Tärkeänä asiana leiriä järjestettäessä on ollut, että nuoret ovat itse suunnittelemassa, järjestämässä ja toteuttamassa leiriä. Seela vielä täsmensi, että osallistujat ovat nuoria, ei lapsia. Osallistujia leirillä on arviolta ollut noin 40. Seela kuitenkin koki, että leiri on tuonut paremmin eri koulujen harrastajia yhteen, kuin festivaali, mahdollisesti siksi, että nuoret ovat itse olleet osallisena leirin suunnittelussa ja toteutuksessa. Näiden tapahtumien lisäksi norjassa järjestetään Merge Norge festivaalia, joka on kahden norjalaisen sirkuksen parissa toimivan henkilön järjestämä. Festivaali järjestettiin

ensimmäisen kerran 2016 ja sen sisältö muodostuu pääosin norjalaisten artistien. Festivaali on suunnattu sirkusalan ammattilaisille. Näihinkin festivaaleihin katsojiksi tuli sirkusharrastajia Trondheimin sirkuskoulusta, mutta Osloisista sirkuskouluista katsojia ei tullut ollenkaan. Wanvik mietti, johtuiko tämä mainostamisen ja myynnin tehottomuudesta. Seelan tuntemus asiasta on, että norjalaiset sirkusharrastajat tai koulut tuntuvat olevan enemmän omissa oloissaan ja aktivoituminen yhteisiin asioihin tulee hitaasti. Norjassa toimii myös Cirkus Xanti ja Cirkus Khoom sirkusorganisaatiot, jotka omalla toiminnallaan pyrkivät toteuttamaan sirkustaidetta ja edistämään norjalaista sirkuskulttuuria.

Alustavasti Seela koki, että Sirkunst voisi lähteä mukaan yhteistyökumppaniksi jossain muodossa CircoEstrada festivaalin toteuttamiseen. Yhteistyömuotoa tullaan miettimään tarkemmin myöhemmin. Tällaisia muotoja voisi olla yhteisrahoituksen hakeminen norjalaisille osallistujille, tai hankekumppanina rahoitushauissa toimiminen. Viestinnällisesti Facebook ryhmä voisi olla hyvä tapa alustaa yhteistyötä ja verkoston rakentamista. Järkevää voi olla kuitenkin, että itse festivaalista viestittäessä norjalaisille sirkuskouluille osallistumismahdollisuudesta, otettaisiin norjassa sirkuskouluihin suoraan yhteyttä. Sisällöllisesti CircoEstrada festivaaleilla voisi olla erityisesti työpajoja, opetusta ja yhteistä tekemistä nuorille. Ajankohtana kesä-heinäkuun vaihde kuulosti Seelan mielestä sopivalta, kunhan ajankohta tiedetään riittävän ajoissa. Norjassa nuorten sirkusleirit tai festivaalit ovat maksaneet osallistujilleen noin 100€, joka on Norjan hintaluokissa erittäin edullinen hinta (Wanvik 2017.)

5.3 Benchmark, havainnointi ja dokumenttianalyysit

Benchmarkkasin Suomen Nuorisoseuroja tuottaessani Voltti 2017-festivaaleja. Heidän toiminta on suhteellisen pedanttista, tarkkaa yhteisön toimintaa, jossa kunkin työntekijän roolit olivat selkeästi annettuja ja rajattuja. Toki rajojen yli tapahtuvaa yhteistyötä ja avunantoa tapahtui. Pääosin Nuorisoseurojen projektihallintatyökalut, dokumenttipohjat, järjestelysuunnitelmat ja talkoolaisten käsikirjat olivat erittäin hyödyllisiä ja ne on hyvä omaksua CircoEstradaan lähes sellaisenaan. Toiminnan

koordinointi, järjestäytyminen ja viestintä olivat selkeää ja loppuun asti mietittyä. Suomen Nuorisosirkusliiton on hyvä kirjoittaa erilliset suunnitelmat ja hahmottaa erityisesti viestintäsuunnitelmaa ja strategiaa tarkoin tämän mittakaavan festivaalissa. Suomen Nuorisoseuroilla oli myös suunnittelija käytössä tapahtumaa tehdessä, joka vastasi pääosin sisäisen viestinnän hallinnoinnista ja suunnittelusta. Tarpeeksi iso ja asiansa osaava tuotantotiimi on melko olennainen osa ja perusedellytys ison festivaalin tai tapahtuman tuotannossa. Lisäksi talkoolaisten määrä ja työtehtävät ovat tärkeitä elementtejä miettiä ja laskea hyvissä ajoin (Takayama 2017.)

Voltti 2017 festivaaleilla oli pääsisällön lisäksi oheisohjelmaa. Oheisohjelma muodostui työpajoista, joihin tuli ilmoittautua etukäteen, non-stop työpajoista, tehtävistä joita oli osallistujapassissa, yhteisistä esiintymistapahtumista, kuten katuesiintymisistä, yhteisestä kulkueesta ja yhteisistä illanvietoista. Yhteiset illanvietot ja kulkueet, saavat festivaalille juurikin sitä festivaalituntua, joka on tärkeää tunnelmalle, sekä festivaalin näkyvyydelle. Tuottajana festivaaleilla huomasi, että kaikki tehtävät on syytä kirjata heti ylös to-do listaan, jotta niiden hallinnointi ja tekeminen tulee selkeäksi ja että ne eivät "unohdu" kiireen keskellä. Paljon palautetta tuli sirkusopettajilta ilmoittautumisjärjestelmistä. Voltti 2017 festivaaleilla ilmoittautumisia oli yhteensä kolme erilaista. Oli ilmoittautuminen festivaaleille, esitysten ilmoittaminen ja työpajoihin ilmoittaminen. Kaikki ilmoittautumiset oli tehtävä myös eri alustoilla. Aluksi sirkuskoulut harrastajineen ilmoittautuivat Suomen Nuorisoseurojen sähköisellä ilmoittautumisjärjestelmällä festivaaleille, sitten sirkuskoulut ilmoittivat esityksensä ja niiden erityistarpeet Suomen Nuorisosirkusliiton järjestelmään sähköisellä alustalla. Viimeiseksi sirkuskoulut ilmoittivat kaikki oppilaansa osallistujamäärillä työpajoihin Suomen Nuorisosirkusliiton järjestelmällä. Näin ollen ilmoittautumisien yhtenäistäminen ja mahdollisimman helpoksi tekeminen, on erittäin tärkeä viestinnällinen elementti. Lisäksi ajankohtaisen tiedon välityksen toteutuminen on tärkeää suunnitella tarkoin (Takayama 2017.)

Tutustuin myös Berlin Circus Festivalin toimintaan. Berlin Circus Festivalin tuottamisesta vastaavat Josa Kölblin ja Johannes Hilligerin. Festivaali järjestettiin kolmatta kertaa elokuussa 2017. Keskityin festivaaleilla erityisesti sisältöön ja ohjelmatarjontaan. Minkälaisia elementtejä saksalaisessa nykysirkusfestivaalissa on,

minkäläistä ohjelmaa, minkäläistä oheisohjelmaa. Festivaalin ohjelma koostui ulkoilmaesityksistä ja sirkustelttassa tapahtuvista esityksistä. Lisäksi oheisohjelmaan kuului työpajoja, Open Stage – lava on vapaa osiosta, sekä taiteilijaresidenssistä. Open Stagelle oli mahdollista hakea avoimen kutsun kautta kuka tahansa taiteilija esittämään missä tuotannon vaiheessa vaan olevaa esitystään. Esityksensä jälkeen yleisöllä ja esiintyjillä oli mahdollisuus vaihtaa ajatuksia teoksista. Lisäksi festivaaliohjelmaan kuului ammattilaistaiteilijan tapaaminen. Pääosin ohjelmasisältö koostui suomalaisesta nykysirkuksesta.

Festivaali kesti 10 päivää. Festivaalia oli rakentamassa vapaaehtoistiimi, joka koostui muun muassa Die Etage – ammatillisen sirkuskoulun opiskelijoista. Festivaalin ohjelma oli kevyttä nykysirkusta, eli helposti, matalalla kynnyksellä lähestyttävää, juonellista, teemallista sirkusta. Nykysirkus on sen verran uusi ilmiö Saksassa, että kevyempi nykysirkus tuntuu olevan saksalaiselle yleisölle helpompaa lähestyä. Ohjelmaa oli melko sopivasti suhteutettuna päiviin. Päivisin festivaalin yhteydessä järjestettiin työpajoja. Iltaa myöten ohjelma muuttui enemmän esityspainotteiseksi. Festivaalin ohjelmasisällön fokusmaana toimi Suomi. Tähän vaikutti muun muassa Suomen Saksan instituutin vahva tuki ja yhteistyökumppanuus. Tutustumismatkaani, jonka mahdollisti Sirkuksen Tiedotuskeskuksen järjestämä verkostoitumis- ja opintomatka, kuului myös Berliinin alueen sirkuskentän toimijoihin tutustuminen ja vierailu eri kohteissa (Takayama 2017.) Varsinaisesti tuotantoa hoiti festivaalin järjestäjät. Heidä oli kaksi henkilöä, taiteellinen johtaja ja talous- ja hallintovastaavat. Tämän lisäksi joukossa oli paljon vapaaehtoisia. Festivaalit olivat kansainvälisen tuntuiset, vaikka festivaaliorganisaatio ei tuntunut olevan iso tai tarkasti hallinnoitu.

Tutustumisen pohjalta on mahdollista todeta, että kansainväliset festivaalit eivät välttämättä tarvitse olla suuren tuotantokoneiston toteuttamia, vaan pienemmät toimijat voivat myös järjestää kansainvälisiä tapahtumia. Vaaditaan kuitenkin kansainvälisiä yhteistyökumppaneita, jotka ovat kansainvälisyyden mahdollistavia. Festivaalisisältö ja festivaalin missio tulee olla kuitenkin tarpeeksi merkityksellisiä, ja kunhan markkinointi ja viestintä ovat tarpeeksi laadukasta ja uskottavaa. Berlin Circus Festival aloitti varsin pienmuotoisesta toiminnasta ja on pyrkinyt laajentumaan maltillisesti. Heidän näkyvyytensä, mainonta ja markkinointi antavat kuitenkin

huolitellun ja laadukkaan mielikuvan festivaalista. Sosiaalisen median markkinointi, ohjelmalehtiset, postikortit ja muut materiaalit oli suunniteltu yhteneväisesti ja laadukkaat valokuvat toimivat hyvinä markkinoinnin elementteinä.

Matkalla oli myös mahdollista havaita, että nykysirkus on kasvamassa seuraavien vuosien aikana niin tunnettavuudessaan, katsoja- kuin myös tekijämäärissään. Olisikin hyvä miettiä, että minkälaisia sisältöjä saksalaisilta sirkusharrastajilta voisi tulla, tai minkälaista sisältöä he toivoisivat CircoEstrada festivaaleille.

Kansainvälisten hankkeiden tai matkojen rahoituksen suhteen sain kuulla Saksan International Theatre Institutin työntekijän Michael Freundtin toimesta, että kansainvälisiä matkustushankkeita ei juurikaan tueta valtiollisesti, mikäli toimija ei ole tunnustetusti toiminut ja saanut rahoitusta aluksi paikallisella ja sitten kansallisella tasolla (Takayama 2017.) Olisi siis syytä selvittää, kuinka tämä pätee harrastustoiminnan organisaatioihin ja toimijoihin. Onko saksalaisilla mahdollista saada tukea sirkusmatkaan Suomeen ja CircoEstradaan?

Lisäksi tutustuin Sirkuksen Tiedotuskeskuksen kansainvälisen toiminnan suunnitelmaan. Sirkuksen Tiedotuskeskus jossain määrin on Suomen Nuorisosirkusliiton sisarorganisaatio. Kumpikin toimivat katto- ja asiantuntijaorganisaatioina suomen sirkuksen kansallisella ja kansainvälisellä kentällä. Sirkusinfolla on kattavasti toteutettu kansainvälisen toiminnan suunnitelma. Siinä keskitytään kattavasti suomalaisen sirkustoiminnan kansainvälisyyteen. Kansainvälisen toiminnan suunnitelman pääotsikot ovat Yleistä, jossa avataan Sirkusinfon kansainvälistä toimintaa yleisellä tasolla, avaten muun muassa organisaation toiminnan missiota ja visiota, sekä strategiaa, työkaluja tai työskentelymalleja. Siinä esitetään myös toimenpiteitä ja suunnitelman kantavana ajatuksena on, että Sirkuksen tiedotuskeskuksen kansainvälinen toiminta toimii ponnahduslautana tarjoten suomalaisille sirkusryhmille ja -taiteilijoille erilaisia tilaisuuksia ja mahdollisuuksia luoda ja vahvistaa suhteita maailmalle ja saada laajempaa näkyvyyttä teoksilleen ja suomalaiselle sirkustaiteelle (Sirkusinfo 2017.)

Toisessa luvussa määritellään kansainvälisen toiminnan tavoitteet 2016-2018. Näitä ovat verkostotoiminta, uudet kansainväliset kumppanuushankkeet, resursointi, uusien

yhteistyömallien kartoittaminen, Tiedotuskeskuksen tunnettuuden vahvistaminen, tiedottaminen, laadunvalvonta. Kolmannessa luvussa määritellään kansainvälisen toiminnan tärkeimpiä toimenpiteitä vuosille 2016-2018. Näitä ovat verkostotoiminta: Baltic Nordic Circus Network, kyseessä olevan verkoston tavoitteet niiden toimintakaudella, Circostrada – European Network of Circus and Street Arts verkoston jäsenenä toimiminen painopisteenä työryhmätyöskentely, sitten on myös muutamia muita kansainvälisiä verkostoja, joiden tavoitteita ja toimintaa määritellään suunnitelmassa. Näiden lisäksi toimenpiteissä on erilaisia suomalaisen sirkuksen ja suomalaisten sirkustaiteilijoiden näkyvyyttä ja kansainvälisyyttä edistäviä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi messutoiminta, opinto- ja verkostoitumismatkat, hankeyhteistyö, kv-yhteistyö, kansainvälinen tiedotus- ja viestintä yhteistyö ja managerointityöpajat.

Neljännessä luvussa avataan kansainvälisen toiminnan arviointia, mitattavuutta ja todentamista. Mittareina voidaan tarkastella esim. uusien sirkusalan yhteistyöhankkeiden määrän kasvua, sirkusalan rahoituksen kasvua ja uudentyyppisiä rahoitusinstrumentteja, alan rakenteiden kehittymistä, sirkustaiteen näkyvyyden kasvua (mm. mediaseuranta) ja ostajatahojen kasvavaa kiinnostusta suomalaista sirkusta kohtaan (Sirkuksen tiedotuskeskus 2017.) Toimiessani sirkusammattilaisena suomalaisella sirkuskentällä ja esimerkiksi osallistumalla Sirkusinfon järjestämälle Berlin Circus Festival verkostoitumis- ja opintomatkalta, olen huomannut ja voin todeta, että Sirkusinfo toimii hyvin pitkälle suunnitelmiensa mukaisesti ja ne ovat rakennettu realistisesti. Koen, että Suomen Nuorisosirkusliitto voisi benchmarkata tämän tyyppisen, yhtä kattavasti kirjoitetun kansainvälisen toiminnan suunnittelun omaan toimintaansa. Kansainvälisiä kontakteja ja suhteita ylläpidetään aktiivisesti, tapaamalla ja viestimällä kontaktien kanssa, niin sähköisesti kuin sirkusalan festivaaleille, tapahtumiin ja messuihin osallistumalla ja paikan päällä tapaamalla.

Manegenin vuonna 2015 julkaisema kartoitus kertoo, että Ruotsissa on kaiken kaikkiaan noin 36000 sirkusharrastajaa, jotka tavoitetaan noin 51 eri sirkuskoulussa tai kerhossa. Näistä kouluista 22 on Ruotsissa toimivia ”kulturskolor” eli kulttuurikouluja. Kulturskolenit ovat Ruotsin taidekoulujen neuvoston, voittoa tavoittelematon yhdistys. Yhdistys toimii mahdollistaen kulttuurikoulutoiminnan kunnallisesti järjestetyissä

kulttuurikouluissa lapsille ja nuorille (Kulturskoleråd 2017). Näissä sirkusharrastajia käy 1354. Muita yhdistys tai yksittäistoimijoiden organisoimia sirkuskouluja on 29 kappaletta ja näiden kautta tavoitetaan noin 35000 sirkusharrastajaa. Sirkusalan kandidaatin tai maisterin tutkinnot on mahdollista opiskella Tukholmassa sijaitsevassa Dans- och Circus Högskolanissa (Tästä eteenpäin myös lyhenteellä DOCH). Lisäksi Ruotsissa on mahdollista opiskella sirkuslukiossa, sekä yksivuotisella sirkuslinjalla folkhögskolanissa. Ruotsissa on yhteensä noin 10 eri sirkusteemaista festivaalia. Ruotsissa on arviolta noin 366 sirkusalan ammattilaista ja noin 60 sirkusryhmää. Muutamia, eniten katsojia kerännyttä sirkusryhmää vuonna 2014 ovat Cirkus Cirkör 262 esityskerralla ja 73 076 katsojalla, sekä Burnt Out Punks 62 esityskerralla ja 67 580 katsojalla. Kumpikin ryhmä on paljon kansainvälisesti kiertävä ja tunnettu toimija. Muiden sirkusryhmien yhteenlasketut katsojamäärät olivat 33 763 katsojaa. Kaiken kaikkiaan Manegenin toimesta kirjattuja katsojia Ruotsissa oli 174 419 katsojaa (Manegen 2015.)

Manegen on vuonna 2006 perustettu, Ruotsissa toimiva, kansallinen sirkus- ja esittävien taiteiden kehittämisorganisaatio. Manegenin jäsenistöön kuuluu niin yksittäisiä artisteja, opiskelijoita, kuin myös organisaatioita ja yhdistyksiä. Vuonna 2016 Manegenilla on noin 200 jäsentä. Organisaation missio on toimia informaation ja sirkuksen tukemisen foorumina sirkukselle, varieteelle ja katuesitystoiminnalle Ruotsissa. Manegen järjestää muun muassa päivittäisharjoittelumahdollisuuksia jäsenilleen. Se pyrkii luomaan mahdollisuuksia artisteille niin työllistymisen, kuin myös taiteellisen työn saralla. Manegen pyrkii viemään sirkuksen ja katutaiteen kansalliseen kulttuuriohjelmaan, se pyrkii tavoittamaan aktiivisesti uusia yleisöjä, sekä lisäämään esittävän taiteen medianäkyvyyttä. Lisäksi se pyrkii kannustamaan paikallisia toimijoita ja viranomaisia oppimaan ja tutustumaan lisää esittäviin taiteisiin. Manegen toimii myös kansainvälisesti, ollen jäsenenä Circostradassa, Fedecissä, sekä Baltic Nordic Circus Networkissa (Manegen 2017.)

Tavoitin selvitystyöni puitteissa myös Ruotsissa ja kansainvälisellä sirkuskentällä toimivan tuottajan *Lina B. Frank* in. Hän vastasi sähköpostitse muutamiin kysymyksiini Ruotsin sirkuskentän tulevaisuutta ja tilaa käsittelevään kysymykseen. *Lina B. Frank* on tuottaja, taidekuraattori ja konsultti. Hän työskentelee tällä hetkellä Ruotsin

Manegenissa. Hänen vastauksensa eivät ole hänen työskentelemänsä organisaation virallisia ajatuksia, vaan vastaukset ovat hänen omia näkemyksiään tai havaintoja sirkuskentästä Ruotsissa.

Lina (2017) kokee, että Ruotsissa sirkuskentän organisaatioiden ja vapaan kentän toimijoiden sektorien välillä on tällä hetkellä jännitteitä liittyen sirkus ja taidetoiminnan rahoitukseen. Rahoitusmekanismit ovat tällä hetkellä rakentuneet niin, että vapaan kentän toimijat ovat epäsuotuisassa asemassa verraten toimijoihin jotka tekevät yhteistyötä instituutioiden kanssa, tai instituutioihin itsessään. Ruotsi on myös iso maa, jossa ei ole paljoa ihmisiä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että pitkäjännitteistä sirkustoimintaa on vaikea ylläpitää muualla, pääkaupungin ulkopuolella. Maailmanlaajuinen ilmiö on, että taiteilijoiden tulonlähteet syntyvät monista eri virroista tai puroista. Jos taiteilijan paikallisen ja kansallisen tason tulonhankkimismahdollisuudet ovat liian pienimuotoiset tai vähäiset, on artisti pakotettu lähtemään maasta osa-aikaisesti, tai kokopäiväisesti muiden kansainvälisten tulonhankkimislähteiden perässä. Tämä ongelma on tunnistettavissa myös muissa Skandinavian maissa. Haasteena Ruotsissa on myös, että Ruotsin koulutusjärjestelmä sirkukselle on hyvä, mutta valmistumisen jälkeiset toimintajärjestelmät ovat heikoissa kantimissa.

Nuorisosirkustoiminta Linan (2017) mukaan leviää ja toimii Ruotsissa tällä hetkellä melko orgaanisella tasolla ilman tarkempaa järjestäytymistä. Sirkusartistit järjestävät sirkusleirejä ja työpajoja satunnaisesti ympäri maata. Artistit mahdollisesti kokevat, että tarve on tällä hetkellä kokeiluille ja pilotoinnille siitä, että minkälaista kysyntää opetustoiminnalle on Ruotsissa tällä hetkellä. Kouluissa ja kulttuurikouluissa puolestaan sirkusohjaus ja opetus ovat enemmän organisoidumpaa. Toimintaa toteutetaan myös yhteistyössä isompien sirkustoimijoiden kanssa, kuten Circus Cirkörin kanssa, joka onkin vastuussa sirkusharrastustoiminnan laajasta levinneisyydestä.

Lina (2017) kokee, että sirkus on tunnistettu Ruotsissa ja se nähdään siellä taiteen muotona. Kansallinen ymmärrys kuitenkin siitä, miten sirkus eroaa muista taiteenmuodoista, on kuitenkin jäänyt vähäiseksi. Sen takia Ruotsin taidetoimikunta on

teettänyt selvitystä Ruotsin sirkuskentästä. Tulokset julkaistaan marraskuun 2017 lopussa, joten selvitys ei ehdi tähän opinnäytetyöhön mukaan.

5.4 Yhteisöllisten ideointimenetelmien tulokset

Ensimmäinen ideointitapaaminen oli jo Voltti 2017 festivaaleja ennen. Tässä ideointitapaamisessa kartoitettiin Nuorisosirkusliiton aikaisempia festivaaleja. menetelmänä oli Brainstorming yhdistettynä mindmappiin. Tässä Nuorisosirkusliiton hallitus yhdessä Sirkumentin kanssa saivat post-it lappuja, joihin he kirjoittivat ajatuksia annettuihin teemasanoihin tai kysymyksiin: Miksi nuorisosirkusfestivaaleja järjestetään? Keille festivaalia järjestetään? Mikä on festivaalien sisältö? Minkälaisia muita nuorten festivaaleja on Pohjoismaissa ja Euroopassa? Millainen kuva festivaaleista on sirkuskentällä ja sen ulkopuolella? Kysymyksiin miksi festivaalia järjestetään, eniten vastaajille tärkeäksi koettiin muiden sirkusharrastajien esitysten näkeminen, sitten itse esiintyminen, sekä sirkustemppeujen jakaminen toisten kanssa. Kolmanneksi tärkeimmäksi koettiin uusien ystävyksien solmiminen ja uusien kontaktien tekeminen. Uudet kokemukset ja elämykset liittyen uusiin ihmisiin, uusiin sirkustemppeuihin tai tekniikoihin nousivat myös esille ideoinnissa. Kun kysyttiin, keille festivaali on tarkoitettu, nousi ensimmäiseksi listalle sirkusopettajat, sitten vaihdellen ikätasosta nuorille ja lapsille. Yhtä mieltä kuitenkin oltiin, että festivaaliosallistujien keski-ikä on noussut viimeisten vuosien aikana. Nurtsi-festivaalin ohjelmallinen ja sisällöllinen sirkuskatselmuksen esityksellinen osuus koettiin osin sopivaksi nykyisenään: Sirkuskokonaisuus 30min, minikokonaisuus 15 min ja yksittäisiä esityksiä 3 kpl, kestoaltaan yhteensä 15min. Sisällöllisesti koettiin, että uusia sisältöjä kaivattaisiin ja lisää yhteistä toimintaa. Sirkusohjaaja- ja opettajien sidosryhmän tarpeita ja ajatuksia on hyvä kysyä ja uusia ajatuksia tai hiljaisia signaaleja hakea säännöllisesti. Ilman jatkuvaa ja pitkäjännitteistä kuuntelua ja kehitystyötä festivaali ei palvele kohdeyleisöjään. Varsinkin kun festivaali on pysynyt saman tyyppisenä jo usean vuoden ajan, muutosten tapahtuessa aina vaihtuvan järjestäjäkoulun myötä.

Sirkumentti toiminnan kehitystapaamisessa käytiin myös läpi Nuorisosirkusliiton festivaaleja. Tässä kehitys- tai ideointitapaamisessa käytettiin 8x8 menetelmää, sekä

brainstorming- ja mindap menetelmiä. 8x8 menetelmää käytettiin erityisesti Sirkumentin toiminnan määrittelyyn. Mindmap ja brainstorming menetelmää käytettiin nuorisosirkusfestivaalien kehittämiseen. Sirkumentti määritteli omaa toimintaansa 8x8 menetelmän pohjalta Nuorisosirkusliiton ja harrastajien välisen sidosryhmätoiminnan solmukohdaksi. Solmukohtana Sirkumentti koki ideoinnissa omiksi strategisiksi teemoikseen ja missiokseen seuraavat asiat: Olla sirkusalan harrastajien ääni Suomen Nuorisosirkusliitossa, resurssien jakaminen, linkki Eurooppaan, tapahtumien ja tapahtumatoiminnan toteuttaminen, tapahtumien kehittäminen, yhteisöllisyyden lisääminen, sirkustaiteen kehittäminen. Sirkumentti pyrkii toiminnallaan olemaan matalan kynnyksen, suora kontakti sirkusharrastajiin kansallisesti ja kansainvälisesti (Sirkumentti 2017.)

Nuorisosirkusfestivaaleista Sirkumentti nosti esille nuorille tärkeiksi teemoiksi vapaa-ajan, toisin sanoen aikatauluttamattomat vapaa-ajan hetket ja harjoittelun, uusiin ihmisiin tutustumisen ja yhteisen ajan. Iltaohjelma haluttiin säilyttää osana festivaaliohjelmaa, lisäksi yhteinen sosiaalitila, jossa on mahdollista viettää aikaa yhdessä, oli toivottua. Palautteen saaminen esityksistä, ruokailu ja yhteinen majoitustila haluttiin myös säilyttää. Ei toivottuja ja pois jätettäviä asioita festivaaleilta olivat ruokailun aikatauluttaminen esitysten kanssa päällekkäin, bussimatkat, eli pitkät välimatkat majoituskouluilta muihin paikkoihin, kuten esityslokaatioihin, ei omaa vapautta, toisin sanoen liikaa ohjattua toimintaa, liika esitysmäärä ja vapaaharjoittelun puute. Säilytettäviä, mutta kehittämistä kaipaavia toimintoja puolestaan olivat luennot, eli esimerkiksi ammattilaisten luennot sirkustaiteesta tai ammattilaisuudesta, normaali matkailullinen toiminta, kuten kaupungin näyttäminen, enemmän vapaa-aikaa, palautteen kehittäminen ammattilaisilta harrastajille, ammattiesityksen saaminen festivaaleille, yhteisöllisyyttä ja tutustumista lisäävät toiminnat, yhteisohjelmat iltaisin, eri sirkuskouluharrastajien ”sekoittaminen” keskenään ja näin tutustumisen mahdollisuuden parantaminen (Sirkumentti 2017.)

Toteutin yhteisöllisen ideoinnin pajan myös Sirkusohjaajien ja -opettajien virkistyspäivillä 17.9. Virroilla. Ideoinnin alustin CircoEstrada festivaalin vision esittelyllä, jonka jälkeen osallistujat jaettiin kolmeen noin viiden hengen ryhmään. Jokaiselle ryhmälle annettiin fläppipaperi, jossa oli annettu aihe. Aiheita oli kolme: Mikä

mietityttää, pohdituttaa nuorisosirkusfestivaaleista, CircoEstrada vision esittelyn jälkeen. Toinen aihe oli osallistuminen ja osallisuus. Miten ja millä tavoin opettajat ja ohjaajat haluaisivat sen toteutuvan. Kolmanneksi aiheeksi annoin unelmien sirkusfestivaali. Sitten jokaisen ryhmän jäsenen tuli tuottaa kolme ajatusta, ideaa tai mietettä annettuun aiheeseen liittyen. Aikaa oli seitsemän minuuttia. Tämän jälkeen paperi kiersi toiselle ryhmälle, jotka lisäsivät omia ajatuksiaan tai jatkoivat annettuja ajatuksia. Seitsemän minuutin jälkeen papereita vaihdettiin vielä kerran.

Ajatuksia ja ideoita syntyi yhteensä 86 kappaletta, joista 22 oli Mikä mietityttää? aiheeseen, tämän otsikon alla käsiteltiin sirkusohjaajien ja opettajien ajatuksia, huolia, huomioita ja ideoita liittyen CircoEstrada festivaaliin pitämäni CircoEstrada alustukseen liittyen. Minkälaisia ajatuksia, mielikuvia, ideoita heille syntyi aiheesta ja festivaalista. Yhtenä esimerkkinä vaikkapa Osallisuus ja Osallistuminen teemalle tuli 26 pointtia. Tässä teemassa käsiteltiin osallisuuden ja osallistumisen eri muotoja festivaaleilla. Unelmien festivaali otsikolle tuli 38 ehdotelmaa.

Osa ideoista olivat saman tyyppisiä tai melko samanlaisia, mutta ne auttavat hahmottamaan hiljaisia signaaleja siitä, mikä tai mitkä aiheet ovat sirkusohjaajille merkityksellistä festivaaleja ajatellessa. Ideoinnista ja ajatuksista oli mahdollista nostaa joitain ohjaajille ja opettajille merkityksellisiä teemoja, tai Suomen Nuorisosirkusliitolle kehittämistoimintaan sopivia kysymyksiä: Miten saadaan levollinen, ei stressaantunut sirkusohjaaja – opettaja festivaaleille? Sirkusohjaajat kantavat vastuun oppilaistaan lähes koko festivaalin ajan. Jos ohjaaja haluaa osallistua vaikkapa seminaariin, niin miten järjestetään hänen oppilaittensa valvonta. Miten voidaan parantaa sosiaalisen sirkuksen osallistumista? Festivaalin tulisi olla esteetön ja kaikille avoin. Festivaalin tulisi olla myös taloudellisesti kaikkien saavutettavissa. Aikataulun ja ohjelman rakentaminen tulisi tehdä niin niin, että vapaa-aikaa ja varaa spontaanisuudelle jäisi enemmän. Kuinka saadaan lisää kohtaamisen paikkoja ja mahdollisuuksia, kun ohjaajat ovat vastuussa oppilaistaan, tai kun ohjelma-aikataulu painaa päälle. Ideoinnissa mietittiin myös, että festivaali järjestettäisiin festivaalin ja leirin synteessä, niin että siinä olisi riittävästi pieniä paloja, joita yhdistelemällä saataisiin osallistujalle sopiva festivaalikokemus. Yhtenä tärkeänä elementtinä

nähdään myös jakaminen, verkostoituminen, yhteisöllisyys ja uusiin ihmisiin tutustumiset. Enemmän vapaata olemista ja kohtaamisen paikkoja (Takayama 2017.)

5.4 Sidosryhmäselvitys loppuluku

Aluksi kartoitin Suomen Nuorisosirkusliiton jo tunnistetut tai helposti tunnistettavat sidosryhmät käymällä läpi Nuorisosirkusliiton dokumentteja, sekä oman havainnointini pohjalta. Kansallisesti sidosryhmiä oli helpompi kartoittaa. Nuorisosirkusliitolle tekemäni työharjoitteluni ja Voltti 2017 – festivaalin tuottamisen myötä kansallisten sidosryhmien tunnistaminen oli mahdollista, lisäksi toteutin sidosryhmäselvitystä varten brainstorming työskentelypajan liiton toiminnanjohtajan kanssa. Tässä pajassa kartoitimme yhdessä sidosryhmiä, niiden toimintaa, liiton tämänhetkistä toimintaa heidän kanssaan, sekä tulevia toimia tai ajatuksia kyseisten sidosryhmien kanssa.

Sidosryhmäselvityksessä määritimme liiton toiminnanjohtajan kanssa sidosryhmien sijaintia kartalla vaikutussuhteiden, sekä viestinnän määrän mukaan. Mitä enemmän toimija vaikuttaa liittoon, tai mitä enemmän sen kanssa viestitään, sen lähemmäksi ydintaso sidosryhmä sijoitettiin. Lisäksi tuotin liitolle sidosryhmätaulukon (liite 2), jossa kunkin sidosryhmän kohdalle on merkitty sidosryhmä, kuvaus sen toiminnasta, kuvaus sidosryhmän ja liiton välisestä toiminnasta, sekä tulevia toimia tai ajatuksia sidosryhmän suhteen. Tästä syntyi hyvä työkalu sidosryhmäsuhteiden kokonaisvaltaiseen tarkasteluun ja ylläpitoon. Taulukkoon keräsin informaatiota SNSL:n toiminnanjohtajan kanssa pidetyn brainstormauksen lisäksi dokumenttianalyysillä, sekä haastatteluin.

Selvityksessä vähemmälle tarkastelulle jäivät Liettua ja Tanska, sekä osin Ruotsi. Lisäksi muita Euroopan maita ei tässä selvityksessä käsitelty. Liettuasta ja Ruotsista oli mahdollista kerätä informaatiota olemassa olevista dokumenteista ja tutkimuksista. Tanskan ja Liettuan suhteen olisi hyvä, että selvitystä jatkettaisiin lisää niiden maiden osalta. Selvitystyön haastattelut sain järjestettyä pääasiassa omien kansainvälisten kontaktieni kautta, lisäksi sain luotua uusia kontakteja näihin vähemmälle selvitykselle jääneisiin maihin. Tämä itsessään jo osoittaa verkostoitumisen merkityksen.

Sidosryhmiä ja niiden sijaintia kartoituksessa (kuva 2) lähdettiin määrittämään sisäisistä sidosryhmistä käsin. Sisäiset, tai ydintason sidosryhmät liitolla ovat liiton hallitus, Sirkumentti ja työntekijät. Tällä ydintasolla ovat ne sidosryhmät, jotka ovat oleellisessa roolissa liiton toimintaa ja toimintoja varten. Ne sidosryhmät jotka vaikuttavat liiton toimintaan vahvasti. Liiton hallitus muodostuu jäsenjärjestöjen, eli sirkuskoulujen opettajista tai hallintohenkilöistä, lisäksi hallitukseen kuuluu Sirkumentin jäseniä. Sirkumentti on 5-6 henkilön sirkusharrastajanuorista muodostettu, nuorten sirkusharrastajien vaikuttamisryhmä Suomen Nuorisosirkusliitossa. Sirkumentti edustaa sirkusharrastajia liitossa. Työntekijät ovat päivittäin tekemisissä liiton asioiden kanssa ja näin kuuluvat ydintason sidosryhmiin.

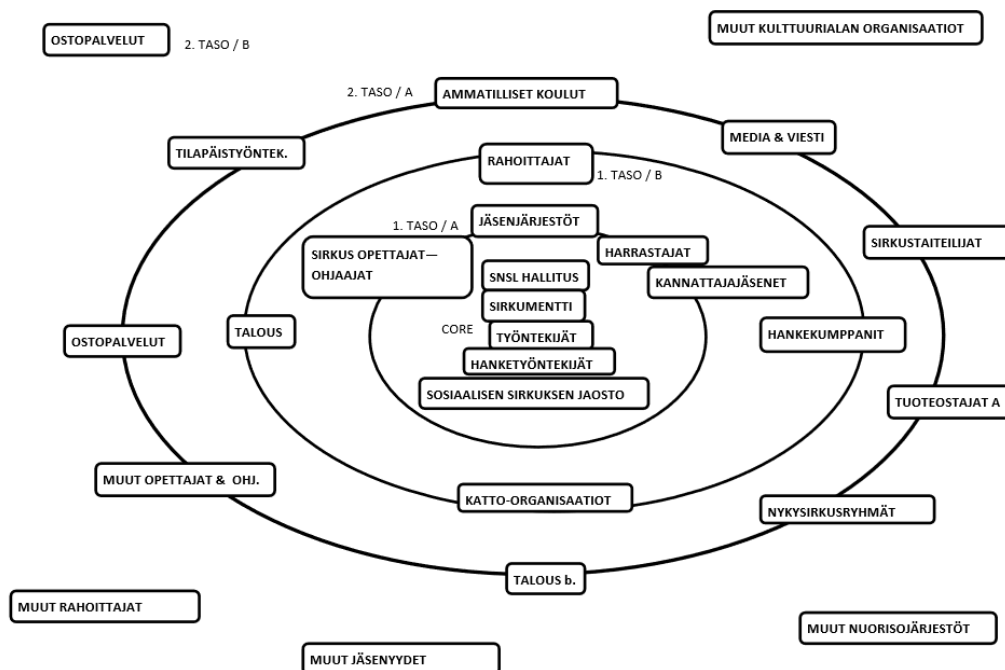
Tästä seuraava taso on ensimmäisen tason sidosryhmät. Tähän tasoon määriteltiin ne sidosryhmät, joihin liiton toiminta vaikuttaa vahvasti, ja jotka vaikuttavat liittoon vahvasti. Tällaisia sidosryhmiä ovat liiton jäsenjärjestöt, toisin sanoen sirkuskoulut, sirkuskoulujen ohjaajat- ja opettajat, harrastajat ja monet kansalliset toimijat ja organisaatiot. Seuraavan tason, eli toisen tason sidosryhmät kartoitettiin olevan ne sidosryhmät, joihin liiton toiminta vaikuttaa, tai joiden toiminta vaikuttaa liittoon epäsuorasti, vähäisissä määrin, tai vaihtelevasti.

Suomen Nuorisosirkusliiton ensimmäisen ja toisen tason, kansalliset sidosryhmät muodostuvat liiton jäsenjärjestöistä, muista nuorisotyön tai alan organisaatioista, kansallisista sirkusalan asiantuntijaorganisaatioista ja oppilaitoksista. Verkostot tarvitsevat solmukohtansa, jotta ne voisivat toimia yhtä aikaa kokoavina ja tavoitteellisina (Parkkola 2012, 12.) Suomen Nuorisosirkusliitto toimiikin suomalaisten sirkusharrastuskoulujen verkoston yhtenä solmukohtana.

Kansallisella tasolla Suomen Nuorisosirkusliitto on melko hyvin verkottunut toimija ja aktiivinen viestijä sidosryhmiensä kanssa. Jäsenyydet muissa kulttuuri- tai nuorisoalan organisaatioissa edistävät liiton yhteiskunnallista toimintaa, jäsenjärjestöjen osallisuus liiton toiminnassa muun muassa hallituksen jäsenenä, Sirkumentin nuorisovaikuttajien osallisuus, sekä monipuolinen viestintä pitävät sidosryhmät lähellä. Liitto suunnittelee aktiivisesti uusia kehittämishankkeita, sekä ylläpitää osallistavaa toimintaa koulutusten, leirien ja festivaalien muodossa. Aktiivisia sidosryhmiä tavoitetaan hyvin,

mutta passiivisempien tai toisella tasolla olevien sidosryhmien tavoittaminen on haastavampaa. Viestinnän muodoilla voi olla vaikutusta, mikäli kyse on ollut enemmän prosessimaisesta viestinnästä. Tosin voi olla mahdollista, että tarvetta olla aktiivisesti liiton kanssa toiminnassa ei ole syntynyt, ja näin sidosryhmä on jäänyt etäämmäksi liiton toiminnasta.

Kansalliset sidosryhmät

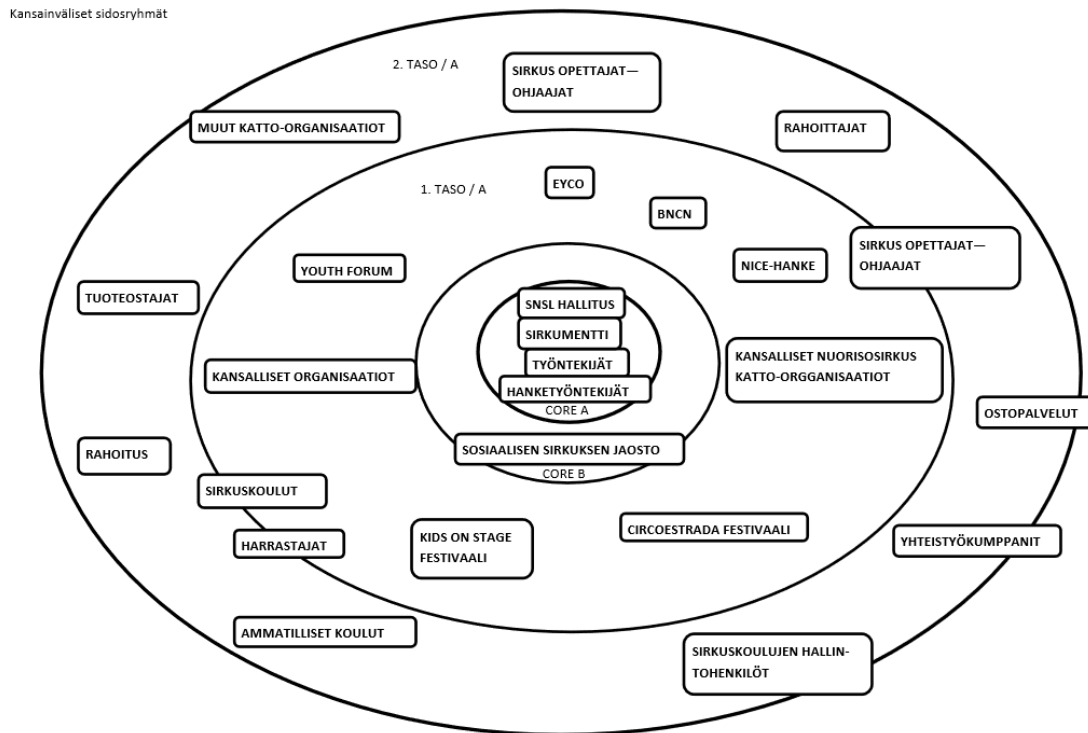

Kuva 2. Suomen Nuorisosirkusliiton kansalliset sidosryhmät kartoitus

Kansainvälisten sidosryhmien kartoittamisessa (kuva 3) haasteena oli olemassa olevien, nykyisten ja kansallisten sidosryhmien ja verkostojen toiminnan arviointi siltä kannalta, että voidaanko niitä hyödyntää myös muuhunkin toimintaan, kuin mihin niissä toiminen oli aluksi ajateltu. Lisäksi työntekijöiden henkilökohtaiset kansainväliset kontaktit eivät olleet aluksi selvillä siinä mielessä, että ne olisi voitu hyödyntää suoraan muihin hankkeisiin tai heihin olisi voinut kontaktoida resursseja säästän.

Koin kansallisten sidosryhmien määrittämisen oleelliseksi tässä opinnäytetyössä, vaikka pääpaino oli kansainvälisissä toimijoissa, koska ilman vertailua näiden eri sidosryhmien välillä, on vaikea lähteä analysoimaan myöskään kansainvälisiä sidosryhmiä, sekä niiden tarpeita. Näin analysoinnin pohjalta on helpompi miettiä sidosryhmiin kohdistuvia toimenpiteitä, tai toimenpide-ehdotuksia. Lisäksi kansallisten

ja kansainvälisten sidosryhmien tarpeita ja intressejä tuntemalla voidaan jo pohtia Nuorisosirkusliitolle CircoEstrada festivaalin sisältöjä.

Kuva 3. Suomen Nuorisosirkusliiton kansainväliset sidosryhmät kartoitus

Niin ikään tuntemalla kattavammin sidosryhmät ja tietämällä toiminnot sidosryhmiä kohtaan voidaan Nuorisosirkusliiton resursseja käyttää järkevästi, suunnitelmallisesti ja taloudellisesti. Esimerkiksi jo olemassa olevaa Baltic Nordic Circus Network – verkostoa voidaan pitää yhtenä potentiaalisena verkostona, yhteistyökumppania tai alustana uudelle verkostolle CircoEstrada festivaalien toteuttamisessa.

Baltic Nordic Circus Network (BNCN) on suomeksi Baltia- ja Pohjoismaalainen sirkusverkosto. Verkoston toiminta keskittyy nimensä mukaisesti Baltian ja – Pohjoismaiden sirkustoimijoiden väliselle yhteistyölle. Verkosto muodostuu eri maiden sirkuskentän eri organisaatioista. Mukana voi olla sirkusalan asiantuntijaorganisaatioita, katto-organisaatioita, sekä sirkustoimintaan muutoin

orientoituneita organisaatioita. Henkilöjäseniä verkostossa ei ole, vaikkakin tointa perustuu vahvasti ihmisten välisiin toimiin ja suhteisiin. Verkoston tehtävänä on vahvistaa ja kehittää alueellista yhteistyötä ja sirkuskenttää. Lobbaamisen, tapaamisten ja seminaarien lisäksi BNCN järjestää työpajoja sirkustaiteilijoille ja organisaatioiden toimijoille. Työpajoissa keskitytään osaamisen, hyvien käytäntöjen, tiedon ja yhteistyön lisäämiseen ja parantamiseen. Lisäksi toiminta pyrkii kehittämään kulttuurista ja kansallista sirkusidentiteettiä sidosmaissa. Verkoston vetovastuu vaihtuu vuorottain eri maiden ja eri sirkusalan toimijoiden välillä (Baltic Nordic Circus Network 2017.)

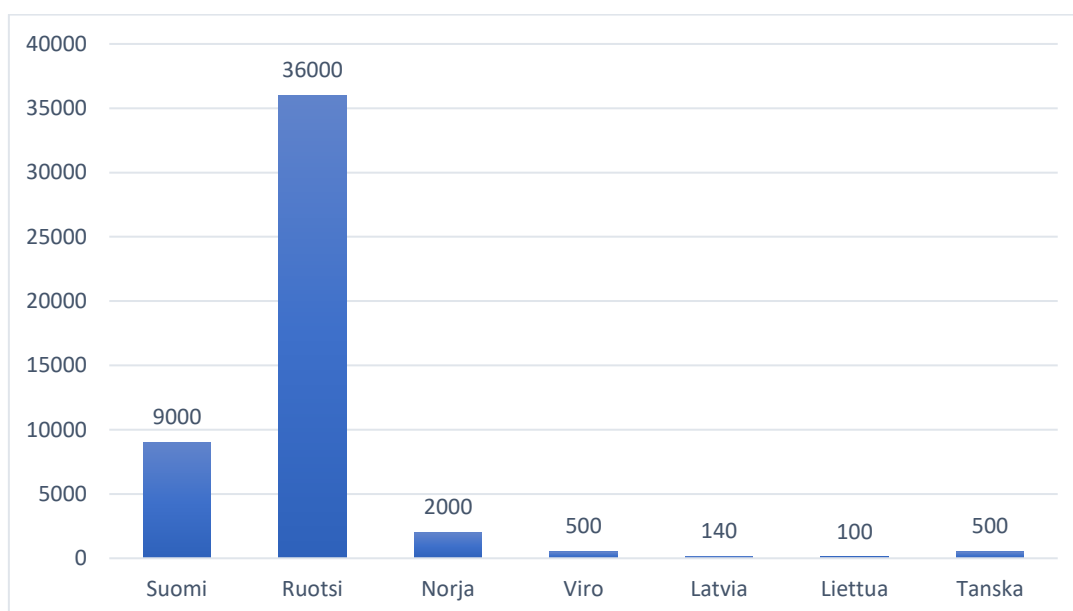
Selvityksessä oli mahdollista huomata, että Suomen Nuorisosirkusliiton kansainväliset verkostot rakentuvat osin yksittäisten liiton työntekijöiden tai toimijoiden kansainvälisistä henkilökohtaisista suhteista. Suhteita on suoraan eri maiden katto-organisaatioihin, sirkuskoulujen opettajiin, ohjaajiin, hallintohenkilökuntaan tai Sirkumentin välityksellä harrastajiin. Toisaalta Suomen Nuorisosirkusliitto on jäsenenä kahdessa isommassa kansainvälisessä organisaatiossa, joissa kussakin on oma Nuorisosirkusliiton edustajansa. European Youth Circus Organization ja Baltic Nordic Circus Network ovat näitä kansainvälisiä verkostoliittymiä. Kansainväliset sidosryhmät voidaan luokitella ydintaso, ensimmäinen taso ja toinen taso määritysten mukaan, jonka lisäksi määrittelyssä huomioitiin sidosryhmän toimintamuoto, maakohtaisuus tai hankekohtaisuus.

Kansainvälisellä tasolla sidosryhmien tavoittaminen on jo haastavampaa. Henkilökohtaisilla kontakteilla on mahdollista tavoittaa sidosryhmiä ja toteuttaa tehokkaampaa tai merkityksellisempää viestintää. Olemassa olevien kansainvälisten verkostojen ja verkosto-organisaatioiden kautta sitten on mahdollista tavoittaa laajempia maakohtaisia sidosryhmäkokonaisuuksia, mutta tällöin tavoittamisella on useampi nivelkohta, johon viestintä pysähtyy. Prosessi- ja tiedottamis pohjaisessa viestinnässä katto-organisaatioverkostot ovat tehokas työkalu, mutta vaikuttavammassa, yhteisöllisemmässä sidosryhmätyössä suorat kontaktit myös pienempiin toimijoihin, eli opettajiin, harrastajiin ja sirkuskouluihin on mahdollista nähdä hedelmällisempänä ja tuloksellisempänä tapana toimia. Yhteisöllisemmällä viestinnällä voidaan myös antaa sidosryhmille mahdollisuus vaikuttaa tulevan

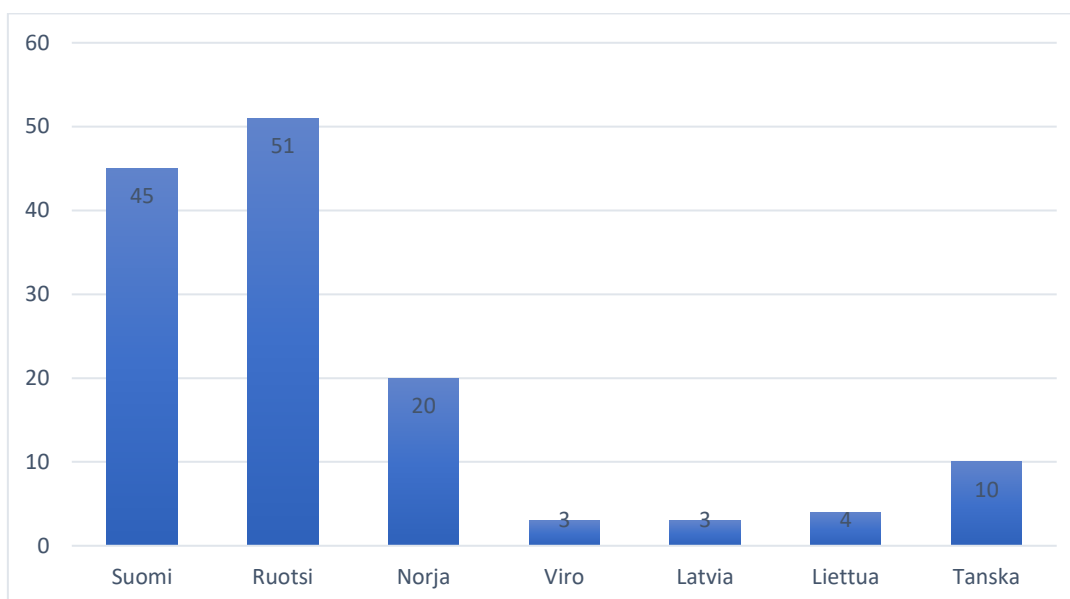
CircoEstrada festivaalin ohjelmistoon, sisältöön, aikatauluihin ja muihin festivaalin elementteihin.

Selvityksen pohjalta, sirkusharrastajien kokonaislukumääristä maakohtaisesti voidaan antaa vain suuntaa antava arvio (kaavio 3). Tarkkoja lukuja harrastajamääristä tai sirkuskouluista (kaavio 3-4) ei olla kerätty muualla kuin Suomessa ja Ruotsissa. Ruotsissa laskentapa on hieman erilainen. Ymmärtääkseni luvussa lasketaan myös yksittäisten kurssien, leirien tai työpajojen osallistujat, jolloin luku moninkertaistuu.

Kaavio 3. Arvio sirkusharrastajamääristä Baltiassa ja Pohjoismaissa 2015-2017

Kaavio 4. Arvio sirkuskoulujen ja opetustoimijoiden määrästä Baltiassa ja Pohjoismaissa ajalta 2015-2017

Kaiken kaikkiaan Baltiassa ja Pohjoismaissa on tämän hetken arvion mukaan 48 240 sirkusharrastajaa, sekä 136 sirkuskoulua tai sirkusharrastuksen mahdollistavaa toimijaa. Näiden lukujen pohjalta voidaan uskoa, että Suomen Nuorisosirkusliiton tavoiteosallistujalukumäärä, 2000 harrastajaa, on mahdollista tavoittaa sidosryhmämaista.

Virosta, Latviasta ja Norjasta on alustavasti oltu kiinnostuneita olemaan yhteistyökumppaneita CircoEstrada festivaalin toteutuksessa. Tämä mahdollistaa kansainvälisen rahoituksen hakemisen ja viestinnän suunnittelun eri tasolla, kuin aikaisemmin. Selvityksen pohjalta voidaan todeta, että rento, työpajoja ja vapaa-aikaa, sekä esityksiä sisältävä, sirkusleiri-festivaali yhdistelmä voisi olla paras toteutusmuoto CircoEstrada festivaalille.

Opinnäytetyön puitteissa toteutettu sidosryhmäselvitys sisältää siis sirkuskoulu ja sirkusharrastajamäärien lukumäärien ja intressien selvityksen lisäksi sidosryhmätaulukon (liite 2), jossa Suomen Nuorisosirkusliiton sidosryhmät on eritelty eri tasoille. Taulukossa listataan sidosryhmät, avataan niiden toimintaa, avataan Nuorisosirkusliiton ja sidosryhmän välistä toimintaa, sekä liiton tulevaisuuden suunnitelmia tai toimia sidosryhmän suhteen. Taulukon on tarkoitus toimia työkaluna Suomen Nuorisosirkusliitolle tulevaisuuden sidosryhmätyöskentelyyn. Tämän

opinnäytetyön puitteissa sidosryhmäselvityksestä näytetään vain Suomen Nuorisosirkusliiton sidosryhmäselvitysdokumentin sisäisten sidosryhmien määrittelyt, sekä listaus muista sidosryhmistä. Tämä on opinnäytetyön tilaajan toivomus. Selvitys sisältää myös kuvat kansallisista ja kansainvälisistä sidosryhmistä ympyrämallisessa kartassa. Lisäksi selvityksessä on toimenpide-ehdotukset sidosryhmien tavoittamiseen ja osallistamiseen, sekä kansainvälisen toiminnan kehittämiseen.

6 HUOMIOITA PROSESSISTA, SEKÄ SUUNNITELMIA TULEVAA VARTEN

Opinnäytetyön sidosryhmäselvityksen pohjalta voidaan päätellä yhteenvetona, että Suomen Nuorisosirkusliitto on hyvällä tiellä toteuttaa CircoEstrada 2021 festivaalit. Tämä opinnäytetyö vastaa myös Suomen Nuorisosirkusliiton muihin liiton asettamiin strategisiin linjauksiin. Tärkeätä on selkeä määrittely siitä, kuinka eri kansainväliset sidosryhmät saadaan tavoitettua.

6.1 Suomen Nuorisosirkusliiton ja CircoEstrada festivaalien sidosryhmät ja niiden tarpeet

Sidosryhmät

Baltiassa ja Pohjoismaissa on selvityksen mukaan tällä hetkellä lähes 50 000 sirkusharrastajaa, sekä noin 136 sirkuskoulua (kaaviot 3-4). Lisäksi Baltiassa ja Pohjoismaissa toimii useita kansallisia asiantuntijaorganisaatioita ja kansainvälisiä verkostoja. CircoEstrada festivaalin sidosryhmät voidaan nähdä lähes sellaisinaan myös Suomen Nuorisosirkusliiton toimintaan liittyvinä sidosryhminä ja toisinpäin. Kansalliset ja kansainväliset sidosryhmät ovat monelta osin saman tyyppisiä tarpeiltaan ja toiminnaltaan, vaikka niiden vuorovaikutusmerkitys Nuorisosirkusliiton kanssa onkin erilainen. Kansalliset, ensimmäisen tason sidosryhmät, tässä tapauksessa suomalaiset jäsenjärjestöt, sirkusharrastajat ja seuraavan asteen sidosryhmät ovat tiiviimmässä vuorovaikutuksessa suhteessa kansainvälisiin

sidosryhmiin. Kansalliset sidosryhmät ovat tottuneita ja oppineita festivaalikävijöitä Suomen Nuorisosirkusliiton festivaaleilla. Tosin harrastajille festivaalit eivät enää merkitse samaa asiaa. Festivaalin pääpainon ollessa nykyään enemmän harrastajien kohtaamisissa ja uusissa tuttavuussuhteissa. Kysymys kuuluukin, kuinka luoda merkityksellinen festivaali kansainvälisille toimijoille? Kuinka saada suomalaiset sirkustoimijat yhteen?

Tarpeet ja toiveet

Tarkemmin katsottuna nuorten sirkusharrastajien tarpeet vaikuttavat samankaltaisilta riippumatta maasta. Tulokset kertovat, että nuoret haluavat tavata uusia tuttavuuksia, luoda kaverisuhteita, esiintyä ja osallistua sirkuslajityöpajoihin. Lisäksi harjoittelu, uusien temppujen ja tekniikoiden oppiminen ja harjoittelu ovat tärkeitä nuorille. Festivaali on hyvä alusta vastata näihin tarpeisiin. Toisaalta vapaa-ajan merkitys festivaaleilla on nuorille ohjelman suhteen suuri, eli liian tiivistä ja tiukkaa ohjelmaa ei ole järkevää eikä kannattavaa rakentaa.

Liikkuvuus, hinta ja ohjaajat

Mitä kauempaa ryhmä on tulossa festivaaleille, sen enemmän osallistumiseen vaikuttaa hinta ja sopiva ajanjakso, sekä festivaalin sisältö. Tulisiko hintaa tarkistaa maakohtaisesti, tai riippuen ilmoittautumisajankohdasta? Lomakäytännöt vaihtelevat jossain määrin eri maissa verraten Suomeen. Joissakin maissa koulua käydään melkein juhannukseen asti. Opettajat ja ohjaajat ovat vastuullisesti sidoksissa oppilaisiinsa tai ryhmäänsä. Tämä vaikuttaa opettajien ja ohjaajien mahdollisuuksiin osallistua festivaalien oheiseen ohjelmaan. Kuinka voidaan mahdollistaa opettajille osallistuminen heille suunnattuun ohjelmaan? Voidaanko toteuttaa sellaista ohjelmasisältöä harrastajille, jossa heidän ohjaajien ei tarvitse olla valvomassa nuoria, joista hän on vastuussa? Tulisiko harrastajien alaikäraja asettaa sellaiseksi, että nuoret pärjäävät ainakin osa-aikaisesti?

Tulevaisuus 4-5 vuoden päästä

Jokainen sidosryhmämaata edustava haastateltava totesi, että on vaikeata ennustaa sirkuskentän toimintaa ja tilaa 4-5 vuoden päähän. Tai minkälaisia tarpeita maan sirkuskentän harrastajilla ja sirkuskouluilla tulee olemaan 4-5 vuoden päästä, jolloin CircoEstrada festivaalin olisi tarkoitus olla. Joitain varovaisia arvioita annettiin kyllä. Tänä päivänä sirkuskenttä on kehittymässä nopeata tahtia Baltiassa ja Pohjoismaissa. Harrastajamäärät tulevat kasvamaan ja sirkuskoulujen toiminta kehittymään. Uusia sirkuskouluja on syntymässä ainakin Baltiassa. Tämä on syytä ottaa huomioon CircoEstrada festivaalia toteutettaessa.

Vaikeinta selvityksessä oli hahmottaa Ruotsin, Latvian ja Tanskan sidosryhmiä, sillä näihin maihin ei minulla, tai liiton työntekijöillä ollut aikaisempia henkilökohtaisia kontakteja. Lisäksi asiantuntijahenkilöiden tavoittamisen vaikeus ilmeni, kun Ruotsin asiantuntijahenkilön kanssa en onnistunut kuin vaihtamaan muutaman sähköpostin. Tuottajat ja sirkuskentän toimijat tekevät pitkiä päiviä ja työrupeamat ovat melkoisia. Tämä on hyvä muistaa CircoEstradan tuotantoryhmää ja toimintamuotoja suunnitellessa, mikäli siihen halutaan mukaan kansainvälisiä toimijoita. Yleisesti haastatteluissa ja yhteydenpidossa nousi esille haastateltavien tai haastateltaviksi aiottujen henkilöiden työkiireet, kova paine ja stressi sellaisina ilmiöinä, että sirkuskentän ja sirkuksen kehittämistoiminnalle ja tutkimustyölle jää melko vähän aikaa ja resursseja.

Pääasiassa Suomen Nuorisosirkusliitto on katto-organisaatio ja se ei ole niin isosti vuorovaikutuksessa suorassa suhteessa harrastajiin itsessään. Katto-organisaationa liitto on mukana kansainvälisissä verkostoissa ja hankkeissa. Lisäksi sirkuskoulut ovat lähellä Nuorisosirkusliittoa. Suora kontakti harrastajiin on kuitenkin nyt kuluvana vuonna 2017 lisääntynyt Sirkumentin, SNSL: n nuorten sirkusharrastajien vaikuttamisryhmän kautta. Tämä on otettu positiivisesti vastaan niin sirkuskentällä kuin harrastajien parissa. Sirkusopettajat, sirkusalan työntekijät ja harrastajat olisi kuitenkin syytä ottaa huomioon festivaalin sisältöjä suunnitellessa ja niiden kanssa viestintä suunniteltava sen mukaisesti.

6.2 Toimenpide-ehdotukset Suomen Nuorisosirkusliiton ja CircoEstrada festivaalin sidosryhmien tavoittamiseen ja osallistamiseen

Nuorisosirkusliiton sidosryhmien kattava kartoittaminen ja niiden tarpeiden määrittäminen on ensisijainen tehtävä. Tekemäni sidosryhmäselvitystä olisi syytä jatkaa pidemmälle ja lisätä selvitykseen maita, joita ei ole nyt selvityksessä mukana. Sidoryhmätoiminta olisi hyvä ottaa aktiivisesti huomioon. Säännöllinen sidosryhmien tietojen päivitys ja ”kartalla” pysyminen ovat pohja hyvälle ja monipuoliselle yhteistyölle. Rämän selvityksen lisäksi tarkempi, maakohtainen tutustuminen sidosryhmiin ja niiden toimintaan antaa Nuorisosirkusliitolle paremmat edellytykset toimia yhteistyökumppanina sidosryhmilleen. Aktiivinen yhteydenpito passiivisen tiedon vastaanottamisen sijaan on suositeltavaa ja hyödyllistä (Pohjonen Inka 2016, 62). Tuntemalla sidosryhmät ja niiden tarpeet on Nuorisosirkusliiton toiminnan suunnittelu tehokkaammin sidosryhmille kohdennettua. Perinteisten Suomen Nuorisosirkusliiton tarjoaman sisällön ja palveluiden lisäksi voisi syntyä uusia muotoja toimia jäsenjärjestöjen kanssa, tai tarpeettomaksi tai vanhahtavaksi havaittuja muotoja voitaisiin kehittää tai lopettaa.

CircoEstrada festivaalin osalta voidaan miettiä, että miten nuorisosirkusfestivaalin normaalin osallistujamäärän (n.400 osallistujaa) kasvattaminen 2000 osallistujaa tulisi toteuttaa? Vuonna 2019 järjestetään seuraavat Nurtsi- Nuorten sirkusfestivaalit, joissa olisi erittäin hyvä tilaisuus pilotoida kansainvälistä viestintää ja sidosryhmiä tavoittavan festivaalin järjestämistä. Suositeltavaa onkin, että vuoden 2019 festivaalit olisivat jo jollain tasolla kansainväliset. Kansainvälisiltä osallistujilta sitten kerättäisiin tietoa osallistumiskokemuksesta ja he olisivat pilottiryhmiä festivaaleilla.

Kunkin jäsenmaan kohdalla olisi hyvä valita yksi pääyhteistyöorganisaatio. Tämän organisaation kautta voitaisiin toteuttaa prosessiviestinnän mukaiset tiedotteiden, uutisointien ja artikkeleiden levitykset. Lisäksi maakohtainen kansallinen tiedottaminen festivaaleista toteutettaisiin mahdollisen katto-organisaation tai yhteistyökumppanin kautta. Viestintä tapahtuisi pääosin englanniksi, jonka lisäksi maakohtaisesti materiaalit käännettäisiin kunkin maan kielelle mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi

Kunkin sidosryhmämaan sirkuskoulut ja opettajatoimijat listattaisiin erikseen, kontaktoitaisiin ja kysyttäisiin ilman väliporrasta koulujen mahdollisuuksista osallistua festivaaleille. Nuoret on hyvä ottaa huomioon aina festivaaleja tai muuta nuorille suunnattua toimintaa tai hankkeita suunnitellessa. Nuoret sirkusharrastajat on hyvä ottaa mukaan siis myös CircoEstrada festivaalin ohjelman ideointiin. Tätä varten voitaisiin luoda nuorten oma työryhmä. Festivaalia varten tarvetta olisi myös huomioida passiivisti viestivien ja vähemmän aktiivisesti ulospäin suuntautuvien sirkuskoulujen osallistuminen ja niiden kanssa viestintä. Passiivisuus voi johtua sirkuskouluilla myös resurssien vähyydestä, joten selvitys festivaaleihin osallistumisen intresseistä olisi syytä selvittää suoraan sirkuskoulun kanssa.

Kansainväliset verkostot, joihin Nuorisosirkusliitto kuuluu, tai festivaalia varten luotu uusi verkosto toimivat hyvinä viestinnällisinä ja tuotannollisina toiminnan raamittajina ja viestinnän välineinä. Kansainvälinen CircoEstrada työryhmä voi kokoontua yhdistetysti muissa verkostojen tapaamisissa, lisäksi vierailut sidosmaissa ja sen kouluissa sekä toimijoiden luona vahvistaa edelleen sidosryhmien ja Nuorisosirkusliiton välistä suhdetta.

6.3 Toimenpide-ehdotukset kansainvälisen toiminnan kehittämiseen

Tarvitaan tarkempi, tavoitteet ja toimenpiteet sidosryhmittäin avaava kansainvälisen toiminnan suunnitelma. Jäsenetään ja toteutetaan tarkemmin toiminnan suunnittelua ja työskentelyä. Tämä tuottaa tehokkaampaa resurssien käyttöä ja suunnitelmallisuutta hyödyntäen voidaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja kumppanuuksia hyödyntää paremmin kaikkia osapuolia ajatellen. Se mahdollistaa pitkäjännitteisemmän työskentelyn ja toimii ohjaavana työkaluna liitolle.

Nyt tehtyä sidosryhmäselvitystä jatketaan ja kehitetään niiltä osin kuin se on vajavainen. Tavoitteena on tehdä siitä aktiivinen toiminnan muoto Nuorisosirkusliitolle. Aktiivinen kirjaus siitä, että mitä sidosryhmiä ja mitä toimia sidosryhmiä kohtaan on toteutettu ja tullaan toteuttamaan, tekee toiminnasta suunnitellumpaa ja pitkäjännitteisempää. Liitto voisi hakea erillisesti rahoitusta kansainvälisen toimintansa

kehittämiseen, jossa rakennettaisiin verkostoa ja yhteistyömuotoja kansainvälisellä tasolla.

Kansainvälisen toiminnan suunnitelma sisältäisi vision ja strategian toiminnalle. Toiminnassa olevat hankkeet, jäsenyydet ja roolit kansainvälisissä verkostoissa, kansainvälisten sidosryhmien selvityksen tietoja ja tietoja siitä, minkälaisia toimia on tai on tulossa näiden sidosryhmien kanssa. Henkilökohtaiset kontaktit ja olemassa olevat verkostot käydään läpi ja tarkistetaan, että minkälaisia muita mahdollisuuksia ne voivat tuoda. Missä määrin voidaan käyttää olemassa olevia kontakteja ja verkostoja, ja missä määrin tulisi kontaktoida uusiin toimijoihin ja luoda uusia verkostoja liiton toiminnan kehittämiseksi? Suunnitelmallinen, kansainvälisen toiminnan kehittäminen ja aktiivinen toiminta yhteistyössä kansainvälisten verkostojen, katto-organisaatioiden ja muiden sidosryhmien kanssa luo vahvan ja hyvän pohjan kansainväliselle nuorisosirkustoiminnalle.

LÄHTEET

- Aineeton kulttuuriperintö 2016. Sirkusseminaari. Viitattu 4.9.2017. <http://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/ajankohtaista/sirkusseminaari>
- Airila, Auli & Aho, Outi & Nykänen, Mikko 2016. Verkostot haltuun: Ideoita toimialarajojen ylittämiseen nuorisotyössä. Helsinki: Työterveyslaitos. Viitattu 4.9.2017. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-261-693-7> (PDF)
- Annukka, Jyrämä 2014. Verkostoituminen, näkyvyys ja markkinointi luento 10.11.2014, Helsinki: Haaga-Helia.
- Arts Printing House. About us. Viitattu 4.9.2017. <http://www.menuspaustuve.lt/en/>
- Baltic Nordic Circus Network. About. Viitattu 28.9.2017. <https://balticnordiccircus.com/about/>
- Bernard, Terje 2017. Skype haastattelu. Haastateltu 7.9.2017.
- Circostrada. Estonian contemporary circus development. Viitattu 18.9.2017 <http://www.circostrada.org/en/cshubble/element/estonian-contemporary-circus-development>
- Cirkustree festivaali, 2015. Viitattu 25.9.2017 <http://www.cirkustree.ee/et/kokkuvote/>
- Folkehöskolene. What is Folk High School. Viitattu 1.10.2017. <https://www.folkehogskole.no/en/about>
- Frank, B., Lina 2017. Sähköpostihaastattelu. Haastateltu 11.11.2017.
- Free Riga City Guide. Contemporary Circus and Street Art Festival Reriga. Viitattu 29.9.2017. http://www.rigathisweek.lv/event/cultural_agenda/festivals/contemporary-circus-and-street-art-festival-reriga/937
- Freeman, Edward R, 2010. Strategic Management: A Stakeholder Approach, Cambridge University. Cambridge: Cambridge University Press. Viitattu 4.9.2017
- Heikkilä, Petri 1.4.2017. Suullinen esitelmä Koulutuskeskus Salpauksen -SaSak toiminnasta, Lahti: Sirkusartistikeskus.
- Hirsijärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2001. Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Iso-Aho Juha & Kinnunen Joni 2011. Tapahtumatuotannon palapeli – Näkökulmia merkityksiin, muutoksiin ja kehittämiseen. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisusarja F. Katsauksia ja aineistoja 4, 2011, Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 7.4.2017. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-465-122-8>
- Juholin, Elisa 2013. Communicare! Kasva viestinnän ammattilaiseksi. 6. uudistettu painos. Helsinki: Management Institute of Finland.
- Kulturskolerådet. Music and Arts schools in Sweden. Viitattu 6.11.2017. <http://www.kulturskoleradet.se/sv/om-smok/english>
- Luonila, Mervi 2016. Festivaalituotannon merkitysten verkosto ja johtaminen Tapaustutkimuksia suomalaisista taidefestivaaleista. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia. MuTri-Tohtorikoulu.

- Manegen 2015. Kartläggning av cirkus i Sverige. Viitattu 6.11.2017. <https://balticnordiccircus.com/resources/mapping-of-swedish-circus/>
- Manegen 2017. Bli medlem. Viitattu 6.11.2017. <http://manegen.org/bli-medlem/>
- Manegen 2017. English information. Viitattu 6.11.2017. <http://manegen.org/english-information/>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2014. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro.
- Opetus- ja Kulttuuriministeriö 2015. OKM-Tiedote 16.1.2015. Viitattu 4.9.2017. <http://www.suomenteatterit.fi/2014/01/nykysirkus-valtionosuuden-piiriin/>
- Parkkola, Timo 2012. Tilaa Verkostoille! Luovan talouden verkostojen määritelmiä, toimijoita ja solmukohtia. Sarja B. Projektiraportit ja selvitykset 22, 2012. Humanistinen Ammattikorkeakoulu.
- Pavula, Mara 2017. Skype haastattelu. Haastateltu 25.9.2017.
- Pavula, Mara. Contemporary circus in the Baltic states. Viitattu 4.9.2017. <http://reriga.lv/en/2013/08/contemporary-circus-in-the-baltic-states/>
- Pohjonen, Inka 2016. Kansainvälisen organisaatioverkostoitumisen kehittämistyökalu luovan alan toimijalle. Humanistinen Ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö.
- Project Management Institute 2000. The Project Management Body of Knowledge – PMBOK. 2000 edition. Julkaisija: Project Management Institute, Inc. USA.
- Rawlings Brad, L. 2006. Prioritizing Stakeholders for Public Relations. Institute for Public Relations. Viitattu 7.4.2017. http://www.instituteforpr.org/wp-content/uploads/2006_Stakeholders_1.pdf
- Re! Riga. 2017. About us. Viitattu 29.9.2017. <http://reriga.lv/en/about-us/>
- Sirkuksen Tiedotuskeskus 2016. Sirkusinfon Kansainvälisen toiminnan suunnitelma 2016-2018.
- Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017. Festivaalit ja näyttämöt. Viitattu 20.11.2017 <http://sirkusinfo.fi/sirkus-suomessa/festivaalit-ja-nayttamot/>
- Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017. Sirkka-Tietokanta. Viitattu 7.4.2017. <http://sirkusinfo.fi/fi/sirkus-suomessa/sirkka-tietokanta/>
- Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017. Sirkus Suomessa. Mitä on suomalainen sirkus? Viitattu 5.4.2017. <http://sirkusinfo.fi/fi/sirkus-suomessa/mita-on-suomalainen-sirkus/>
- Sirkuksen Tiedotuskeskus 2017. Tilastot. Koko alan esityskerrat ja katsojat. Viitattu 7.4.2017. <http://sirkusinfo.fi/fi/sirkus-suomessa/tilastot/koko-alan-esitykset-ja-katsojat/>
- Sirkuksen Tiedotuskeskus -Sirkusinfo. Toiminta. Viitattu 18.9.2017 <http://sirkusinfo.fi/tiedotuskeskus/toiminta/>
- Sirkunst. Om Sirkunst. Viitattu 1.10.2017. <http://sirkunst.no/omsirkunst.html>
- Sorin Sirkus 2017. Artikkele. Viitattu 7.4.2017. <http://www.sorinsirkus.fi/suomen-ensimmaiset-sirkuslukio-ja-ylakoulu-aloittavat-tampereella-2016/>

Suomen Nuorisosirkusliitto 2017. Toimintasuunnitelma 2018.

Suomen Nuorisosirkusliitto. Tietoa meistä. Viitattu 4.9.2017.
<http://snsl.fi/sns/#.Wa1OYJq6yP8>

Takayama, Kaito 2016. Sirkumentti kehitys ja strategia - kehitystapaaminen 2016.

Takayama, Kaito 2017. Sirkusohjaajien- ja opettajien ideointipaja. Suomen Nuorisosirkusliitto.

Takayama, Kaito 2017. Berlin Circus Festival – verkostoitumis- ja opintomatka raportti. Humanistinen Ammattikorkeakoulu.

Takayama, Kaito 2017. Sidosryhmäselvitys. Suomen Nuorisosirkusliitto.

Takayama, Kaito 2017. Suomen Nuorisosirkusliitto. CircoEstrada hankesuunnitelma.

Turku AMK 2017. Teatteri-ilmaisun ohjaaja (AMK), sirkus. Viitattu 7.4.2017.
<https://www.turkuamk.fi/fi/tutkinnot-ja-opiskelu/tutkinnot/sirkus/>

Vanhatalo, Riitta 2014. Vuorovaikutuksen yhteys verkoston rakenteeseen, toimintaan ja toimijoiden kokemuksiin. Tampereen yliopisto. Akateeminen väitöskirja.

Virolainen Jutta, Nordic Circus Survey 2012. Sirkuksen Tiedotuskeskus. Artikkel.

Wanvik, Seela 2017. Skype haastattelu. Haastateltu 30.9.2017.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelukysymykset

1.) Perustiedot haastateltavasta

- A. Kuka olet ja mitä teet?
- B. Mitä olet tehnyt / opinnot tausta?

2.) Kartoitetaan toimintaa

- A. Mikä on organisaation suhde sirkustoimintaan? Mitä tekee ja miten tekee?
- B. Paljon organisaatiossa on jäseniä?
- C.) Millaisia sirkuskentän ammatti- /harrastaja- / asiantuntijoita ja organisaatiossa on?
- D.) Onko harrastajia ja kuinka paljon? Minkä ikäisiä? Millaiset vaikuttamismahdollisuudet heillä on?
- E.) Onko festivaaleja ja tapahtumia? Minkä kokoisia ja kenelle suunnattuja?
- F.) Rahoitus? Mistä toimija saa rahoitukset? Mikä on valtion/ paikallisten rahoituskanavien näkemys taiteen ja sirkuksen tukemisesta organisaation kautta?

Sekä riippuen haastateltavasta

- A.) Mikä on sirkuksen tilanne paikallisella tasolla, ja kansallisella tasolla maassa?
- B.) Entä kansainvälisellä tasolla?

3.) Sirkus ja tulevaisuus

- A.) Miten näet sirkuksen kehittyvän seuraavien 4-5 vuoden aikana?
- B.) Miten näet sirkuksen kehittyvän seuraavien 4-5 vuoden aikana maassasi / organisaatiossasi?
- C.) Minkälaisia yhteistyöhankkeita on ollut? Kansallisia tai kansainvälisiä?
- D.) Millaisia toiveita organisaatiolla on yhteistyömuodoista?

4.) Sidosryhmä mukaan festivaalin toteuttamiseen?

- A.) Millaisia toiveita ja tarpeita maan harrastajilla ja toimijoilla on?

- B.) Onko maan harrastajilla kiinnostusta lähteä ulkomaille?
 C.) Mitä sisältöä osallistujat voisivat haluta CE:stä?
 D.) Minkä verran festivaali voisi maksaa maan harrastajille?
 E.) Milloin festivaali olisi parasta järjestää? -Mikä on maan lomakäytäntö?

Sekä riippuen haastateltavasta:

- A. Millaisia toiveita ja tarpeita organisaatiolla on festivaalin suhteen? Näkymisen paikka, tapaamispaikka?
 B. Onko organisaatiolla kiinnostusta lähteä yhteistyökumppaniksi? Millaiseksi?
 C. Mitä sisältöä organisaatio ja sen jäsenet voisivat haluta CE:stä?

Liite 2. Sidosryhmäselvitys taulukointi

SUOMEN NUORISOSIRKUSLIITTO SIDOSRYHMÄSELVITYS

Tämä sidosryhmäselvitys on Kaito Takayaman opinnäytetyöhön liitettäväksi tarkoitettu, riisuttu versio Suomen Nuorisosirkuksen tilaamasta selvityksestä. Versiossa näkyy ydintason toiminta esimerkkinä selvityksen käytöstä työkaluna. Muulta osin selvityksessä näkyy yleisellä tasolla toimijat ja esimerkiksi henkilökontaktit sanalla henkilökontakti. Eri tasolle sijoittamisen perusteina käytössä on arviot vuorovaikutuksellisesta toiminnasta, viestinnästä, vaikutuksesta. Sijoittaminen vaihtelee riippuen yhteistyöstä, hankkeista tai ajankohdasta. Päätarkoituksena on hahmottaa eri toimijoiden asemaa tällä hetkellä ja sitä, että kuinka sidosryhmät voidaan ottaa paremmin huomioon ja tehostaa yhteistyötä ja kontaktien ylläpitoa.

YDINTASO

Ydintasolla ne sidosryhmät, jotka ovat oleellisissa roolissa liiton toimintaa ja toimintoja varten. Ne sidosryhmät jotka vaikuttavat liiton toimintaan vahvasti.

A. TASO			
SUOMEN NUORISOSIRKUSLIITON HALLITUS	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Muodostuu jäsenjärjestöjen opettajista- / ohjaajista, tai toimihenkilöistä. Valitaan/äänestetään jäsenjärjestöjen toimesta äänestämistä hallituksen jäsenistä tai varajäsenistä.	Päätää liiton hallinnollisista toimista, budjetista, sekä muusta hallitukselle kuuluvista toista. Hallitus kokoontuu noin 8 kertaa vuodessa sääntömääräisesti ja tarvittaessa useammin.	Liiton työntekijät kommunikoivat hallituksen ja sen jäsenien kanssa. Hallitus päättää työntekijöistä, hyväksyy toimintasuunnitelmat, toteuttaa kehittämisuunnitelmia ja toimii muutoinkin normaalin yhdistyksen hallituksen toiminnan tavoin.	Säilytetään kontakti nuoriin ja pyritään säilyttämään Sirkumentti ja sen hallitusedustajisto mukana hallituksessa.
SIRKUMENTTI	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Muodostuu jäsenjärjestöjen harrastajanuorista tai sirkusalalla toimivista opiskelijoista, osa jäsenistä hallituksen jäsenenä, tai varajäsenenä.	Pyrkii toimimaan harrastajien edun ajajina, sekä suorana linkkinä sirkuskentän harrastajiin.	Yksi liiton työntekijöistä toimii "vastuullisena vetäjänä" ja liiton puolesta fasilitoijana Sirkumentille. Liitto kuuntelee Sirkumenttia nuorten asiantuntija-vaikuttamisidosryhmänä	Kehittää ja saada Sirkumentti toiminta pysyväksi ja vakiintuneeksi toimintamalliksi.
TYÖNTEKIJÄT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
SNLS:llä tällä hetkellä 2 työntekijää. Toiminnanjohtaja ja koulutusvastaava.	Työntekijät ylläpitävät ja kehittävät liiton toimintaa.	Liiton hallitus vastaa työntekijöiden palkkauksesta ja työnjohdosta.	Strategisena tavoitteena on saada liitolle 5 työntekijää 2021 mennessä.
Toiminnanjohtaja			

	Vastaa liiton toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaan ja koulutusvastaava vastaa liiton koulutuksista.	Toiminnanjohtajan toimenkuvaan on kirjattu paljon juuri toiminnan johtamiseen liittyviä asioita, kun tosiasiasa aikaa kuluu aika paljon myös yksinkertaisiin rutiinitehtäviin ja käytännön asioiden hoitoon	Tavoitteena, että toiminnanjohtaja voisi keskittyä enemmän ja paremmin toiminnan johtamiseen, eikä resurssija kuluisi rutiinitehtävien tekoon.
Koulutusvastaava			
	Vastaa liiton vuosittaisen koulutustoiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta syyskokouksen hyväksymän toimintasuunnitelman ja budjetin sekä hallituksen/toiminnanjohtajan ohjeistuksen mukaisesti. Koulutusvastaava toimii toiminnanjohtajan alaisuudessa	Toimia yhdistyksen tarkoitusperien edistämiseksi ja yhdistyksen kehittämiseksi hallituksen/toiminnanjohtajan antamien ohjeiden ja hallituksen/toiminnanjohtajan määrittelemien valtuuksien puitteissa. Vuosittaisen koulutustoiminnan suunnittelu osaksi toimintasuunnitelmaa. Koulutuskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen, sisältäen myös vaadittavat käytännön järjestelyt, kuten tilavaraukset, kouluttajien sopimiset yms. Vastaa koulutuksiin liittyvästä seurannasta, palautteen keruusta ja raportoinnista hallitukselle/toiminnanjohtajalle. On mukana oppimateriaalin suunnittelussa ja tuottamisessa. Hoitaa yhteydenpitoa ulkopuolisiin yhteisöihin ja sidosryhmiin sekä edustaa liittoa koti- ja ulkomaassa sovittun mukaisesti. Koulutusvastaava on budjettivastuussa koulutustoiminnasta ja siten - voi sopia talousarvion puitteissa vastuualueensa menoista. Tarkastaa vastuualueensa tilaukset ja laskut talousarvion puitteissa. Tarkastaa vastuualueensa matkalaskut ja palkkalaskut. Suorittaa muut erikseen sovitut tehtävät	Viime vuosina erilaisia taidekasvatusverkostoja on tullut mukaan liiton verkostoihin ja toimiin. Suunnitellaan ja tarkistetaan toimeen kuvaa edelleen.
Tuottaja			
Ei toistaiseksi palkattuna.	Festivaalien, tapahtumien ja tilaisuuksien suunnittelu, toteutus ja rahoituksen haku. Nuorten tapahtumien suunnittelu ja toteutus.	Toistaiseksi suunnitella tuottajan palkkaaminen projektikohtaisesti. Kuten CircoEstradaa ja Nurtsi-festivaaleja varten. Tarve tuottajalle on tunnistettu.	Kartoitetaan rahoitusmahdollisuuksia palkkaamista varten.
Siviilipalvelusmies			
On palveluksessa kesä 2018 asti	Toimittaa liiton päivittäisiä juoksevia asioita, digitoi paperiarkistoja.	Helpottaa päivittäistehtävien toteutusta ja juoksevien asioiden hoitoa.	
Tiedottaja / Tiedottaja-assistentti			
Ei toistaiseksi palkattuna.	Hoitaa viestintää ja tiedotusta liiton asioista ja sirkusharrastuskentän toiminnasta.	Tarve tiedottajalle on tunnistettu.	Palkataan tiedottaja, kun on rahoitusta siihen

Toimistos sihteeri			
Ei toistaiseksi palkattuna	Hoitaa liiton rutiinitehtäviä ja toimiston päivittäisiä tehtäviä.	Tarve sihteerille on tunnistettu.	Toiveena saada palkattua heti kun on rahoitusta siihen
Hanketyöntekijät			
Hankekohtaisesti liiton toiminnassa mukana olevat työntekijät		Tarve katsotaan aina hankekohtaisesti.	Pyritään saamaan hankeet
SOSIAALINEN SIRKUKSEN JAOSTO	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Toiminnan tarkoituksena on edistää sirkuksen soveltavaa käyttöä ja sirkustoiminnan esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä harrastajien tasavertaista asemaa.			Laajentaa kehittämistoimintaa valtakunnalliseksi ja taiteidenalajien väliseksi.

DIRECT TASO / 1. TASO

Ne sidosryhmät, joihin liiton toiminta vaikuttaa vahvasti, ja jotka vaikuttavat liittoon vahvasti

A. TASO // AKTIIVINEN TASO // TIIVIIMPI YHTEISTOIMINTA // MERKITTÄVÄMPI VAIKUTUS			
JÄSENJÄRJESTÖT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
KANNATUSJÄSENET	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
SIRKUSOPETTAJAT – JA OHJAAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
HARRASTAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
B. TASO			
TALOUS	TOIMINTA JA TARPEET:	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ:	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN

RAHOITTAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
HANKEKUMPPANIT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
KATTO-ORGANISAATIOI / JÄSENYEDET	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Sirkusinfo			
SKAF			
Allianssi			

INDIRECT – 2. TASON SIDOSRYHMÄT

Ne sidosryhmät, joihin liiton toiminta vaikuttaa, tai joiden toiminta vaikuttaa liittoon epäsuorasti, vähäisissä määrin, tai vaihtelevasti.

A.TASO			
AMMATTILAISET KOULUT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Turku			
SaSak			
TILAPÄISTYÖNTEKIJÄT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN

OSTOPALVELUT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
TUOTEOSTAJAT A	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Mahdolliset ostajat			Pyritään tunnistamaan uusia kohderyhmiä ja markkinoita
KV.TOIMIJA	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Katso erikseen KV-sidosryhmätoiminnan kartta	Katso erikseen KV-sidosryhmätoiminnan kartta	Katso erikseen KV-sidosryhmätoiminnan kartta	Katso erikseen KV-sidosryhmätoiminnan kartta
MEDIA JA VIESTINTÄ	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Sanomalehdet ja toimittajien tiedustelut			
Tiedotteet			
Sirkuspyramidi			
Printtijulkaisu			
Sosiaalinen media			
Nettisivut, Facebooksivu, Instagram, Twitter, Snapchat, blogi.			
SIRKUSTAITEILIJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
MUUT OPETTAJAT – JA OHJAAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Muut kuin sirkusalan opettajat ja ohjaajat. Esimerkiksi lastentarhaohjaajat, koulujen opettajat.			
NYKYSIRKUSRYHMÄT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Suomessa toimii 20 rekisteröityä sirkusryhmää ja noin 20 työryhmää			

B. TASO			
MUUT NUORISOJÄRJESTÖT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
muut kulttuurisen nuorisotyön järjestöt, muut nuorisovalan toimijat			
TALOUS	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Tilintarkastaja			
MUUT RAHOITTAJAT JA SÄÄTIÖT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Muut mahdolliset toimintaa ja hankkeita tukevat toimijat			
TUOTEOSTAJAT B	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
MUUT KULTTUURIALAN TOIMIJA	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Muut kuin sirkusalan toimijat. Esimerkiksi tanssi, teatteri, musiikki.			
OSTOPALVELUT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Ostopalveluja tarpeen mukaan			
MUUT JÄSENYEDET	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN

KANSAINVÄLISET SIDOSRYHMÄT

SUOMEN NUORISOSIRKUSLIITTO

YDINTASO

A. TASO -			
SUOMEN NUORISOSIRKUSLIITON HALLITUS	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Muodostuu jäsenjärjestöjen opettajista- / ohjaajista, tai toimihenkilöistä. Valitaan/äänestetään jäsenjärjestöjen toimesta äänestämistä hallituksen jäsenistä tai varajäsenistä.	Hallituksen jäsenillä henkilökohtaiset kontaktit kansainvälisesti muiden maiden sirkuskoulujen opettajiin/ohjaajiin, hallintohenkilöihin ja tuottajiin.	Hallitus kokoontuu noin 6-10 kertaa vuodessa.	-
SIRKUMENTTI	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Muodostuu jäsenjärjestöjen harrastajanuorista tai sirkusalalla toimivista opiskelijoista, osa jäsenistä hallituksen jäsenenä, tai varajäsenenä.	Osa Sirkumentin jäsenistä ovat mukana muun muassa EYCO:n Youth Forum toiminnassa.	Sirkumentti on toimintamuoto, jolla pyritään nuorten osallistumisen ja osallistamisen lisäämiseen liiton toiminnassa. Sirkumentin kautta tavoitetaan nuoria harrastajia suoraan.	Tärkeä rooli linkkinä nuoriin harrastajiin ja edustajina CircoEstradan suunnittelussa. Pidetään aktiivisesti mukana koko CircoEstradan teon aikana.
TYÖNTEKIJÄT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Toiminnanjohtaja			
Koulutusvastaava			

Muut työntekijät	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Tuottaja			
Siviilipalvelusmies			
Kesä 2018 asti.			
Työharjoittelija			
Hanketyöntekijät			
B. TASO			
SOSIAALISEN SIRKUKSEN JAOSTO	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)

DIRECT TASO / 1. TASO

A.TASO			
JÄSENYDET KATTO-ORGANISAATIOISSA TAI VERKOSTOISSA	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
European Youth Circus Organization (EYCO)			
Baltic Nordic Circus Network (BNCN)			
ESTONIA Tirkusestudio Folie / Circus studio Folie AD productions (Tirkusepuu / Circus Tree Festival)			

FINLAND Circo – Uuden sirkuksen keskus / Circo – Center for New Circus Sirkuksen tiedotuskeskus / CircusInfo Finland Hiljaisuus-festivaali / Silence Festival Finnish Youth Circus Association			
LATVIA Next Door Circus RE RE RIGA Festival			
LITHUANIA Menu spaustuvės / Arts Printing House			
NORWAY Sirkunst – Norwegian circus network Circus Xanti – Circus Village Festival			
SWEDEN Cirkus Cirkör Manegen Subtopia			
DENMARK Dynamo Workspace AFUK			
YOUTH FORUM			
HANKKEET	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
NETWORK OF INTERNATIONAL CIRCUS EXCHANGE (NICE)			
Kids on Stage-festivaali			
CircoEstrada festivaali			

	Kansainvälinen nuorten sirkusharrastajien festivaali Lahdessa vuonna 2021. Pääpaino Itämeren ympärysmaiden sirkustoimijoissa	Festivaali on osa liiton vision strategiaa. Esiselvitysprojekti käynnissä. Raportointi sen jälkeen liiton hallitukselle.	CircoEstradafestivaalista toistuva ja suosittu kansainvälinen nuorisosirkustoimijoiden ja koko kenttää yhdistävä festivaali.
KANSALLISIA NUORISOSIRKUS KATTO-ORGANISAATIOITA	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
BAG Zirkuspädagogik (Germany, EYCO) www.bag-zirkus.de			
Circomundo (Netherlands, EYCO) www.circomundo.nl			
Circuscentrum (Belgium, Flemish part, EYCO) www.circuscentrum.be			
Circus Works (Great Britain, EYCO) www.circusworks.org			
Dubal (Denmark, EYCO) www.dubal.dk			
Eesti Kaasaegse Tširkuse Arenduskeskus (Estonia, EYCO) http://tsirkusekeskus.ee/			
F.E.E.C.S.E. (Spain, EYCO) www.feecse.es			
Fédération Française des Ecoles de cirque (France, EYCO) www.ffec.asso.fr			
Fédération Suisse des Ecoles de Cirque (Switzerland, EYCO) www.fsec.ch			
Foundation Miasto Projekt (Poland, EYCO) www.carnival.com.pl			
Giocolieri e Dintorni (Italy, EYCO) www.jugglingmagazine.it			
Österreichischer Bundesverband für Zirkuspädagogik – ÖBVZ (Austria, EYCO) www.zirkusnetzwerk.at			

Cirkokrog (Slovenia, EYCO) www.cirkokrog.com			
RUOTSI Arvion mukaan n. 36 000 harrastajaa kaikenkaikkiaan	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Manegen kansallinen sirkus- ja esittävien taiteiden kehittämisorganisaatio			
Dans och Cirkus Högskolan - DOCH			
NORJA kokonaisuudessaan noin 2000 harrastajaa	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Sirkunst Norjan sirkustoimijoiden katto-organisaatio, ei kovin aktiivinen tämän hetken tietojen mukaan			
UngSirkunst Sirkunstituissa toimiva nuorten vaikuttamisryhmä			
Henkilökontakti			
VIRO Kokonaisuudessaan noin 500 sirkusharrastajaa	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Tsirkuse Folie n. 140 harrastajaa			
Eesti Kaasaegse Tsirkuse Arenduskeskus (Estonia, EYCO) http://tsirkusekeskus.ee/ 9 toimijaa jäsenenä organisaatiossa.			
Henkilökontakti			
LATVIA n.140 harrastajaa	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Re! Re! Riga			
Circus Next Door			

Henkilökontakti			
LIETTUA n. 100 harrastajaa			
Henkilökontakti			Selvitetään Liettuan kenttää lisää
TANSKA n. 500 harrastajaa			
			Selvitetään Tanskan sirkuskenttää

INDIRECT – 2. TASON SIDOSRYHMÄT

Ne sidosryhmät, joihin liiton toiminta vaikuttaa, tai joiden toiminta vaikuttaa liittoon epäsuorasti, vähäisissä määrin, tai vaihtelevasti.

A. TASO			
SIRKUSOPETTAJAT- / OHJAAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
Kansainväliset sirkusopettajat- ja ohjaajat			
HARRASTAJAT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Kansainväliset sirkusharrastajat			
SIRKUSKOULUJEN HALLINTOHENKILÖT			
Sirkuskoulujen ja organisaatioiden hallintohenkilöstö			
MUUT KATTO-ORGANISAATIOT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
FEDEC			
AMMATILLISET KOULUT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Euroopassa on useita sirkuksen ammatillisia kouluja			
DOCH (Dans Och Cirkus Högskolan)			

YHTEISTYÖKUMPPANIT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
TILAPÄISTYÖNTEKIJÄT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
Sirkusopettajat- ja ohjaajat			-
OSTOPALVELUT	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN
TUOTEOSTAJAT /-MYYNTI	TOIMINTA JA TARPEET: (Kuvaus sidosryhmän toiminnasta)	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ: (Minkälaisia toimia liitolla on?)	TULEVAT TAVOITTEET SIDOSRYHMÄN SUHTEEN (Milloin, mitä, miten?)
RAHOITUS	TOIMINTA	LIITON TOIMINTA JA VIESTINTÄ	
Hankerahoitus			